

Trøndersk Natur

Årgang 37 Nr. 2 - 2010

Norsk Ornitologisk Forening
avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

TREND HANDBOOST

Brilleartugl – foto: Bjørn Fuldseth – www.bjornfuldseth.blogspot.com

KikkertSpesialisten AS i Trondheim drives av ornitologer og er Norges ledende spesialbutikk for kikkerte. Vi håndplukker markedets beste optikk på grunnlag av de tester vi selv utfører. Som fast lagervare har vi 200 kikkert-/teleskop-modeller og 35 ulike stativer. Vi lagerfører Swarovski, Leica, Zeiss, Opticron, Kowa, Nikon, Fujinon, Steiner, Tele Vue, William Optics, Sky-Watcher, Gitzo, Feisol, Slik, Manfrotto, Berlebach, RRS, PhotoClam m.fl.

- **Fraktfri levering NOF-medlemmer**
- **14 dagers full returrett**

Norske ornitologers kikkert-leverandør siden 1981

Den nye Swarovski-generasjonen

Swarovskis to nye modellserier har samme oppløsning og kontrast og topper KikkertSpesialistens tester både i 8x42 og 10x42.

SLC HD 10x42

Tilbud 16490,-
Veil. kr 17500

EL 10x42 Swarovision

Tilbud 18990,-
Veil. kr 20200

«Flat field»
100 % randsone-skarphet

6995,-

GS 52 inkl. zoom
HR2 13–39x

opticron

Best blant de små...

754 g
Nitrogenfylt

Spar opptil 10 000 kr på Leica-pakke!

DIGISKOPING-PAKKE

Tilbud kr 30999 Veil. kr 41194
Teleskop, kameraadapter, veske, alustativ

Tilbud 27200,-
Apo-Televid 82 m/zoom
Veil. kr 31000

Tilbud 35790,-
Leica Premium-pakke
m/Feisol karbonfiberstativ

Leica Apo-Televid 82 – teleskopet på øverste hylle...

Leicas nye teleskop har i følge KikkertSpesialistens tester (se vårt nettsted) best oppløsning av alle. Det nye, vidvinklede 25–50x zoomokularet gir godt overblikk og er samtidig komfortabelt å observere gjennom. Den kombinasjonen er Leica hittil alene om. For deg som i tillegg ønsker et stødig, men lettest mulig stativ, har vi satt sammen en «Premium»-pakke med Leica Apo-Televid 82, 25–50x zoom, beredskapsveske, Feisol Elite CT-3372 karbonstativ og Berlebach 551 videohode. Pakkepris kr 38 680. Alle produktene i denne pakken er plukket fra «øverste hylle».

Best i klassen

9895,-
Inkl. SDL zoom

OPTICRON ES 80 GA ED/45°

Bstselgeren til ornitologer. Med sin ED-optikk puster ES 80 GA ED/45° markedets toppteleskop i 20 000-klassen i nakken. Nitrogenfylt. 30 års garanti. Leveres også i prisgunstig modell uten ED-glass: ES 80 GA/45° m/23–69x HR2 zoom kr 6995

Berlebach 552 videohode Unik!

3495,-
Hele 6 kg lasteevne!
Beste videohode vi har sett – kompakt og lett. Tysk flinmekanikk på sitt beste!

Test-rapporter

KikkertSpesialistens tester er vårt firmas unike forbrukerinformasjon. Testene finner du på www.kikkertspesialisten.no

OPTICRON GS 52 GA ED/45°

Opticron var rå nok til å «sage» en GS 665 i to og monterte et 52 mm ED-objektiv. Stort prismehus og ED gav et miniteleskop med optisk kvalitet nært opp mot de store.

FEISOL karbonfiber

Høykvalitets stativ i et materiale som veier halvparten av aluminium og absorberer vibrasjoner bedre. Til en uslåelig pris!

1895,-
CT-3301
1180g

Beste 8x42-kikkerte

Pris under 8 000 kr i KikkertSpesialistens tester, rangert etter optisk kvalitet:

Opticron Imagic 8x42 BGA SE

Testvinner i bladene Villmarksliv 8/2009 og Fjell og Vidde 2008. Magnesiumhus. 30 års garanti.

Opticron HR WP 8x42

Revolusjonerende porromodell fra Japan med internfokus, nitrogen og utsøkt optikk! Kun 715 g. 30 års garanti.

Opticron Explorer 8x42

Robust, vanntett kikkert fra Kina. 10 års garanti.

Nikon Monarch 8x42

En lett og god kikkert fra Kina. Vanntett. 10 års garanti.

TRØNDERSK NATUR

Tidsskrift for Norsk Ornitologisk Forening (NOF), avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

Redaktør: Trond Haugskott, Bekkasinv. 9, 7082 Kattem. Tlf.: 72 84 99 40 / 909 48 572.

E-post: trhaugs@online.no. Hjemmeside: www.haugskott.com

Tips til forfattere: Artikler og innlegg til TN sendes til redaktørens adresse, helst pr. e-post.

Hvis det er noe du lurer på - kontakt redaktøren.

Manusfrist: TN utkommer med to hefter pr. år. Frist for innlevering av manus er hhv. innen 31. mai og 30. november.

Adresseforandringer o.l.: TN sendes ut til medlemmene av NOF avd. Nord-Trøndelag og NOF avd. Sør-Trøndelag på grunnlag av medlemslistene fra foreningene. Endring av adresse, etterlysning av manglende blad o.l. må derfor rettes til respektive fylkesforening.

Opplag for dette nummeret: 450 eks.

INNHold

- 4 Kortnebbgås - vårens vakreste eventyr
- 10 Tilrettelegging for besøkende i våtmarksområdene i Sør-Trøndelag
- 15 Fugler i Sør-Trøndelag 2009
- 41 Småstykker
- 44 Spesielle observasjoner

Alle tegninger ved Trond Haugskott

Foto: Rinnleiret. Trond Haugskott

Kortnebbgås

- vårens vakreste eventyr -

... men for noen et mareritt ...

Tekst og foto: Per Ivar Nicolaisen

En vårdag i 1989 ble jeg oppringt av en kamerat som spekulert i hva slags store fugler som hadde slått seg ned på en åker like ved Lundleiret i Steinkjer. Gjennom telefonsamtalens løp ble jeg raskt klar over at her var det ikke snakk om noe dagligdagse fugler, så de fem kilometrene med bil ble tilbakelagt i en litt for rask hastighet!

Stor var forundringen da jeg rettet kikkerten mot en flokk på nesten 1000 gjess som gikk ute på en åker og beitet. Flere fuglekikkere kom til og etter litt diskusjon og konsultering av fuglebøker kom vi til at her var det snakk om kortnebbgås (*Anser brachyrhynchus*). Stor var også forundringen da vi oppdaget at noen av gjessene var utstyrt med en blå halsring. Halsringene ble

avlest og deretter startet detektivarbeidet med å finne ut hvor og av hvem gjessene var merket. Dette var før Internett var dagligdags hjelpemiddel så telefoning i øst og vest var fremgangsmåten. Avlesningene ble sendt inn til Direktoratet for Naturforvaltning og

litt utpå sommeren ble oppringt av Dr. Jesper Madsen, Danmarks Miljøundersøkelser. Kontakten var dermed opprettet. Gjessene var merket i Jylland (Danmark) som et ledd i å følge trekket.

De påfølgende årene ble det rapportert flere rastende kortnebbgjess i Innherred (Levanger, Verdal, Inderøy og Steinkjer) - og halsringavlesninger ble en årlig foreteelse om våren. Siden den gang er et svært stort antall halsringer avlest, bestanden av kortnebbgås (Svalbardpopulasjonen) har økt og det samme har konflikten med landbruket i regionen.

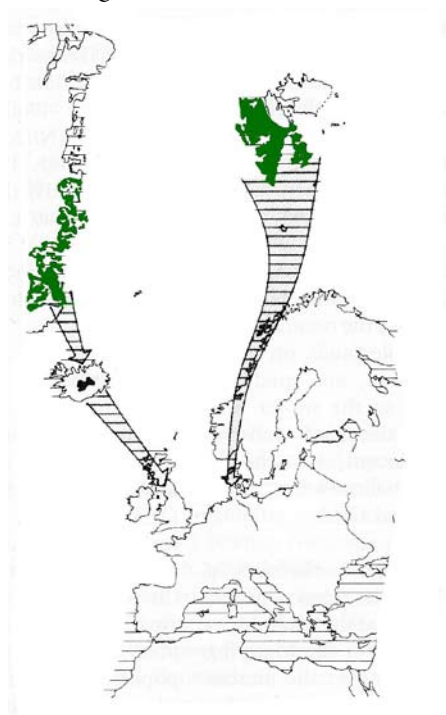
Kortnebbgås - *Anser brachyrhynchus*

Jeg skal ikke her gå detaljert inn på å beskrive artens morfologi, da jeg regner med at de fleste har kjennskap til denne. Likevel vil jeg kort nevne litt om bestandsutviklingen, utbredelsen og trekket til arten.

Kortnebbgås finnes i to adskilte populasjoner. Den ene, og største, har hekkerområder langs sør/sør-øst Grønland og på Island. Bestanden teller i dag i overkant av 340 000 individer og er i vekst. Overvintringsområdene er på de Britiske øyer.

Den andre bestanden, vår kortnebbgås, hekker på Svalbard (Spitsbergen) og er i dag på 63 000 individer (Jesper Madsen pers.medd, 2011). Sammenlignet med året før har det ikke vært noen betydelig vekst i

Hekkeutbredelse og trekkruter for kortnebbgås.

bestanden. Overvintringsområdene er i Belgia/Nederland/Danmark.

Det tradisjonelle vår- og høsttrekket for kortnebbgås i Norge var i lange tid ukjent. På 1970-tallet ble det spekulert i om gåseflokkene sett over Trøndelag omkring 17. mai kunne være kortnebbgjess på vei mot hekkeplassene på Svalbard. Fra tidligere tider er det svært lite kjent, men både Collett (1921) og Løwenskiold (1947) nevner at kortnebbgås sporadisk ble observert i Trøndelag om høsten. Bl.a. ble en kortnebbgås hann skutt i Steinkjer i 1903.

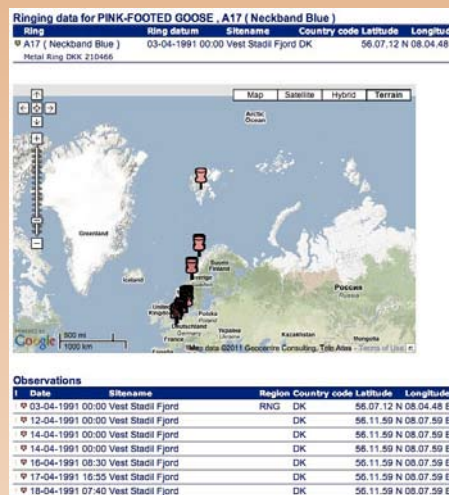
Fra før vet vi også at Gaulosen-området, sør for Trondheim, har vært og er en etablert rasteplass for kortnebbgås - både vår og høst - men i et betydelig mindre omfang enn det man i dag opplever i Nord-Trøndelag.

Kortnebbgjessenes mellomlanding i Nord-Trøndelag er blitt kjent ikke bare nasjonalt med også godt utenfor landets grenser, ikke minst takket være forskningen til Dr. Jesper Madsen ved Danmarks Miljøundersøgelser. I snart 25 år har kortnebbgjess fra Svalbardpopulasjonen vært utstyrt med halsringer - og det er en formidabel innsats som er utført i felt av både hobbyornitologer og profesjonelle. Hvor mange halsringavlesninger som til nå er rapportert inn vites ikke i skrivende stund, men for en tid tilbake passerte man 200 000 avlesninger. En ringmerkers drøm?

Basert på avlesninger som stadig "tikker inn" kan man i dag fastslå kortnebbgjessenes bruk av arealer til nesten alle årets dager. Selv på Svalbard kjenner man nå til mange av artens hekkeområder, adferd i hekketiden og myteområder. Trekkveiene og rasteplassene vår og høst er kartlagt, arealbruken i vinterhalvåret er kjent og man kjenner forflytningen mellom ulike områder i de forskjellige land i vinterhalvåret.

Hvorfor skal man da fortsette å forske på denne arten? Kjenner man ikke til hele "livssyklusen"? Svaret er nok ikke så enkelt som "Joda.....". Som mange sikkert kjenner til: "Jo mer du lærer - jo flere spørsmål dukker opp" og gjessene har en fantastisk evne til å endre adferd og strategi fra år til år.

I Nord-Trøndelag vet vi at kortnebbgås ankommer hver vår, vi vet

Figuren viser hvordan man "følger" en kortnebbgås med halsring ned gjennom trekkruta.

hvor de viktigste rasteplassene er og vi vet mye om hvilke grunneiere som blir berørt. Likevel blir vi "tatt på senga" nesten hver vår. *Hvorfor beiter de ikke på denne åkeren i år? Hva er forandringene fra forrige år? Hvorfor flyr de noen kilometer inn til beite, når de har et godt beite, som står urørt, like ved natterasten?*

Spørsmålene er mange og svarene er nok langt fra enkle.

Konflikt

Konflikten med landbruket tok til allerede tidlige på 1990-tallet. Enkelte grunneiere rapporterte "flere hundre" gjess som beitet på nysådde kornåkre. Avisen slo opp krigstyper som **"Kortnebbgås kan stoppe korndyrking på Innherred"**.

Utover 1990-tallet kom den første toppen i konflikten. Samtidig med at grunneiere i Nord-Trøndelag hisset til krig, skjedde også det samme i Vesterålen. I Vesterålen ble det igangsatt systematisk jaging av kortnebbgjess - noe som medførte at gjessene fikk svært dårlig kondisjon og dermed dårligere hekkesuksess. Året etter registrerte vi også at gjessene etablerte nye områder i Nord-Trøndelag, mengeden gjess som var tilstede samtidig økte og oppholdstiden ble ytterligere forlenget. Var dette en respons på jagingen i Vesterålen som hadde pågått året før? Trolig var det en sammenheng. Denne våren opplevde vi store mengder kortnebbgås i

Kortnebbgås herjer i åkrene

Av Ronald Inndal

Over tjue tusen kortnebbgjess er på mellomlanding i Nord-Trøndelag. På veg mot Svalbard og andre øyer i ishavet sørger den for nødvendig etterfyll av energi av nysådd korn og spirende eng. Skadene de utgjør er folbar for utsatte bønder.

Norsk Ornitologisk forening har drevet registreringer av flokkene fra fly, og det er observert gjess fra Gaulosen i sør til Snåsavatnet i Nord. Ansvarlig for tellingene er den danske fugleforskeren Flemming Hansen. Han antyder at gjessene er i dårlig kondisjon etter overvintringene i Danmark, Nederland og Belgia. Fuglene trenger derfor påfyll før de kan fly til hekkeplassene lenger nord. Det er også klart at bestanden øker fra år til år, som igjen betyr at beiteskadene i Trøndelag blir bare verre og verre hver vår.

Det er riktig når godt voksne mennesker sier at dette er et

nytt problem. Men det er ikke bare at bestanden har økt. Tidligere hadde fuglene ei anna trekkroute. Da ble flokkene bare observert flygende, og gikk da under fellesbetegnelsen «grågås». Det er imidlertid en annen og større art. Den gamle flygeruta gikk fra nordenden av Danmark til Vesterålen, uten mellomlanding. Nå er det to stopper på veg til ishavet, der østsida av Trondheimsfjorden har blitt fast rasteplass.

Fylkeslandbruksmyndighetene samarbeider med fugleforskerne med tanke på å få registrert skadeomfanget. I Vesterålen har en kommet lenger med slike undersøkelser, og det er fastslått at grasavlingene blir redusert med 25 prosent. Slike undersøkelser foregår i vår del av landet i samarbeid med Innherred Forsøksring. Etter som gjessene viker unna når de møter ei kvitt, stram snor i brysthøyde, blir graset innfor disse rutene urørt. Ved å høste dette for

FOTO: Arvid Henriksen

Dette er noen av kortnebbgås-flokken som holder til sørenden av Snåsavatnet. Der har de skiftesvis tilhold på nysådde åkre og på vatnet. I åkrene går de og tar opp korn, og har oppdaget systemet med at maten ligger i rette striper. De er derfor effektive i matsøket sitt.

hand, veie det og sammenholde med et tilsvarende areal på beitet mark, vil en få et pålitelig bilde av skadene. Imidlertid kan gjessene utføre langt verre skader på nysådde åker. Fuglene har oppdaget radså-

ingssystemet, og går i rette striper og tar opp korn under jorda med ner-nebbet. At kornet i visse tilfeller kan være beiset, ser ikke ut til å virke på dem. Etter at det ble slutt med kvikksølubeising, er de fleste

midler farlige bare for de mikrokro-organismene som angriper kornet. Forskningsprosjektet finansieres med penger fra Direktoratet for Naturforskning, og det samme er flyregistreringene.

Nord-Trøndelag, nye områder ble etablert - som en følge av tettheten - og oppholdstiden ble forlenget. De gjessene som fortsatte ferden videre nordover mot rasteplassene i Vesterålen var bare nede i disse i en svært kort periode - til stor frustrasjon for ringavlesere og gåsetellere - før de dro videre til Svalbard.

Litt om beiteadferden i Nord-Trøndelag

I Danmark er det vist at gjess foretar skifte av beiteadferden om våren. Tidlig om våren beiter gjessene på kulturgress for så litt senere å gå over til å beite på erter og korn. Gjessene er avhengige av å bygge opp protein- og fettreserver i

forbindelse med trekket og hekkeperioden på Svalbard. I Danmark har gjessene blitt holdt vekk fra dyrka mark ved at korn og erter legges ut på utvalgte arealer som gjessene får beite på. Dette er ingen naturlig føde for gjessene og kan ha påvirket gjessenes kondisjonsoppbygging og preferanse for føde i vinterhalvåret.

Kortnebbgjess kan stoppe korndyrking i Innherred

De to siste årene har trekket av kortnebbgås over Innherred økt i omfang som en ren eksplosjon. Allerede i fjor gjorde de enorme skader på mange kornåkrer langs fjorden. I år var trekket økt enda mer dramatisk. Utviklingen er kommet til det punkt da gårdbrukerne i de mest utsatte områdene må vurdere på alvor om de kan fortsette med kornproduksjon.

En av dem som fikk merke belastningen av slike besøk i fjor var Ole Andreas Gjerv på

Sandvollan. Etterpå måtte han ploye opp og gjøre våronn på nytt på 150 dekar kornåkrer som var totalt rasert. I tillegg var det store skader på en stor del av åkrene som han ikke ployde om. Også naboene ble påført store skader under gåsetrekket i fjor.

Gjerv søkte om erstatning for skadene alt i fjor. Seknaden gikk til tiltaksnemnda i Indre og videre til fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Hvor den siden har vært til vurdering. Bl.a. har fagfolk fra miljøavdelingen vært på befaring på Gjerv nå i vår for å se på de skadene gjessene forårsaker.

— Vi så på fjoråret som et

vårseil om hva vi kan ha i vente, sier Ole Andreas Gjerv. — Fortsetter denne utviklingen, blir spørsmålet om vi fortsatt skal kunne dyrke korn i disse områdene eller ikke. Jeg er ikke opphengt i at søknaden om erstatning ennå ikke er avgjort. Dette er et så stort problem for så mange at det må ta tid å få en skikkelig vurdering av utviklingen, sier Gjerv.

Når det ble så store skader på åkrene i fjor, skyldes det også mye regn og ugunstige værforhold da gjessene mellomlandet. I år kom de igjen i enda større mengder, men da var værforholdene mer gunstige. Det behøver derfor ikke

bety at skadene på åkrene er tilsvarende større.

Fylkesagronom Brynjar Brattgjerd synes at det snart bør komme en prinsipiell avgjørelse om erstatninger i slike tilfeller. De skadelidende vet ennå ikke om de får en eneste krone i erstatning. Det er vanlig at det tar lang tid å få avgjørelser om viltskade-erstatninger. Men gårdbrukerne bør nå få vite om de kan vente seg noe eller om de må bære hele kostnaden selv.

Om kostnadene kan bli store, med en ekstra våronn, nytt såkorn, arbeid og ikke minst at det blir vesentlig forsinket høsting av kornet og dermed

reduerte avlinger.

Hos viltforvaltningen hos fylkesmannen får vi oppgitt at det er jakttid på kortnebbgås i tida 21. august til ut oktober. Haken er imidlertid at selv om gjessene passerer Innherred også da på tur sørover, så har de så kort mellomlanding her at noen jakt av betydning nesten ikke er til å tenke på.

Derfor ønsker både de skadelidende gårdbrukerne og landbruksmyndighetene å få en avgjørelse om det prinsipielle så snart som mulig. For mange kan det være bestemtende om de kan fortsette med korn eller ikke.

I Nord-Trøndelag viser registreringer at gjessene prefererer stubbåkre med en gradvis overgang til gress og korn utover i rasteperioden. Dette har nok en sammenheng med at arealet av stubbåkre gradvis avtar i takt med våronn - og gjessene må inn på andre områder for å søke næring. Korn og gress gir ulike næringsverdier, og undersøkelser (Madsen 1986) viser at korn er en god fettkilde, mens gress er en god proteinkilde.

De erfaringer man har så langt med kortnebbgjessene i Nord-Trøndelag, viser at de har stor evne til å lære å tilpasse seg nye situasjoner. De ankommer områdene omtrent 4 uker tidligere enn i 1989/1990, rasteperioden er blitt forlenget og de finner fort fram til gode beiteområder og er selektive med valg av hvileplasser.

Miljøtilskudd

Våren 2005 innførte Landbruks- og matdepartementet forskrift om tilskudd til tiltak for å tilrettelegge beitearealer for trekkende hvitkinngås og kortnebbgås (med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr 23 om jord §3 og §18).

Formålet med forskriften er å tilrettelegge beitearealer for gjess for å bidra til å oppnå nasjonale og internasjonale målsettinger om bevaring av biologisk mangfold. Tilskuddet skal videre bidra til å opprettholde drift av arealer som er særlig belastet av beiting fra trekkende hvitkinngås og kortnebbgås, samt hindre konflikt mellom gjess og landbruksinteresser. Det er viktig å merke seg at dette er en tilskuddsordning og ikke en kompensasjonsordning!

Ordningen ble innført fra og med sesongen 2006 og for Nord-Trøndelag sin del er det kun kortnebbgås som er aktuell art.

Aktuelle beitearealer velges ut før gjessene ankommer og det er i så henseende viktig å ha en årlig overvåking av gjessenes bruk av arealer slik at de aktuelle områdene som velges ut virkelig er attraktive for kortnebbgjessene. Fylkesmannen forvalter forskriften, og i forkant av vårtrekket blir det gjort avtale med aktuelle grunneiere. Grunneiere på sin side forplikter seg i forkant av beitesesongen

å stille nærmere angitt fulldyrka og overflatedyrka arealer til disposisjon for beitende gjess samt tilrettelegge for beiting på disse arealene. Jaging er ikke tillatt på de arealene hvor det er inngått avtale.

Valg av friarealer

En utfordring når miljøtilskuddsordningen skal praktiseres er at dette ikke er en erstatningsordning der en vurderer skadene og betaler ut en erstatning i etterkant av gåsetrekket. Ved tilskuddsordningen må en gårdbruker i forkant inngå avtale om hvilke arealer som ønskes med. Dette kan være basert på tidligere sesongers erfaringer og gåsetellinger, samtidig med at det må tas høyde for årlige variasjoner både i naturens utviklingen (fenologiske utvikling) i regionen om våren og variasjoner i gåsetrekket som blant annet kan være styrt av forhold på forrige rasteplass (Tombre 2008a). Med dette som utgangspunkt, samt det faktum at kortnebbgjess bruker til dels meget store arealer i Nord-Trøndelag (over 250 km²) er det utviklet en modell (Jensen 2008) som er basert på økologiske data om gjessenes arealbruk i regionen samlet inn ved feltregistreringer i årene 2004 - 2007. Modellen gir en oversikt over arealer som er prioritert med henblikk på forventede gåseforekomster i kommunene Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer og Verran. Samlet utgjør dette 1008 definerte, kartfestede, arealer. De som er øverst på denne prioriteringslisten, er de hvor det er størst sannsynlighet for at en vil finne kortnebbgjess, d.v.s. de mest prefererte områdene sett fra gjessenes side. Modellen er delvis implementert i organiseringen av tilskuddsordningen, og vil være et verktøy som den lokale forvaltningen kan støtte seg til når arealer skal velges. Hvor langt ned på listen en kommer i et gitt år, avhenger av tilskudspostens størrelse og hvor mange av gårdbrukerne innenfor de prioriterte områdene som har søkt. Det vil være gunstig om modellen oppdateres med nye data, eksempelvis hvert femte år. Dette for å holde prioriteringslisten oppdatert og utvide med data fra de øvrige berørte

Foring av kortnebbgås i Danmark.

kommuner. Modellen er i sin helhet beskrevet i Jensen m.fl. 2008, men det er også laget et norsk sammendrag der modellen sammenfattes i NINA Rapport 353, som kan lastes ned som pdf-fil fra NINA (www.nina.no, Tombre 2008).

Høsttrekket

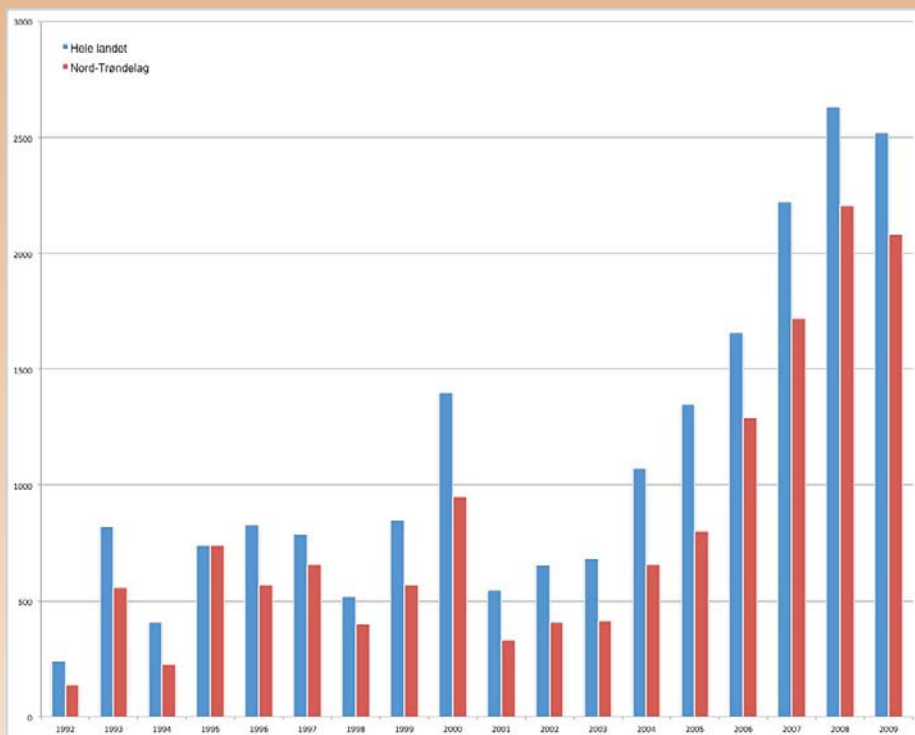
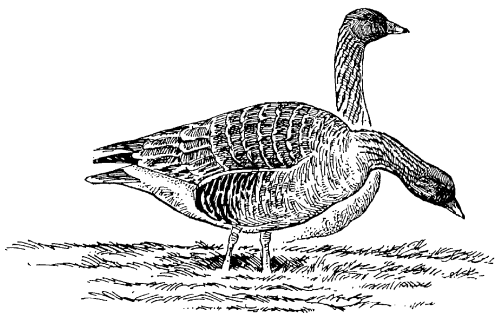
Det meste som er beskrevet tidligere i denne artikkelen har omhandlet vårtrekket. Det må også nevnes at vi har hatt samme fenomen om høsten, ved at vi fikk inn mindre flokker de første årene til det vi har opplevd på 2000-tallet. Store deler av Svalbardbestanden ble antatt rastende i Trøndelag også om høsten omkring 2000 - 2005. Høsttrekket er betraktelig verre å kontrollere med hensyn på antall fugler som mellomlander, da trekket går over en 2 måneders periode med en jevn strøm av gjess gjennom regionen. I tillegg vet vi at høsttrekket har en bredere front slik at kortnebbgjess også trekker sørover via Sverige. Oppholdstiden for gjessene er også svært variabel om høsten. Enkelte fugler setter knapt nok føttene i Trøndersk jord, før de fortsetter sørover. Det jeg har opplevd de siste årene er at når de første kortnebbgjessene ankommer rasteplasser i

Nord-Trøndelag om høsten, ja da har også de første ankommet overvintringsplassene i Friesland, Nederland! Så enkelte erfarne fugler tar nok turen fra Svalbard til Nederland mer eller mindre i ett strekk!

Jakt

Jakt på kortnebbgås har ingen lang tradisjon i Nord-Trøndelag, hvilket ikke er så merkelig da kortnebbgjess sjeldent rastet i områdene om høsten. Omkring midten av 1990-tallet begynte Nord-Trønderske jegere å interessere seg for kortnebbgås jakt. Nå finnes det lite dokumentasjon om hvordan denne jakta ble utøvet, men ut fra det jeg selv har opplevd samt samtale med erfarne jegere, var det en god porsjon med "Texas-tilstander". Skyting i alle retninger fra busker og kratt ved mange av fjæreområdene langs østsiden av Trondheimsfjorden. Enkelte år så ille at de seriøse jegerne ga opp.

Fra høsten 2007 er det gjort forsøk med å tilrettelegge bedre for jaktutøvelse på kortnebbgås i Nord-Trøndelag. Målsettingen har vært å øke jaktuttaket samtidig som man også tilrettelegger for at gjessene skal kunne ha områder hvor det ikke jaktes. De første årene så det ut til at dette lyktes meget godt, men jaktstatistikken for 2009 samt observasjoner høsten 2010 tyder på at jakttrykket kan ha blitt for stort. Jaktutbyttet høsten 2009 gikk ned i forhold til året før og høsten 2010 ble det observert at gjessene forlot områdene svært hurtig. For stort jakttrykk vil antagelig ikke føre til større jaktuttak men heller til frustrerte jegere, noe som igjen kan gi seg utslag i en større andel skadeskutte gjess. Men som sagt, utbytte av kortnebbgås jakta høsten 2010 er i skrivende stund ikke kjent.

Jaktstatistikk for kortnebbgås 1992 - 2009.

Rastende kortnebbgås om våren - en fantastisk opplevelse!

Uansett konflikt med ulike interesser eller ikke, vårrastende kortnebbgjess i Nord-Trøndelag er og blir en fantastisk opplevelse.

Nå er det alltid slik at vi som bor i området, og som etter hvert er blitt vant med de store gåseflokkene, ikke reagerer like "heftig og begeistret" som vi tidligere gjorde. Det er først når vi har med folk som ikke er vant til "vårens vakreste eventyr" at vi oppdager

at dette egentlig er et fantastisk skue. Vi er heldige i Nord-Trøndelag som har kortnebbgåstrekket hver vår - for man vet jo aldri hva som skjule seg av andre gåsearter i de store kortnebbgås-flokkene.

Og joda, jeg må vel innrømme at når de første flokkene med kortnebbgjess kommer inn for landing i Nord-Trøndelag, da kribler det i kroppen etter å få komme seg ut !

Ha en riktig fin vårsesong - og ta gjerne en titt på kortnebbgjessene også.....

Det er ikke bare vi som vil gåsa til livs...

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 2010. Forvaltningsplan for vår- og høsttrekkende kortnebbgås i Nord-Trøndelag. Rapport Miljøvernavdelingen 03/2010

Madsen, J., Tombre I. M., Bjerrum, M., Nicolaisen, P. I., Hansen, F. L. & Ødegaard, P.I. (2010). Biologisk evaluering av tilskuddsordningen for forvaltning av kortnebbgjess i Nord-Trøndelag, våren 2009 – NINA Rapport 540, 22 s.

Madsen, J. et al (2009). Biologisk evaluering av tilskuddsordningen for forvaltning av kortnebbgjess i Nord-Trøndelag våren 2009. NINA Rapport 540.

Madsen, J., Jensen, R.A. & Wisz, M.S. (2007). Prioritering af friarealer for rastende kortnæbbede gæs i Trøndelag - med henblik på at reducere konflikten med landbrugsinteresser. Foredrag på seminar "Kortnebbgås og lokale forvaltningsutfordringer" Høyskolen I Nord-Trøndelag, 19.oktober 2007.

Madsen, J. (1991) Status and trends of goose populations in the western Palearctic in the 1980s. *Ardea*, 79, 113-122.

Madsen, J. (2001) Spring migration strategies in pink-footed geese *Anser brachyrhynchus* and consequences for spring fattening and fecundity. *Ardea*, 89, 43-55.

Madsen, J. (1986) Status and management of goose populations in Europe, with special reference to populations resting and breeding in Denmark. *Danish Review of Game Biology*, 12, 1-76.

Madsen, J. (1985) Relations between change in spring habitat selection and daily energetics of pink-footed geese *Anser brachyrhynchus*. *Ornis Scandinavica*, 16, 222-228.

Madsen, J. (1985) Habitat selection of farmland feeding geese in West Jutland, Denmark: an example of a niche shift. *Ornis Scandinavica*, 16, 140-144.

Nicolaisen, P.I., Tombre, I.M., Madsen, J. og Kristensen, P. (2006). Nord- Trøndelag som rasteplass for kortnebbgjess. Status for våren 2005. NINA rapport nr. 118. pp 30

Nicolaisen, P.I., Tombre, I.M., Ødegaard, P.I., Madsen, J., Hansen, F. og Jensen, R.A. (2007). Kortnebbgjess i Nord-Trøndelag våren 2006. Rapport NINA 229. pp. 34

Søreng, S.U. (2008). Kortnebbgjess på rast i et meningslandskap. Beiteproblematikken i Nord-Trøndelag sett fra gårdbrukere og forvaltning. NORUT-Alta, 2008:1

Tombre, I.M., Madsen, J., Nicolaisen, P.I., Wisz, M.S., Jensen, R.A., Ødegaard, P.I.,

Søreng, S.U., Trinder, M.N. & Hansen (2008). Kortnebbgås i Nord-Trøndelag våren 2007 - En evaluering av miljøtilskuddsordningen, forslag til friarealer og noen betraktninger omkring bestandsstørrelsen. NINA Rapport 353.

Tombre, I.M., Madsen, J., Bakken, J., Kristensen, P., Nicolaisen, P.I. og Røsshag, B. (2004). Gåsetrekket i Vesterålen og Nord-Trøndelag 2004. En evaluering av effekter av iverksatte tiltak. NINA Oppdragsmelding nr. 840. 2004. pp 38

Madsen, J., Cracknell, G., Fox, A. Goose populations of the western Palearctic : a review of status and distribution. 1989.

Tilrettelegging for besøkende i våtmarksområdene i Sør-Trøndelag

Tekst og foto: Georg Bangjord

Siden den første observasjonsbua ble reist ved Svorkmyran i Orkdal i 1990, er det med ujevne mellomrom oppført fugletårn og observasjonsbuer ved til sammen syv andre våtmarksområder i Sør-Trøndelag.

I 2010 ble det reist to nye anlegg, henholdsvis i Grandefjæra i Ørland og Grønningsbukta i Rissa. Denne artikkelen vil i hovedsak belyse disse, siden de trolig er minst kjent.

Grande Amfi

Gjennom et samarbeid mellom Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (forvaltningsmyndighet), lokalt Statens Naturoppsyn, grunneier og Ørland kommune, ble det i 2009 enighet om å realisere et anlegg for allmuen sentralt i Grandefjæra naturreservat. Målsetningen med anlegget var å enkle adkomsten til verneområdet, kanalisere ferdsel og oppføring av et solid og flerfunksjonelt bygg med godt innsyn i verneområdet. Bygningen dekker flere funksjoner, hvor undervisningsrom og

observasjonsbalkong er viet størst plass. Allsidig informasjon om verneområdet og andre naturkvaliteter i området og ellers i kommunen er oppført i underetasjen. Videre er nyttige plansjer også å finne på balkongen og ved

parkeringen. Fra balkongen er det god overhøyde og innsyn i verneområdet og landskapet forøvrig. Kravene til universal utforming er fullverdig innfridd i underetasjen. Her er det godt le under dårlig vær og godt innsyn inn i

Utsyn mot nord fra balkongen på Grande Amfi under nesten full flo.

Bilde øverst: Grandefjæra naturreservat ble opprettet i 1983 og er et av tre større verna fjære/gruntvannsområder i Ørland kommune, Sør-Trøndelag. Landets største sammenhengende tørrfall med ca 10 km² fjære setter Grandefjæra i en særklasse, selv om det meste av de enorme strandengområdene innenfor er dyrket opp. Området har Ramsarstatus og er et spesielt viktig leveområde for våtmarksfugl hele året.

verneområdet. Videre er det tilrettelagt for bevegelseshemmede ved parkeringsplassen, hvor det også er oppført informasjon, bord/benker og levegg. Anlegget ble åpnet i september 2010.

Bygget er tegnet av arkitekt Tormod Amundsen i firma Nordøstkompaniet. SNO lokalt har vært prosjektansvarlig og bygget er reist gjennom tjenestekjøp hos snekker Ole Martin Støver og naturoppsyn Hans Einar Ring. Videre har arkitekten bak bygget, grunneier Jostein Solbue, dugnad fra ansatte i Ørland kommune, lokalt SNO og frivillighetssentralen alle deltatt i byggefasen. Hele anlegget er oppført utenfor verneområdets grenser.

Hvorfor et slikt bygg?

Bygget utfyller flere funksjonsområder. Undervisningsrom under tak, areal for oppføring av allsidig informasjon og ståsted for godt innsyn i verneområdet, enten fra øvre balkong eller under dårlig vær, mer skjermet i underetasjen.

Varaordfører Knut Ring holder tale under åpningen av Grande Amfi 13. september 2010. En rekke personer fra kommuner, fylker og Direktoratet for naturforvaltning, samt skoleklasser og organisasjoner var til stede under åpningen.

Levegg og informasjon på parkeringsplassen til Grande Amfi.

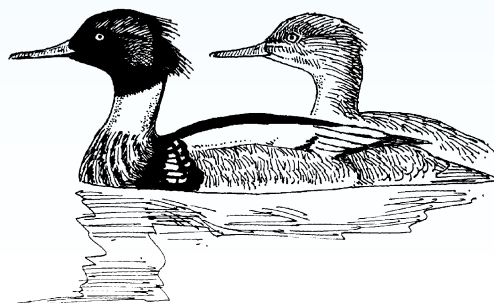
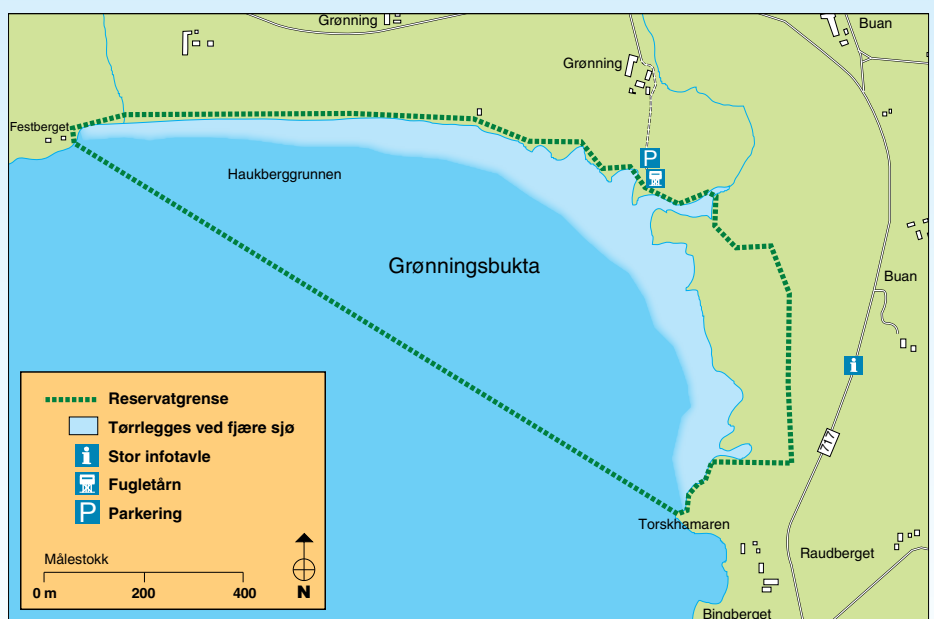

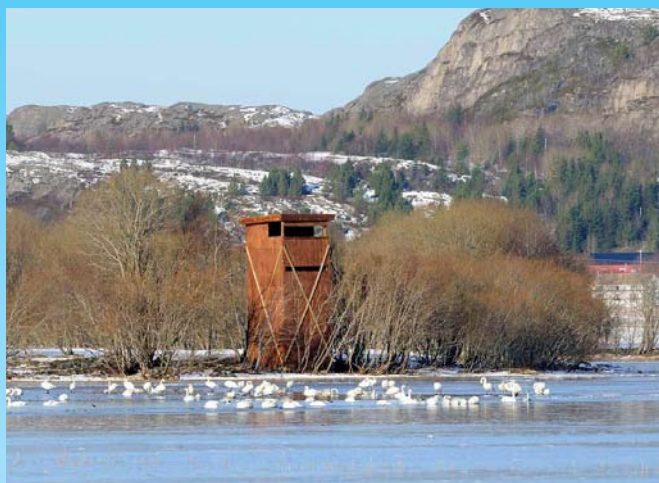

Fugletårnet i Grønningsbukta naturreservat i Rissa november 2010. Et ypperlig utgangspunkt for fuglekikking. Legg merke til flokken med stokkender på en av ferskvannsdammene.

Nytt fugletårn på Fosen

I Rissa og spesielt i Stadsbygd er det i løpet av de senere år vokst fram en aktiv gruppe fugleinteresserte personer. Takket være denne entusiastiske gjengen fra Stadsbygd ble Fosens andre fugletårn reist sommeren 2010. Alfred Brødreskift og grunneier Johan Norvald Grønning var ansvarlige for byggeprosessen. Tårnet ble bygd på dugnad og materialene ble finansiert av Statens naturoppsyn. Tårnet er oppført på utsiden av reservatet, men med god innsyn i hele verneområdet. En betydelig økt observasjonsfrekvens i området, skyldes nok i stor grad tilbudet som tårnet har gitt. I 2010 ble 105 fuglearter registrert i verneområdet, hvorav 20 nye for lokaliteten.

Fugletårnet på Kvitneset i Litlvatnet naturreservat i Agdenes. Det er godt utsyn over det meste av vatnet fra tårnet.

Det er godt utsyn over store deler av Svorkmyran fra denne observasjonsbua.

Fugletårnet ved Slettestjønna naturreservat i Rennebu er mye brukt og da spesielt under vårtrekket som alltid gir mange fine opplevelser og mye våtmarksfugl. Tårnet ble restaurert og ombygd høsten 2009.

Fugletårnet i Eidsvatnet fuglefredningsområde i Bjugn ligger i nordenden av vatnet og gir godt utsyn over den mest fuglerike delen av vatnet.

Observasjonsbua ved Holtvatna naturreservat i Midtre Gauldal er et ypperlig sted for fuglekikking og da spesielt under vårtrekket i mai.

Anlegget ved Gaulosen landskapsvernområde og naturreservat i Trondheim kommune er mye brukt av fuglekikkere.

Observasjonsbua på Lakskløholmen nord i Grandefjæra naturreservat. Et ypperlig sted å se på fugl når det er dårlig vær på Ørland.

Observasjonsbua på Rønsholmen sør i Grandefjæra er lite kjent blant fuglekikkere flest, selv om den har stått der i snart 20 år.

Anlegg i våtmarksområder i Sør-Trøndelag

Nr	Lokalitet	Type	Oppført
1	Svorkmyran naturreservat, Orkdal	Observasjonsbu og toalett	1990
2	Slettestjønna naturreservat, Rennebu	Tårn	1993
3	Rønsholmen, Grandefjæra naturreservat, Ørland	Observasjonsbu	1993
4	Lakskløholmen, Grandefjæra naturreservat, Ørland	Observasjonsbu	1993
5	Litlvatnet naturreservat, Agdenes	Tårn	2002
6	Eidsvatnet fuglefredningsområde, Bjugn	Tårn	2005
7	Gaulosen naturreservat og landskapsvern, Trondheim	Tårn og undervisningsrom	2007
8	Holtvatna naturreservat, Midtre Gauldal	Observasjonsbu	2009
9	Grande, Grandefjæra naturreservat, Ørland	Undervisningsrom og balkong	2010
10	Grønningsbukta naturreservat, Rissa	Tårn	2010

Fugler i Sør-Trøndelag 2009

Meddelelse nr. 34 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag
Andreas Winnem, Magne Myklebust, Einar Sæter & Kjetil Aa. Solbakken

LRSK takker de som har bidratt med observasjoner til denne årsrapporten. Vår forrige rapport (Winnem mfl. 2009a) dekket året 2008 og ble publisert i Trøndersk Natur 2-2009.

Komitéens sammensetning

LRSKs sammensetning har vært uendret siden publiseringen av årsrapporten for 2008. Sammensetningen er som følger: Andreas Winnem (sekretær), Magne Myklebust, Kjetil Aa. Solbakken og Einar Sæter.

Henvendelser til LRSK

Rapportering av dine observasjoner gjør du nå utelukkende på Artsobservasjoner. Øvrige henvendelser til LRSK går til sekretær Andreas Winnem på e-post: andreas.winnem@gmail.com eller telefon: 97 04 23 13.

Råd til observatørene

For generelle råd om hvordan man rapporterer i Artsobservasjoner, henvises det til artikkel på side 39.

En del observasjoner i denne rapporten presenteres bare med kommunenavn eller andre betegnelser

på større geografiske områder. Dette er gjort for å beskytte sårbare arter. LRSK vil på det sterkeste oppfordre observatører om å vise stor varsomhet med avspilling av lyd til ropende hornugler, hekkende vendehalser o.l. Likeledes bør kjente overvintrende kvartbekkasiner og vannrikser få være i fred når vinteren er streng. I de fleste tilfeller vil én enkelt lydavspilling eller oppskremming i seg selv ikke få større konsekvenser for fuglene. Det samlede presset på enkeltindivider fra fuglekikkere og fotografer kan imidlertid være stort, særlig nær Trondheim, og det kan derfor godt være nettopp du som uforvarende gjør at en vendehals i etableringsfasen skyr territoriet eller en at kvartbekkasin til slutt stryker med i kulda. Observasjoner av sårbare arter bør derfor skjermes når de rapporteres i Artsobservasjoner.

For en del arter som nevnes i denne rapporten, er kun utvalgte observasjoner listet opp. Dette gjelder for eksempel nøttekråke og vintererle. LRSK oppfordrer alle observatører til å rapportere alle observasjoner av slike arter likevel, selv om ikke alt nevnes i rapporten. Observasjonene vil da være tilgjengelige i Artsobservasjoner. En høy rapporteringsgrad er viktig for å dokumentere forekomsten av en art. På sikt kan Artsobservasjoner dermed

være med på å dokumentere bestands-svingninger og endringer i utbredelse, både lokalt og nasjonalt.

Forskjellen på en LRSK-rapport og for eksempel en nettside med fugleobservasjoner, er at LRSK kvalitets-sikrer observasjonsmaterialet før det publiseres i årsrapporten. Alle observasjoner i denne rapporten er å betrakte som godkjente av LRSK, selv om ikke alle er understøttet av dokumentasjon eller en beskrivelse. Funn av arter som står på NSKF sin liste, behandles ikke av LRSK, men godkjente funn av NSKF-arter tas likevel med i rapporten for oversiktens skyld.

Observasjoner av arter som ikke står i tabell 1 kan underkjennes dersom momenter ved observasjonen tilsier det. Observatører vil kunne bli bedt om å beskrive funn gjort på ekstreme datoer, på svært uvanlige lokaliteter e.l. Dersom en observasjon er rapportert i Artsobservasjoner eller rapportert til LRSK på annen måte, så vil rapportøren bli kontaktet før observasjonen underkjennes. Det er ønskelig at alle saker som skal til NSKF sendes via LRSK, slik at komitéen kan ha oversikt over hva som er innsendt og vurdere om rapporten er fullstendig med hensyn på datointervall, observatører mv.

*Bilde øverst: Kvarbbekkasin Daløya, Frøya 11. februar 2009.
Foto: Georg Bangjord.*

Endringer i rapporteringslistene

En fullstendig rapporteringsliste for Sør-Trøndelag finner du ved å gå inn på «Dagens observasjoner» på Artsobservasjoner. I margen på venstre side velger du «LRSKs funnstatus» og så «Sør-Trøndelag». Trykk så på «Endre utvalg» for å få opp listen for Sør-Trøndelag. Det er i tillegg ønskelig at observasjoner av arter fra uvanlige lokaliteter, sene/tidlige observasjoner, høye antall, vinterfunn av arter som normalt trekker sydover og funn av rødlistearter med hekkeindikasjoner rapporteres. Alaskasnipe er fra og med 2010 ikke lenger en NSKF-art og er ny på tabell 1 siden forrige rapport.

Funn av nasjonale sjeldenheter og nye arter for fylket

2009 ble et svært godt år for sjeldenheter i Sør-Trøndelag. Orientbrakksvale, svarthetteparula, tårnugle og tundrapiplerke ble nye arter for fylket, og den førstnevnte utgjorde sågar et førstefunn for landet. I tillegg presenteres funn av amerikakrikkand, alaskasnipe, svartehavsmåke (2) og polarsisik ua. *hornemanni* (3) fra 2009, samt en amursvale fra 2008. En hybrid sivsanger x myrsanger er første funn av denne hybridkombinasjonen. Alle funnene er godkjent av NSKE.

Forkortelser og tegnforklaring

For en del arter nevnes antall funn for årene 2008 (Winnem mfl. 2009a), 2007 (Winnem mfl. 2009b), 2006 (Winnem mfl. 2008a) og 2005 (Winnem mfl. 2008b) i artsomtalen. Referansene til de aktuelle rapportene er ikke tatt med under hver art, men nevnes i stedet her. Som hovedregel er maksimalt fire observatører listet opp for hvert funn. For arter i kategori C, D og E nevnes dette bak artsnavnet. Forklaring på kategoriseringen finnes i NSKF sine rapporter, f.eks. Olsen mfl. (2010). For å begrense størrelsen på årsrapporten, er kommunenavn og uttrykk forkortet i henhold til tabellene under.

Agdenes = A.
Bjugn = B.
Frøya = F.
Hemne = He.
Hitra = Hi.
Holtålen = Ho.
Klæbu = K.
Malvik = Ma.
Meldal = Md.
Melhus = Mh.
Midtre Gauldal = MG.
Oppdal = Op.
Orkdal = Or.
Osen = Os.
Rennebu = Re.
Rissa = Ri.
Roan = Ro.
Røros = Rø.

Selbu = Se.
Skaun = Sk.
Snillfjord = Sn.
Trondheim = Tr.
Tydal = Ty.
Ørland = Ø.
Åfjord = Å.

Ad. = voksen (adultus)
Subad. = nesten fullt utfarget voksendrakt
Juv. = flyvedyktig ungfugl i første komplette fjædrakt (juvenilus)
Pull. = årsunge som enda ikke kan fly (pullus)
1K = individ i første kalenderår
2K = individ i andre kalenderår
2K+ = individ i andre kalenderår eller eldre
F = hunn (female)
FF = hunnfarget
M = hann (male)
ind. = individ(er)
min. = minimum
maks. = maksimum
ua. = underart
sy. = syngende
rm. = fuglen ble ringmerket
N, Ø, S, V = nord, øst, sør, vest
pt = på trekk (etterfulgt av himmelretning)
km = kilometer
nm = nautiske mil
s.st. = samme sted
* = en stjerne bak dato betyr at funnet er belagt med dokumentasjon som for eksempel foto, lydopptak, video eller lignende. Dette angis bare for arter i tabell 1.
< > = første siffer angir antall funn av arten i fylket til og med 1970, og andre siffer angir antall funn i perioden 1971-2009 (inkludert omtalte funn). Tall er vanligvis bare angitt for arter med færre enn 20 funn i fylket.

Tabell 1. Observasjoner av følgende arter/underarter skal behandles av LRSK/Sør-Trøndelag og skal dokumenteres (beskrivelse e.l.). Listen gjelder fra og med 2008. I tillegg kreves det beskrivelse av arter/underarter som er nye for fylket og for arter som skal godkjennes av NSKE, samt av alle hybrider.

Dvergsvane	Lerkefalk	Turteldue	Steinskvett ua. <i>leucorhoa</i>
Tundragås ua. <i>flaviostris</i>	Myrrikse	Snøugle	Rødvingetrost ua. <i>coburni</i>
Dverggås	Avosett	Slagugle	Gresshoppesanger
Snøgås	Fjellmyrløper ²	Lappugle	Rørsanger
Ringgås ua. <i>bernicla</i>	Alaskasnipe (fra 2010)	Nattravn	Myrsanger
Mandarinand hunn ¹	Dobbeltbekkasin ²	Isfugl	Hauksanger (kun feltobs.)
Snadderand hunn ¹	Polarsvømmesnipe (fra 2009)	Hærfugl	Lappsanger
Knekkand hunn ¹	Polarjo juv.	Trelerke	Gulbrynsanger
Taffeland	Dvergmåke	Tartarpiplerke	Dvergfluesnapper
Stellerand	Sildemåke ua. <i>grællsii</i> ³	Lappiplerke	Tornskate
Havlire	Sabinemåke (fra 2008)	Gulerle ua. <i>flava</i>	Svartkråke
Stormsvale	Splitterne	Linerle ua. <i>yarrellii</i>	Pirol
Vepsevåk	Svartterne	Nattergal	Hortulan
Sivhauk	Polarlomvi	Svartrødstjert	Vierspurv
Musvåk	Skogdue	Svartstrupe	Dvergspurv

¹Kun enslige FF. ²Gjelder kun observasjoner utenom hekkeområdene. ³Kun dokumenterte fugler behandles.

Registreringer fra 2009 og nye registreringer fra tidligere år

Knoppsvane *Cygnus olor*

Knoppsvane er en sjelden art i Sør-Trøndelag, overraskende sjelden når man tar de gode forekomstene på Østlandet i betraktning. Arten er imidlertid ikke noen langdistansetrekker, og det er tydelig at dalfører og fjell i Hedmark og Oppland utgjør en betydelig barriere for arten. I 2009 ble det gjort tre funn av fem ind. Det er sannsynlig at mange funn av arten i Trøndelag stammer fra frittflyvende, tamme fugler i Møre og Romsdal. Antall ind. foregående år: 2008 (2), 2007 (3), 2006 (7) og 2005 (0).

Alle funn: 1 ind. Melandsjø, Hi. 16.1 (Arild Kjerstad, Marianne Halse mfl.). 1 ad. M Lysøysundet, Å., Sumstad, Ro. og Kroken, Å. 25.2-12.4 (HER, ESU, TRI mfl.). 3 2K div. lok. mellom Steinshylla, Byneset, Tr., og Gjølmesfjæra, Or. 25.4-24.5 (HER, AWI, SBA, GBA mfl.).

Sangsvane *Cygnus cygnus*

To hekkefunn er en nedgang fra fjorårets rekord på fire. Arten hekker gjerne i øde og lite besøkte områder, og det er sannsynlig at det finnes uoppdagede hekkeplasser i fylket. Fuglen i Foldsjøen, Malvik lå trolig og ruget, men avstanden var for stor til at det kunne fastslås med sikkerhet.

Hekkefunn: 2 ad. m/ 5 pull. Slettestjønna, Re. 26.4-30.8 (AWI, PWB, HER, TRI mfl.). 2 ad. m/ 6 pull. Langensjøen, Rø. 1.5-9.8 (MMY, AWI, GAS). **Funn fra potensielle hekkeområder:** 1 ad. Foldsjøen, Ma. 9.5 (PIV). 8 ad. Nautsjøen, Se. 2.7 (PIV). **Stort antall:** 617 ind. div. lok. Ø. og B., hvorav 533 ind. Karlsenget, Ø. 14.3 (HER).

Sædgås *Anser fabalis*

Fem funn ble gjort i løpet av året, hvorav to var av underarten *fabalis*. De to fuglene i Selbu i november ble ikke sett sammen, men de kunne skilles fra hverandre på draktdetaljer, og de teller derfor som to ulike funn. Observasjonene fordeler seg på én overvintrende fugl, én fugl på vårtrekk og tre ind. på høsttrekk. Antall ind. foregående år: 2008 (7), 2007 (1), 2006 (25) og 2005 (5).

Overvintrende ind.: 1 ind. Botn, Ri. 10.1-6.4 (ABR, EBR, ESU, HER mfl.). **Vårtrekk:** 1 ind. Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 4.4 (HER, TRI). **Høsttrekk:** 1 ind. Grandefjæra, Ø. 11.10 (SPR). Opptil 2 ind. (ua. *fabalis*) Storøya, Se. 3.-10.11 (PWB, TRE, GBA, JSA).

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Sent høsttrekk: 1 ind. Buvika, Sk. 1.11 (DOB). Opptil 1260 ind. div. lok. Se. 1.-24.11 (TRE, GBA, JSA, PWB, TMØ). 170 ind. ptS Jonsvatnet, Tr. 8.11 (GBA). 1 ind. Stavseengan, Tr. 29.11 (ES/Æ).

Tundragås *Anser albifrons*

Årets funnmasse består av syv funn av åtte individer, hvorav to ble bestemt til underarten *albifrons*. Fuglen i Selbu i november var trolig en 2K. Antall ind. foregående år: 2008 (17), 2007 (3), 2006 (8) og 2005 (10).

Overvintrende ind.: 1 2K Botngårdsfjæra, B. 5.1 (SME, HER). 1 ad. (ua. *albifrons*) Lauvøya og Tårnes, Å. 7.-15.3 (HER, TRI mfl.). **Vårtrekk:** 1 ad. Innstrandfjæra og Grande, Ø. 4.-5.4 (TRI, HER). 1 ad. Kuøra, Tr. 5.4 (DOB). 1 ad. Grande, Ø. 7.-8.4 (GDY, ABR, HER). 2 ad. Granmo,

Ringgæss av underarten *bernicla* Glåmos, Røros 25. oktober 2009. Ca. 250 individer hadde tilhold her i slutten av oktober, trolig den største flokken med *bernicla* som er sett i Norge. Foto: Torill Sandkjernan.

Stadsbygd, Ri. 31.5-3.6 (Solfred Langmo).

Høsttrekk: 1 2K+ (ua. *albifrons*) Storøya, Se. 1.-9.11 (JSA, TRE, GBA, PWB).

Grågås *Anser anser*

Vinterfunn: 13 ind. Brekstadfjæra, Ø. 1.1 (TRI, HER). 17 ind. Nes, B. 3.1 (HER). 5 ind. Kråknes, Ri. 11.-12.1 (ABR, HER). Opptil 6 ind. div. lok. Ø. 21.1-22.2 (GDY, KAG, HER mfl.). 5 ind. Opphaug og Uthaug, Ø. 2.-12.12 (HER, MMY, TRE mfl.). 1 ind. Buvika, Sk. 19.12 (DOB). **Store antall:** Opptil 2500 ind. Grandefjæra, Ø. 4.-8.4 (HER, TRI). Opptil 3000 ind. div. lok. Ø. 1.8-2.10 (THA, OHE, MMY, ES/Æ mfl.). Opptil 6200 ind. Gaulosen, Mh. og Buvika, Sk. 24.8-8.10 (Arne Follestad mfl.). **Innlandsfunn:** Opptil 27 ind. Glåmos og Aursunden, Rø. 13.-19.4 (TTH, MVA).

Stripegås *Anser indicus* E

23 ind. ble registrert i 2009. Alle funn i fylket stammer fra rømte eller utsatte bestander. Antall ind. foregående år: 2008 (19), 2007 (23), 2006 (13) og 2005 (32).

Alle funn: 3 ind. Evjegerdet, Øverbygda, Se. 3.6 (Åslaug Grand Belling, Ingvill Grand Belling). 4 ind. Storørkelsjøen, Op. 19.6 (RES). 1 ind. Gaulosen, Mh. 5.7 (Curt Lejon). 1 ind. Storvatnet, A. 20.-26.7 (NN via TMO). Opptil 13 ad. Gaulosen, Mh. og Buvika, Sk. 24.8-20.9 (ETH, BAT, DOB mfl.). 1 ind. Innstrand og Opphaug, Ø. 25.9-1.10 (HER, TRI, SME, GDY).

Tundragås x kanadagås *Anser albifrons* x *Branta canadensis*

Fuglen er en gjenganger som har blitt sett i Tydal og Selbu de fleste år siden 2001 (Solbakken mfl. 2005).

Alle funn: 1 ind. Græslidammen, Ty. 4.-6.4 (ES/Æ).

Ringgås *Branta bernicla*

Anslagsvis 295 ind. ble sett i løpet av året, samtlige på høsttrekk. Fuglene fordelte seg på 42 *brota*, 252 *bernicla* og ett ind. hvor underart ikke ble bestemt. Flokken på ca. 250 ind. av underarten *bernicla* som dukket opp på Røros i slutten av oktober, mangler sidestykke i trønderisk ornitologisk historie. Denne marine arten har

aldri tidligere vært observert på Røros, og en så stor flokk med fugler av underarten *bernicla* har trolig heller aldri vært sett i Norge. Underarten trekker gjennom Østersjøen, og flokken på Røros dreier seg sannsynligvis om fugler herfra som har kommet ut av kurs. Fuglene som ble sett i november, antas å være rester av den første flokken. Forekomsten i Ørland i september og oktober er noe uoversiktlig. Først ble en flokk på 25 ind. observert 5.-6.9. I perioden 20.-30.9 ble så hhv. ett og fire ind. sett ved ulike lokaliteter, før fem *brota* og to *bernicla* ble sett sammen 2.10. Det er rimelig å anta at siste observasjon dreier seg om den enslige som har funnet flokken på fire. Disse fem regnes som ulike ind. i forhold til flokken på 25 ind. i begynnelsen av september. Underarten *brota* trekker langs Trøndelagskysten vår og høst, men antallene som registreres varierer mye mellom år, avhengig av observatørdekning og værforhold i trekkperiodene. Antall ind. foregående år: 2008 (175), 2007 (24), 2006 (85) og 2005 (62).

Alle funn: 25 ind. (ua. *brota*) Utstrandfjæra, Innstrandfjæra, Ø. 5.-6.9 (HER, TRI, SME, GDY, ABR). 5 ind. (ua. *brota*) div. lok. Ø. 20.9-2.10 (HER, TRI, MVE). 1 ind. (ua. *brota*) Gaulosen, Tr. 24.9-7.10 (PWB, DOB, GFI). 11 ind. (ua. *brota*) Festholmen, Nes, B. 25.9 (OMS, GS/Æ). 1 ind. ptV Kjervågsund, Titran, F. 30.9 (MMY, ES/Æ). 2 ind. (ua. *bernicla*) Grandefjæra, Ø. 2.10 (HER, MVE, TRI). Ca. 250 ind. (ua. *bernicla*) Vintervollen, Rø. 23.-26.10* (Torill Sandkjernan, Steinar Odden). 8 ind. (ua. *bernicla*) Floan, Rø. 2.-3.11* (TTH).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*

Til sammen 2996 ind. ble sett, hvorav 1203 på vårtrekk og 1793 på høsten. Hele Svalbardbestanden trekker langs kysten vår, og antallet som registreres, avhenger mye av observatørdekning på egnede lokaliteter på kysten i trekktidene. Alle fugler i Trondheimsfjorden ble sett i flokker av kortnebbgæss. Antall ind. foregående år: 2008 (1069), 2007 (3241), 2006 (4387) og 2005 (9354).

Vårtrekk: 2 ind. Grande, Ø. 2.-5.4 (HER, TRI). Opptil 4 ind. Leinøra, Tr. 4.4 (TKR, LNO). 2 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 4.4 (GBA). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 5.4 (ABR, EBR, EMB).

1 ind. Halten, F. 28.-29.4 (GBA, HER). 21 ind. ptNØ Halten, F. 28.4 (HER, GBA). 1050 ind. ptN Gjæsingen, F. 2.5 (DOB). 120 ind. ptN Gjæsingen, F. 3.5 (DOB). 2 ind. Volløya, Mh. 17.5-13.6 (OHO, HAO). **Høsttrekk:** 250 ind. Grandefjæra, Ø. 20.9-15.10 (HER, MVE, KAS). 6 ind. Gaulosen, Mh. 20.9-8.10 (MVA, GFI, KWO, THA mfl.). 43 ind. ptSV Valsneset, B. 27.9 (HER, TRI). 848 ind. ptV Kjervågsund, Titran, F. 29.9 (ESÆ, MMY). 20 ind. Sula, F. 29.9 (SPR, KHE, THA, KLA). 6 ind. ptSV Valsneset, B. 29.9 (PWB). 25 ind. ptV Kjervågsund, Titran, F. 30.9 (MMY, ESÆ). 200 ind. Sula, F. 30.9 (SPR, KHE, THA, KLA). 366 ind. Valøya, Tarva, B. 1.10 (HER, MVE, EBA). 80 ind. Sula, F. 1.10 (SPR, KHE, KLA mfl.). 1 ind. rm. Titran, F. 1.10 (JEL, TGI, MMY, ESÆ, ETH). 51 ind. Sula, F. 3.10 (TKR, SPR, EKR, FSC). 60 ind. Sula, F. 4.10 (SPR, TKR, EKR, FSC). 17 ind. ptSV Titran, F. 5.10 (ØAA, KAS, TRE). 20 ind. ptSV Titran, F. 8.10 (KAS).

Gravand *Tadorna tadorna*

Innlandsfunn: 1 F Hælvå v/ Skjevdal, Rø. 21.3 (KAS, MVA). Opptil 5 ind. Aursunden v/ utløpet, Rø. 21.3-9.5 (KAS, BES, MVA, TKR, EKR). 1 F Vikørå, Nea, Se. 16.-21.4 (JSA, TRE). **Andre nevneverdige lokaliteter:** 1 ind. Rørsøya, Halten, F. 28.4 (HER, GBA). 1 par Tryggvholm - Fagerholmen, F. 10.6 (HER, TRI).

Mandarinand *Aix galericulata* C

Årets to observasjoner dreier seg med stor sannsynlighet om samme fugl og regnes som ett funn. Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (0), 2006 (2) og 2005 (0). **Alle funn:** 1 M Nidarø, Tr. 6.4 (*KAS, EBA, HÅS, SBA mfl.). 1 M Solhusøra, Fannrem, Or. 10.-19.4 (MMA, MKL, RES, HMH mfl.).

Brunnakke *Anas penelope*

Åtte hekkefunn er rapportert fra syv lokaliteter, fordelt på Røros (3), Meldal, Holtålen, Melhus og Oppdal kommuner. Vinterstid ble 56 ind. sett i januar og februar, mens 149 ind. ble registrert i desember. Fuglen på Nidarø i januar tilbrakte sin sjette vinter på rad på lokaliteten. Kun utvalgte vinterobservasjoner listes opp. Toppnoteringen på 567 ind. i Grandefjæra 2.10 er den høyeste dagsnoteringen i fylket etter årtusenskiftet. **Utvalgte vinterfunn:** Opptil 55 ind. Innstrandfjæra og Døsvika, Ø. 3.1-28.2 (HER, GDY, KAG, TRI mfl.). 1 ad. M Nidarø, Tr. 5.1 (Stein Hoem). Opptil 3 ad. Tanemsbrua, K. 1.-12.12 (OHO, TMO). 81 ind. Innstrandfjæra, Ø. 2.-5.12 (HER). 32 M og 20 FF Litvatnet, A. 6.12 (TMO, MFR). **Store antall:** Opptil 150 ind. Innstrandfjæra, Ø. 13.9-15.11 (TRI, JEL, TGI mfl.). Opptil 567 ind. Grandefjæra, Ø. 19.9-2.10 (MVE, HER, TRI mfl.).

Snadderand *Anas strepera*

2009 ble nok et godt år for snadderand med min. 11 ind. Forekomsten i Gaulosen er uoversiktlig. Et par rastet 17.4, men ble ikke sett senere, og fuglene dro trolig videre etter et kort opphold. En hann ble så oppdaget ved Volløya 13.5, og denne ble sett omtrent daglig i området i de neste ukene. 7.6 var to hanner på plass, og to dager etter en hann og to hunner. Arten ble så sett i varierende antall frem til toppnoteringen 17.6, da hele fem hanner og en hunn kunne beskes sammen på Bråleiret. Utover i juli ble opptil tre hunnfargede fugler sett. Årets siste observasjon kom 13.9, en enslig hann, før det som trolig er den samme hannen, dukket opp 19.9 i Buvika, hvor den ble

Snadderand hann Buvika, Skaun 18. oktober 2009. Denne fuglen holdt stand på lokaliteten ut året. Foto: Jon Helle.

sett ut året. Forekomsten involverer min. seks hanner og tre hunner. Desemberfunn er uvanlig på våre breddegrader. Antall ind. foregående år: 2008 (17), 2007 (7), 2006 (7) og 2005 (2).

Alle funn: 1 par Gaulosen, Mh. 17.4 (GBA, LÅB). 1 par Litvatnet, A. 10.-12.5 (ELI, Jan Eivind Østnes, AKO, Rolf Terje Kroglund). 1 M Gaulosen, Mh. og Tr. 13.5-4.6 (KWO, MMA, MKL mfl.). Opptil 5 M og 2 F Gaulosen, Mh. og Tr. 7.6-13.9 (TON, TKR, EVI, DOB mfl.). 1 M Buvika, Sk. 29.9-31.12 (DOB, MMA).

Krikkand *Anas crecca*

Min. 13 hekkefunn ble konstatert, fordelt på Meldal (4), Røros (4), Frøya, Oppdal, Rennebu, Klæbu og Midtre Gauldal kommuner. **Utvalgte vinterfunn:** Opptil 14 ind. Ranheimsfjæra til Leangenbukta, Tr. 1.1-28.2 (DOB, GBA, SBA mfl.). Opptil 21 ind. Nidarø og Tilfredshet kirkegård, Tr. 1.1-28.2 (KAS, TKR, MVE mfl.). Opptil 25 ind. Nidarø, Tr. 1.-31.12 (ESP, NKG, PWB). 25 ind. Litvatnet, A. 6.12 (MFR, TMO). **Store antall:** 100 ind. Storøya, Se. 13.4 (TGI, JEL). 113 ind. Gaulosen, Tr. 13.4 (JSA). Opptil 350 ind. Litvatnet, A. 30.9-3.10 (MVE, MMA). 142 ind. Eidsvatnet, B. 1.11 (HER).

Amerikakrikkand *Anas carolinensis* NSKF

<0,13>

Funn nr. 13 i fylket. Sist arten var å se hos oss var i 2008, da en hann gjestet Eidsvatnet i Bjugn i april.

Alle funn: 1 M Gaulosen, Mh. 13.5* (*AWI, PWB, EKR, TKR mfl.).

Stjertand *Anas acuta*

Anslagsvis 50 ind. ble sett i 2008, noe som må karakteriseres som et godt år for arten. Seks fugler ble sett i vintermånedene, 25 på vårtrekk, tre sommerstid, mens 16 ind. var høstfunn. Forekomsten i trekktidene er uoversiktlig, og det kan ikke utelukkes at enkelte dobbeltregistreringer forekommer. Observasjonene ved Tanem og Nedre Leirfoss i desember er bedømt trolig å dreie seg om samme fugl og er følgelig regnet som ett funn. Antall ind. foregående år: 2008 (41), 2007 (36), 2006 (35) og 2005 (31).

Funn fra potensielle hekkelokaliteter: 1 par Hukkelvatna, MG. 3.5 (THA). 1 M Gjetbekk-

vika, Kjølén, Ty. 9.6 (TRE). **Vinterfunn:** 1 ad. M Brekstadfjæra og Hovsfjæra, Ø. 1.1-15.3 (GBA, HER, TRI mfl.). 1 M Brekstadfjæra, Ø. 22.1 (HER). 1 ind. Grilstadfjæra til Hansbakkfjæra og IKEA-dammen, Tr. 11.10-3.12 (TKR, EBA, GBA, SBA mfl.). 1 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 7.11-18.12 (TKV, OHE, HER). 1 FF Litvatnet, A. 15.11 (DOB). 1 FF Tanemsbrua, K. 15.12 (Eirik Grønningsæter). 1 K M Nedre Leirfoss, Tr. 26.-30.12 (ETH, TON, Jon Helle, JET, mfl.). **Nevneverdig lokalitet:** 1 ind. Sula, F. 2.-4.10 (SPR, TKR, EBA, KHE mfl.).

Knekkand *Anas querquedula*

Til sammen 11 ind. ble sett i løpet av året, derav et noe uvanlig høstfunn. Paret som holdt til ved Litvatnet, Agdenes fra 30. april og utover våren er en spennende observasjon. I midten av mai forsvant hunnen, mens hannen fortsatt var til stede. Kanskje lå hun på reir et sted i kantvegetasjonen? Antall ind. foregående år: 2008 (12), 2007 (4), 2006 (10) og 2005 (2).

Alle funn: 1 M Gaulosen, Tr. 19.4 (MMY). 1 par Litvatnet, A. 30.4-24.5 (GBA, PWB, ELI, HMH, Wictor Wahlberg). 1 par Eidsvatnet, B. 1.-6.5 (TRI, Geir Melum, JSØ, HER, GDY). 1 par Gjølmesfjæra, Or. 18.5 (MMA, RES). 1 par Laugen, Sk. 21.5 (Arne Gaustad). 1 M Gaulosen, Mh. 8.6 (TRE, DOB, NKG mfl.). 1 ad. M Svorttjønnå, He. 19.9 (KTO).

Skjeand *Anas clypeata*

Hele 45 ind. ble sett i Sør-Trøndelag i 2009, hvilket er den suverent beste årstotalen noen sinne! Det kan som vanlig ikke utelukkes at enkelte dobbeltregistreringer forekommer i form av fugler som har forflyttet seg mellom lokaliteter. Forekomsten på Litvatnet i Agdenes er spesielt interessant, da et par hadde tilhold her mesteparten av mai og juni. Noen hekkeindikasjoner ble imidlertid ikke registrert. Ytterligere et par og en hunn ble sett på lokaliteten i slutten av juni. På Gaulosen var to par og en hann til stede i månedsskiftet april/mai. Et svært uvanlig vinterfunn ble gjort på Uthaug i februar. Antall ind. foregående år: 2008 (16), 2007 (21), 2006 (24) og 2005 (14).

Vinterfunn: 1 F Uthaug, Ø. 15.2 (HER, TRI, MMY, MVE mfl.). **Vårtrekk:** 1 M Botn, Ri. 3.4

(PWB). 1 par Nea v/ Storøya, Se. 12.-13.4 (JSA, JEL, TGI, SBA, GBA). 1 par Gaulosen, Mh. 28.4-1.5 (MMA, ESÆ, AWI, KAS mfl.). 1 par Grønningsbukta, Ri. 28.4-13.5 (ESU, ABR, NGR, TON mfl.). 1 M Gaulosen, Mh. 29.4-3.5 (PWB, KWO, TKR, EKR mfl.). 1 par Grande-fjæra, Ø. 30.4 (HER, GBA). 1 par Gaulosen, Mh. 1.5 (GBA, SBA). 1 par Kurråsen, Rø. 1.5 (MMY, AWI, TTH). 1 par Litvatnet, A. 3.5-27.6 (Ørjan Soelberg, Øyvind Solberg, Wictor Wahlberg mfl.). 1 par Laugen, Sk. 3.5 (KAS, BES). 2 ind. Tanemsbrua, K. 4.-8.5 (PWB, OHE, TBJ, OHO mfl.). 2 par Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 6.5 (HER). 1 F IKEA-dammen, Tr. 8.5 (HÅS). 3 M og 1 F Gjettjønn og Rya, Hådal, Rø. 10.-12.5 (JSU, SHA). 1 M Gaulosen, Mh. 19.-24.5 (RES, EBA, THA mfl.). 1 par Mosjøen, Ty. 20.5 (TRE, Ingebrigt Kirkvold). 2 M Garbergosen, Se. 21.5 (TRE, BFU). 1 par Eidsvatnet, B. 24.5 (TRI). **Sommerfunn:** 1 par og 1 M Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 6.6 (HER, TRI). 1 F Litvatnet, A. 22.6 (MVE, IJØ). 1 par Litvatnet, A. 22.-27.6 (MVE, IJØ, PWB, HER). 2 FF Eidsvatnet, B. 15.8 (AWI, MMY).

Taffeland *Aythya ferina*

Kun én fugl ble sett dette året. Antall ind. foregående år: 2008 (2), 2007 (2), 2006 (2) og 2005 (0).

Alle funn: 1 M Mosjøen og Vessingsjøen, Ty. 30.4-31.5* (*TRE, Ingebrigt Kirkvold, PWB, Ingebrigt Saxe Aasen).

Toppand *Aythya fuligula*

Ni hekkefunn ble gjort på ni lokaliteter, fordelt på Tydal (3), Melhus (2), Midtre Gauldal (2), Rennebu og Meldal kommuner.

Store antall vinter: Ca. 50 ind. Nidelva, Tr. og K. 1.1-28.2 (PWB, MVE, EBA mfl.). 14 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 8.1-12.2 (PWB, EBA mfl.). Ca. 50 ind. Nidelva, Tr. og K. 1.-31.12 (PWB, MVE, KWO mfl.). **Nevneverdig lokaliteter:** 4 M og 2 F Gjæsingen, F. 30.4 (DOB). 1 ad. F Titran, F. 29.9-3.10 (ESÆ, MMY, JEL, TGI mfl.).

Bergand *Aythya marila*

Anslagsvis 46 ind. ble sett i løpet av året, fordelt på 8 vinterfunn, 10 ind. på vårtrekk, 8 ind. sommerstid, mens 22 ind. var rene høstfunn. Ingen hekkefunn ble gjort.

Funn fra potensielle hekkeområder: 1 par Finnsjøen, Op. 6.6 (TGI, THA, ESÆ). Opptil 4 ind. Sundet, Rø. 8.-13.6 (BRE). 1 ad. F Nordre Snøfjelltjørnin, Op. 16.7 (THA). **Andre sommerfunn:** 1 ad. M Litvatnet, A. 20.5-27.6 (GBA, ONO mfl.). **Vinterfunn:** 1 2K M Leangenbukta, Tr. 3.1-28.3 (GBA, SBA, PWB mfl.). 2 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 9.1 (GBA, GGA mfl.). 1 ad. M Nidelva fra Tanemsbrua, K. til Valøya, Tr. 17.1-2.5 (TKR, KWO, MVE mfl.). 2 FF Valøya, Tr. 16.10-8.12 (MVE, NKG, JET). 2 FF Øvre Leirfoss, Tr. 3.11-8.12 (JET, SHA, MFR). 1 FF Tillerbrua, Tr. og Tanemsbrua, K. 5.11-31.12 (EKR, TMO, KWO, TGI). 1 FF Urthaug, Ø. 18.12 (HER).

Ærfugl *Somateria mollissima*

Ingen innlandfunn ble gjort dette året.

Store antall: Opptil 2410 ind. Midtsandan, Ma. 29.3-14.4 (PIV, GBA, DOB, SBA mfl.). 1100 ind. Buvika, Sk. 14.-29.11 (DOB, OHO, ESÆ mfl.).

Praktærfugl *Somateria spectabilis*

Med min. 27 ind. ble 2009 det beste året for arten siden 2004, da 53 ind. ble registrert. Økningen

Lappfiskand Tillerbrua, Trondheim 7. november 2009. Den lyse brunfargen ved nebbroten tilsier at fuglen er en årsunge. Foto: Trond Haugskott.

sammenlignet med de seneste årene, kom takket være en flokk på 19 fugler i Bjugn fjorden på nyttårsaften. Antall ind. foregående år: 2008 (7), 2007 (4), 2006 (7) og 2005 (9).

Alle funn: Opptil 5 F og 1 2K M Ytre Bjugn fjorden, B. og Ø. 1.1-10.4 (HER, TRI, GBA, SBA mfl.). 1 ad. F Midtsandan, Ma. 5.4 (SBA, GBA). 1 2K M Rørvik, Ri. og Flakk og Skansen, Tr. 10.10-22.11 (MMY, ESÆ, THA mfl.). 1 ad. M, 3 1K M og 15 F Ytre Bjugn fjorden, Ø. 31.12 (HER, TRI).

Havelle *Clangula hyemalis*

To hekkefunn ble gjort, begge på Oppdal. I tillegg ble arten sett på ytterligere syv potensielle hekkelokalteter. Min. 44 ind. ble sett i ferskvann under vårtrekket, mens min. 30 ind. ble sett på høsten. Disse listes ikke opp her.

Hekkefunn: 1 F m/ 6 pull. Nordre Snøfjelltjørnin, Op. 30.6-12.8 (Ola Ragnar Gjøre, NKG, THA, PWB). 1 F m/ 9 pull. Stororkelsjøen, Op. 5.8-7.8 (PWB). **Andre funn fra potensielle hekkelokalteter:** 1 par og 1 M Nordre Snøfjelltjørnin, Op. 31.5 (THA). Opptil 3 M og 2 F Unndalsvatnet, Op. 1.6-8.7 (KAS, BES, PWB, AWI). 3 par Stororkelsjøen, Op. 6.6 (TGI, THA, ESÆ). 6 ind. Finnsjøen, Op. 6.-28.6 (PWB, OHE, ESÆ, THA, TGI). 1 M Stortjønn, Finnsbrekka, Ty. 10.6 (TRE). 1 par Gardkleppsjøen, Ty. 17.6 (TRE). 6 M Forollsjøen, MG. 21.6 (THA). 1 F Pikhaugsætra, Op. 23.6 (PWB). Opptil 7 M og 5 F Veslorkelsjøen, Op. 23.-26.6 (PWB, OMS, GSÆ). **Andre nevneverdige lokaliteter:** Opptil 4 1K Eidsvatnet, B. 25.9-7.11 (OMS, GSÆ, HER mfl.). 1 FF Tjønntjønn, Or. 1.10 (HMH). **Store antall:** Opptil 625 ind. Væresholmen, Tr. 29.3-24.4 (DOB, SBA, GBA, JSA mfl.). 120 ind. Kyrksæterøra, He. 6.4 (HER, GBA). 100 ind. Kråkvågsvaet, Ø. 10.4 (AKO, TGI). 140 ind. Avåtskjæra, Halten, F. 28.4 (HER, GBA).

Svartand *Melanitta nigra*

To hekkefunn ble gjort, begge på Oppdal. I tillegg ble arten registrert på tolv potensielle hekkelokalteter. 15 ind. ble registrert i ferskvann under vårtrekket og 12 ind. på høsten. Disse listes ikke opp her.

Hekkefunn: 1 F m/ 5 1K Stororkelsjøen, Op. 7.8 (PWB). 1 F m/ 2 1K Veslorkelsjøen, Op. 7.-22.8 (PWB, LNO). **Andre funn fra potensielle hekkelokalteter:** 10 ind. Stororkelsjøen, Op.

1.-27.6 (MVA, TGI, ESÆ, THA mfl.). Opptil 3 M og 2 F Stortjønn, Finnsbrekka, Ty. 10.-17.6 (TRE). Opptil 1 M og 5 FF Butjønn, Op. 11.6-6.7 (PWB, OHE mfl.). 1 M Mustjønn, Ty. 16.6 (TRE). 1 par Gardkleppsjøen, Ty. 17.6 (TRE). 1 F Unntjønn, Op. 21.6 (HMH). 5 M Forollsjøen, MG. 21.6 (THA). Opptil 5 par Unndalsvatnet, Op. 23.6-17.7 (PWB, AWI mfl.). Opptil 9 par Veslorkelsjøen, Op. 23.-26.6 (PWB, OMS, GSÆ mfl.). 1 M Finnsjøen, Op. 28.6 (PWB). 3 M og 1 F Nordre Merrabekktjønn, Op. 28.6 (PWB). 4 FF Nordvika, Femunden, Rø. 15.7 (PWB). 3 F Roasten, Rø. 17.7 (GBA, SBA). **Annen nevneverdig lokalitet:** 1 par Rovatnet, He. 19.6 (HAO). **Stort antall:** 110 ind. Avåtskjæra, Halten, F. 28.4 (HER, GBA).

Sjøre *Melanitta fusca*

Seks hekkefunn ble gjort, fordelt på tre lokaliteter i Oppdal (2) og Midtre Gauldal kommuner. Fuglen fra Storvatnet, Agdenes i 2008 er den samme som er publisert som hunnfarget fra Litvatnet 18.4-3.5.2008 (Winnem m. fl. 2009a). **Hekkefunn:** 1 F m/ 4 1K Stororkelsjøen, Op. 17.7-7.8 (PWB). 1 F m/ 3 1K Holsvollen, Lijfjellet, MG. 5.8 (Anne Margrethe Sveian). 4 F m/ 18 1K Veslorkelsjøen, Op. 7.-18.8 (PWB, NKG). **Funn fra potensielle hekkelokalteter:** Opptil 2 par og 1 M Langensjøen, Rø. 21.5-6.7 (TGI, TRE, GAS). 1 par Kameldyrstjønn, Lijfjellet, MG. 24.5 (Anne Margrethe Sveian). Opptil 3 par og 1 M Mustjønn, Ty. 30.5-16.6 (GSÆ, TRE). Opptil 3 par Stororkelsjøen, Op. 1.6-31.7 (MVA, TGI, ESÆ, THA). 7 M og 6 F Veslorkelsjøen, Op. 23.6 (PWB). 2 M Nordre Merrabekktjønn, Op. 28.6 (PWB). 1 M og 2 F Finnsjøen, Op. 28.6 (PWB). **Andre ferskvannsfunn:** Opptil 8 M og 7 F Havsjøen, Rø. 10.-20.5 (TTH, TGI). 4 ind. sentralt på Selbusjøen, Se. 13.12 (JSA). **Stort antall:** Opptil 880 ind. Midtsandan, Ma. 29.3-14.4 (PIV, GBA, DOB, SBA mfl.). **Ferskvannsfunn fra tidligere år:** 1 2K M Storvatnet, A. 10.5-1.6.2008 (MMY, KAS).

Lappfiskand *Mergus albellus*

Fire ind. ble sett i 2009. Fuglen i Sagfjorden er trolig første funn i Snillfjord. Antall ind. foregående år: 2008 (8), 2007 (2), 2006 (1) og 2005 (4).

Alle funn: 1 ad. M Sagfjorden, Sn. 7.3 (MMY, AWI, MVE). 2 FF Tjønntjønn, Or. 9.9-17.10 (GBA, Roger Wingan, ESP, MMA mfl.). 1 1K

Nidelva ml. Nedre Leirfoss og Tillerbrua, Tr. 15.10-7.11 (OHO, FSC mfl.).

Siland *Mergus serrator*

Stort antall: Opp til 2000 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 29.8-24.9 (OHE, MMY, ESÆ, THA mfl.).

Vaktel *Coturnix coturnix*

15 spillende fugler ble hørt, og 2009 ble dermed nok et godt vaktelår i fylket. Antall ind. foregående år: 2008 (14), 2007 (41), 2006 (2) og 2005 (5).

Alle funn: 1 sy. Aune, Ø. 28.-31.5 (HER, TRI, OMS). 1 sy. Lundavoll, Opphaug, Ø. 28.5 (HER). 1 sy. M Øvre Gåvålsætra, Op. 2.-7.6 (John Atle Kålås). 1 sy. M Vikarvet, Se. 7.-25.6 (TMØ, JSA, TRE mfl.). 1 sy. Fannrem, Or. 8.6-16.7 (GBA, EBA, HMH). 1 sy. M Kvisten, F. 20.6 (MMY, TGI, OHE, AKO). 1 sy. M Uttian, F. 20.6 (MMY, OHE, AKO, TGI). Opp til 3 sy. Storfosna, Ø. 21.-30.6 (Reidar Haugan, BFU). 1 sy. Nes, B. 24.6-23.7 (HER, GBA, TRI). 1 sy. Grandefjæra, Ø. 25.6-15.8 (PWB, AWI, MVA, MMY). 1 sy. Floan, Rø. 26.6 (TTH). 1 sy. Eggen, Storås, Md. 1.7-7.8 (Torkild Svorkmo-Lundberg). 1 sy. Graneggen, Tr. 6.8 (TBJ).

Fasan *Phasianus colchicus* E

Det foreligger kun to funn av åtte ind. i 2009. Alle funn i fylket stammer fra rømte eller utsatte fugler. **Alle funn:** 4 ind. Flatval, F. 24.1 (Kari Taraldsen). 4 ind. Ler, Melhus 23.5 (Raymond Birkelund).

Smålom *Gavia stellata*

Ni hekkfunn ble konstatert, fordelt på Midtre Gauldal (3), Tydal (2), Meldal, Røros, Selbu og Trondheim kommuner. I tillegg ble arten sett på ytterligere 40 potensielle hekklokaliteter. Nærmere funnomstendigheter presenteres ikke. **Store antall:** 55 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 19.9 (OHE, JOG, TGI, ESP, PWB). 50 ind. ptSV Valsneset, B. 27.9 (HER, TRI).

Storlom *Gavia arctica*

Ni hekkfunn ble gjort sommeren 2009, fordelt på Røros (4), Oppdal, Orkdal, Rennebu, Rissa og Selbu kommuner. Arten ble i tillegg registrert på hele 83 potensielle hekklokaliteter. Det er liten tvil om at hovedårsaken til det høye tallet er at de aller fleste aktive fuglekikkere nå rapporterer sine observasjoner i Artsobservasjoner. 16 ind. ble sett vinterstid, noe som trolig er ny rekord i fylket. **Overvintrende individer:** 2 ind. Garten, Ø. 3.1-2.3 (HER, TRI, MMY, PWB mfl.). 2 ind. Døsvika, Ø. 30.1-29.3 (AWI, ESÆ, SME, GDY mfl.). 1 ind. Leangenbukta til Hansbakkfjæra 30.1-2.3 (GBA, ESÆ, PWB, HER). 1 ad. Frøsetskjæret, Tr. 2.-22.2 (ESÆ, TGI, DOB). 2 ind. Valsfjorden, B. 9.2 (HER). 1 ind. Langtinden, Storfosna, Ø. 14.2-21.3 (MMY, AWI, MVE, PWB mfl.). 3 ind. Ytre Bjugn fjorden, B. 28.2-1.3 (HER, TRI). 3 ind. Lauvøya, Å. 15.3 (MMY, AWI, ESÆ, SPR). 1 ind. Brestadfjæra, Ø. 12.12 (TRE). **Nevneverdig lokalitet:** 2 ind. Sula, F. 3.-4.10 (SPR, KLA, KHE, ESP mfl.).

Islom *Gavia immer*

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 2K Røyrvika, Brettingen, Ri. 8.2 (AWI, PSR). **Sommerfunn:** 1 ad. og 1 2K Storfosna, Ø. 21.6 (BFU). 1 2K Ytre Bjugn fjorden, B. 11.7 (AWI, HER, MVA). 1 ind. Valsneset, B. 16.8 (HAO). **Store antall:** 9 ind. Valsneset, B. 30.1 (AWI, ESÆ). 8 ind. Kråkvågsvaet, Ø. 1.2-10.4 (AWI, EKR, KWO, KLA).

Gulnebbblom *Gavia adamsii*

Anslagsvis 17 ind. ble sett i løpet av året. **Alle funn:** 1 ind. Juldagan, Ø. 3.1-29.3 (GDY, KAG, HER mfl.). 1 ad. Ytre Bjugn fjorden, B. 22.1-1.5 (HER, AWI, ESÆ mfl.). 1 ind. Bingsholmsråsa, Å. 27.1-15.3 (GBA, ESÆ, SPR, MMY, AWI). 2 ind. Valsøya, B. 31.1 (HER, TRI). 1 ind. Lyngholmen, Storfosna, Ø. 14.2 (AWI, PWB, MMY). 2 ad. Garten, Ø. 3.-29.3 (HER, AKO, KAS, BES). 1 ind. Lauvøya, Å. 15.3 (MMY, AWI, ESÆ, SPR). 2 ind. Gjæsingen, F. 28.-29.4 (DOB). 2 ind. Henningsflesa, Halten, F. 28.4 (GBA, HER). 2 ind. ptSV Titran, F. 8.10 (BES, KAS). 1 ad. Garten, Ø. 12.12 (TRE, MMY). 1 ind. Vinjæra, He. 29.12 (Kjetil Schjølberg).

Ub. Is-/gulnebbblom *Gavia immer/adamsii*

Stort antall: 20 ind. Gjæsingen, F. 28.4 (DOB).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

Anslagsvis 21 ind. ble registrert i løpet av året, et godt år for arten. Fugler som har overvintret på samme lokalitet begge vintre er regnet som gjengangere og ikke telt dobbelt. Antall ind. foregående år: 2008 (12), 2007 (7), 2006 (12) og 2005 (10).

Alle funn: 2 ind. Strømmen, Ri. 3.1-2.4 (ABR, EBR, EMB, ESU mfl.). 2 ind. Gammelosen, Orkanger, Or. 4.1-6.3 (HMH, MMA, RES, GFI mfl.). 1 ad. Kyrksæterøra, He. 4.1-4.2 (Einar Lernes). 2 ind. Valøya og Nidarø, Tr. 5.1-13.4 (MVE, RJA, TON mfl.). 1 ind. Hommelvik, Ma. 17.1 (SBA, GBA). 1 ind. Grilstadfjæra til Værebukta, Tr. 17.1-17.4 (DOB, SBA, GBA, PWB, EBA mfl.). 1 ind. Gaulosen, Mh. 22.3-20.4 (ESÆ, RES, JSA mfl.). 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 27.8 (GBA, HER). 1 ind. Gaulosen, Mh. 25.9 (KWO). 1 ind. Titran, F. 6.-7.10 (KAS, BES, ETH). 2 ind. Buvika, Sk. 11.10-28.12 (MVA, DOB, TMO, MFR mfl.). Min. 1 1K og 2 1K+ Tillerbrua til Nedre Leirfoss, Tr. 12.10-28.12 (TKR, EKR, KWO mfl.). 1 ind. Leangenbukta til Værebukta, Tr. 13.10-5.12 (TBO, RES, EBA, PWB mfl.). 1 ind. Valøya og Tilfredshet kirkegård, Tr. 28.10-10.12 (NKG, MVE, EKR, TKR mfl.). 1 1K Litvatnet, A. 30.10-8.11 (ONO, TBO). 1 ind. Uthaug, Ø. 31.10 (OMS, GSÆ). 2 ind. Orkanger, Or. 14.11-28.12 (MMA, HMH, RES, JEL mfl.). 2 ind. Svean, K. 14.11-11.12 (MVA, TMO). 1 ind. Strømmen, Ri. 10.-31.12 (ABR, ESU, ORY).

Toppsykker *Podiceps cristatus*

Anslagsvis seks ind. gjestet fylket i 2009. Observasjonen på Grilstadfjæra i november er antatt å dreie seg om et returnerende ind. Antall ind. foregående år: 2008 (3), 2007 (4), 2006 (6) og 2005 (5).

Alle funn: Opp til 3 ind. Grandevika, Ø. 3.1-18.4 (HER, GDY, TRI, LNO). 1 ad. Buvika, Sk. og Gaulosen, Mh. 11.1-9.4 (GBA, SBA, JSA, KWO). 1 ind. Ytre Bjugn fjorden, Ø. 6.2-6.6 (TRI). 1 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 28.2 (TGI, AKO). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 6.11 (PWB).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind. Midtsandan, Ma. 12.4 (Elin Taranger). 1 1K Leangenbukta, Tr. 7.10 (PWB). 1 ind. Væresholmen, Tr. 11.12 (GBA).

Horndykker *Podiceps auritus*

Til sammen 13 par ble konstatert hekkende på 12 ulike lokaliteter, fordelt på Røros (3), Melhus (2), Malvik, Midtre Gauldal, Orkdal, Oppdal, Rissa, Selbu og Tydal kommuner. I tillegg ble arten

observert i hekketiden på ytterligere 15 lokaliteter i Melhus (3), Selbu (3), Skaun (3), Meldal (2), Malvik, Orkdal, Røros og Trondheim. Til sammen ble arten dermed registrert på 28 potensielle hekkeplasser i løpet av året. Tilsvarende tall for 2008 er 25. På flere av lokalitetene hvor det ble konstatert hekking i 2009, ble det også sett enkeltindivider eller par i tillegg. Dessuten foreligger det flere observasjoner i egnede hekkevann på våren like etter isløsningen. Disse er ikke telt med i oversikten over, da det er sannsynlig at de fleste ikke har hekket, men har dratt videre når isen har gått på vann høyere opp. Kun lokaliteter hvor arten ikke er registrert tidligere, presenteres under. Årets hekkfunn i Oppdal og Tydal er de første i disse kommunene.

Hekkefunn: 1 par m/ 3 1K Handtjønnå, Stugudalen, Ty. 15.5-4.8 (TRE, JSA, ESP). 1 par Langvatnet, Mh. 29.5 (TON). 1 par m/ 1 1K Hallsetjønnå, Op. 5.6-5.8 (PWB, Ingebrigt E. Bøe). **Andre funn fra egnede hekkebiotoper:** 1 par Haukåtjenna, Vennafjellet, Se. 21.5 (OAF). 1 par Ellingsvatnet, Hølanda, Mh. 24.5-27.6 (OHO, Bjørn Rangbru).

Havhest *Fulmarus glacialis*

Funn fra Bjugn fjorden er uvanlig. **Nevneverdig lokalitet:** 1 ind. Uthaug, Ø. 1.-2.1 (HER, TRI). 2 ind. Uthaug, Ø. 9.10 (HER).

Grålire *Puffinus griseus*

Kun åtte ind. ble registrert i 2009, og dette årets forekomst ble dermed en oppfølger av den beskjedne trenden fra 2008 med sine seks ind. Arten ses primært under kraftige pålandsvinder, og forekomsten avhenger derfor mye av værforhold i trekketiden på høsten. Antall ind. foregående år: 2008 (6), 2007 (84), 2006 (28) og 2005 (427).

Alle funn: 1 ind. Gjæsingen, F. 21.8 (DOB). 3 ind. ptV Valsneset, B. 27.9 (HER). 1 ind. ptSV Titran, F. 27.9 (MMY). 1 ind. Sula, F. 29.9 (SPR, KHE, THA, KLA). 2 ind. Sula, F. 30.9 (SPR, KHE, THA, KLA).

Havsvale *Hydrobates pelagicus*

Det ble registrert to havsvaler i Sør-Trøndelag i 2009. Begge ble ringmerket, og det med kun én times mellomrom på to forskjellige lokaliteter i Frøya. Man har ennå ikke funnet en optimal lokalitet for havsvalefangst i fylket. Den mest produktive lokaliteten så langt er Stabben på Titran, hvor Geir Rudolfsen en augustnatt i 2001 kunne plukke 17 havsvaler ut av nettene (Solbakken mfl. 2005). Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (2), 2006 (3) og 2005 (2).

Alle funn: 1 rm. Little Horsa, Saløyen, F. 22.8 (SBA, HER, GBA). 1 rm. Stabben, Titran, F. 22.8 (MMY, EBA, ESP, PWB, TRE, AWI).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Arten ses regelmessig langs Nidelva opp til Klæbu, og observasjoner herfra listes ikke opp. **Nevneverdige innlandsfunn:** 1 ind. Neadeltaet, Se. 13.5 (THA). 1 ind. Gjevillvatnet, Op. 31.7-6.8 (Ingebrigt E. Bøe, PWB). 1 2K Litlbumyr, Md. 28.8 (AWI). Opp til 3 ind. Neadeltaet, Se. 7.9-24.11 (JSA, PWB, TRE, GBA). **Stort antall:** 1000 ind. Sula, F. 30.9-2.10 (SPR, TKR mfl.).

Gråhegre *Ardea cinerea*

Stort antall: 190 ind. Valøya i Gjæsingen, F. 5.12 (TBO).

Havørn *Haliaeetus albicilla*

Store antall: 40 ind. Sula, F. 10.4 (TKR, EKR, FSC). 24 ind. Gjæsingen, F. 28.4 (DOB). 25 ind. Sula, F. 24.10 (PWB, MMY, TRE, ESP, KHE).

Sivhauk *Circus aeruginosus* <0,30>

Med fem funn av seks individer ble 2009 det beste året noensinne for sivhauk i fylket! Arten har de siste par tiårene blitt vanligere i de sørligste fylkene i landet og hekker nå flere steder her. Det er derfor sannsynlig at vi vil få se mer til denne elegante rovfuglen også i Trøndelag i årene som kommer. Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (1), 2006 (0) og 2005 (1).

Alle funn: 1 ad. F ptNV Gaulosen, Mh. 17.5 (ESÆ). 1 2K+ FF Grandefjæra, Ø. 13.-27.6 (HER, PWB, ABR mfl.). 2 1K Eggan, Kotsøy, MG. 23.8 (ETH, BAT, Geir Aas). 1 2K+ M Nilslieha, Ri. 31.8* (KTL, Terje Kolaas, MHU, Oddvar Moa mfl.). 1 FF Litvatnet, A. 3.9 (GBA, EBA).

Myrhauk *Circus cyaneus*

Ett hekkefunn ble konstatert på Oppdal. I tillegg ble arten sett i hekketid på syv lokaliteter, fordelt på Oppdal (3), Røros (2) og Tydal (2) kommuner. Nærmere detaljer presenteres ikke. Ingen funn foreligger utenom fjellområdene.

Hønehauk *Accipiter gentilis*

Hønehaukprosjektet i Sør-Trøndelag registrerte hekking på 40 lokaliteter i 2009. I tillegg ble det observert hønehauk på ytterligere 14 lokaliteter i hekketid (RJA).

Musvåk *Buteo buteo*

Fire observasjoner ble gjort, noe som gjør 2009 til et brukbart år. Musvåk er overraskende sjelden i fylket, tatt i betraktning at den er et svært vanlig syn på Østlandet. Antall ind. foregående år: 2008 (9), 2007 (3), 2006 (1) og 2005 (3).

Alle funn: 1 ind. Byåkrene, Orkdal, Or. 26.4 (Roar Pettersen). 1 ind. ptØ Brøttem, K. 3.5 (MVA). 1 ind. Brennan, Tr. 29.7 (GBA). 1 ind. ptS Grandefjæra, Ø. 29.8* (*OHE, ESÆ, THA, MMY).

Fjellvåk *Buteo lagopus*

Vinterfunn: 1 ind. Djupdalen til Hoøya, Ø. 9.1-12.2 (GDY, KAG, HER mfl.). 1 ind. Fannremsmoen, Or. 23.12 (RES).

Kongeørn *Aquila chrysaetos*

Nevneverdig lokalitet: 1 2K Værøya, Froan, F. 10.6 (HER, TRI).

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Ett hekkefunn ble konstatert i Meldal kommune. I tillegg ble anslagsvis 19 ind. sett på 16 ulike lokaliteter i perioden 30.4-23.8, fordelt på Røros (5), Melhus (2), Oppdal (2), Bjugn, Hemne, Malvik, Meldal, Rissa, Selbu og Trondheim kommuner. Dobbeltgjengere mellom lokaliteter er forsøkt luket ut, men det kan ikke utelukkes at enkelte observasjoner kan dreie seg om samme individer, særlig på Røros. Noen av de tidligste og seneste observasjonene dreier seg trolig om trekkende fugler. Registreringer på 17 lokaliteter er en solid ny bestenotering i fylket. Til sammenligning ble arten sett på seks lokaliteter i 2008. Den viktigste årsaken til det gode resultatet antas å være økt rapportering. Ut fra årets solide funnmasse er det rimelig å anta at arten hekker med betydelig flere par i fylket enn det ene som ble konstatert. En 1K-fugl i Bjugn 5.-6.8 er særdeles spennende i så måte. Nærmere detaljer rundt funnene presenteres ikke.

Denne jaktfalken dukket opp på Gaulosen, Melhus 20. desember 2009. Enkelte gjenværende juvenile skulderfjer avslører at fuglen er en 2K.

Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

Vinterfunn: 1 ind. Garten, Ø. 11.1 (HER, TRI). 1 M Lauvøya, Å. 27.1 (GBA).

Dvergfolk *Falco columbarius*

Overvintrende ind.: 1 2K Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 3.1 (HER). 1 M Innstrandfjæra, Ø. 27.2-6.3 (HER, TRI, GBA). 1 FF Høgset, F. 1.3 (MMY, PWB, AWI). 1 M Klett, Tr. og Gaulosen, Mh. 2.-21.12 (KAS, TRE). 1 M Oddatunet, Jonsvatnet, Tr. 6.12 (GBA). 1 ind. Opphaug og Innstrandfjæra, Ø. 13.-26.12 (TRI, HER).

Lerkefalk *Falco subbuteo* <0,8>

Årets funn er det åttende i fylket. Forrige gang arten ble påtruffet hos oss var 5. september 2004, da en ungfugl ble sett ved Væresholmen i Trondheim (Solbakken mfl. 2007).

Alle funn: 1 ind. Vikaengene, Se. 9.5 (GBA, SBA).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Kun ett hekkefunn er rapportert. Det var i Holtålen, og paret fikk frem to unger. I tillegg er arten rapportert i hekketid på åtte lokaliteter, fordelt på Meldal (2), Rennebu (2), Midtre Gauldal (2), Røros og Oppdal kommuner. Funn er dessuten gjort i fjellområder utenom hekketid på ytterligere fire lokaliteter i Selbu, Røros, Tydal og Meldal kommuner. Ved Lakskløholmen i Grandefjæra ble to ungfugler sett 29. august, men bare én av dem ble sett i ukene før og etter.

Funn utenfor hekkeområdene: 1 ad. Hoøya, Ø. 9.1 (GDY, KAG). 1 ind. Vågen, Linesøya, Å. 26.1 (GBA, PJO). 1 2K Valsneset, B. 29.1 (HER). 1 2K Flystripeveien, Ø. 4.3 (SME, GDY). 1 1K Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 15.8-24.9 (TBO, THA, OHE, MMY, ESÆ mfl.). 1 1K Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 29.8 (OHE, ESÆ, THA, MMY). 1 ind. Tarva, B. 1.10 (HER, MVE, EBA). 1 2K F Gaulosen, Mh. 20.12 (ESÆ, MVA, KAS, BES).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Sene høstfunn og overvintrende ind.: 1-2 ind. Linesøya, Å. 26.-27.1 (GBA, PJO). 1 ad. Bingsholmsråsa, Å. 27.1 (GBA). 1 2K Lauvøya, Å. 12.2 (AWI, ESÆ). 1 ind. Tiller, Tr. 9.3

(MMA). 1 1K Troningen Stokkøya, Å. 1.-4.11 (NKG). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 4.11 (NKG). 1 ad. Storsand, Ma. 8.12 (KTL). 2 ind. Haugen, Dolmøya, Hi. 20.12 (Rune Haugen).

Vannrikse *Rallus aquaticus*

Til sammen 14 ind. ble registrert i løpet av året. 13 av dem ble sett i vinterhalvåret fra oktober til februar. Fuglen på Halten 27. april skiller seg tidsmessig ut fra det normale funnmønsteret. Dette dreier seg trolig om en fugl på forlenget vartrekk, men det kan ikke utelukkes at den har tilbrakt vinteren og våren på øya. Antall ind. foregående år: 2008 (13), 2007 (3), 2006 (15) og 2005 (17).

Alle funn: 2 ind. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 1.-15.1 (TRI, MMY, HER, ABR). Ferske spor sett Merkefeltet, Nes, B. 16.1 (HER). 1 ind. Litvatnet, A. 28.1 (GBA). 1 ind. Daløya, F. 11.2 (GBA). 1 ind. Reinsøya, Halten, F. 27.4 (HER, GBA). 1 sy. Merkefeltet, Nes, B. 6.-15.10 (HER, MMA, EBA, ESP). 1 ind. Litldammen, Titran, F. 9.10 (BES, KAS). 1 ind. Sump Ø for Høgset, F. 9.10 (KAS, BES). 1 ind. Leinøra, Tr. 21.10 (PWB). 1 ind. Sula, F. 25.10 (TRE, ESP). 1 ind. Låen, Se. 9.11 (TRE, TMØ). 1 ind. Nordgjerdselva, Litvatnet, A. 30.11 (GBA, TAM). 1 ind. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 12.12 (MMY).

Åkerrikse *Crex crex*

Det ble registrert tre åkerrikser i fylket i 2009. Det kan imidlertid ikke utelukkes at de to funnene i Trondheim dreier seg om samme individ. Antall ind. foregående år: 2008 (4), 2007 (3), 2006 (1) og 2005 (1).

Alle funn: 1 sy. Tomset, Tr. 22.5-27.6 (PWB, TKR, EKR, FSC mfl.). 1 sy. Steinsbakken, Fjellværøya, Hi. 22.6-3.7 (Harry Fjeldvær, FSC). 1 sy. Moen, Litvatnet, Jonsvatnet, Tr. 10.7-4.8 (Marit Moen, EBA).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

Kun én sivhøne ble sett i 2009, hvilket må karakteriseres som en normal forekomst. Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (1), 2006 (2) og 2005 (1).

Alle funn: 1 ind. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 1.1 (TRI, HER).

Ny art for landet! Voksen orientbrakksvale, foreviget på massetippen ved Grilstadfjæra 23. august 2009. Fuglen var til stede i to dager, til glede for mange skuelystne ornitologer fra nær og fjern. Foto: Morten Vang/ www.fuglefoto.net.

Sothøne *Fulica atra*

Tolv ind. ble registrert. De to funnene på Litvatnet regnes som ulike fugler, da det er lang tid mellom observasjonene, og lokaliteten er forholdsvis godt besøkt. Antall ind. foregående år: 2008 (15), 2007 (8), 2006 (10) og 2005 (6).

Alle funn: 1 ind. Volløya, Tr. 8.-10.4 (ESÆ, ESP). 1 ind. Eidsvatnet, B. 9.4-6.9 (GDY, HER, TRI, Geir Melum mfl.). 1 ind. Troningen, Stokkøya, Å. 13.4 (NKG, Øystein Grønvik Kopreitan). 1 ind. Litvatnet, A. 15.4 (MMY, MVE, AWI). 1 ind. funnet død Beian, Ø. 29.4 (EYT). 1 ind. funnet død Nedre Leirfoss, Tr. 30.4 (NVA, KAS). 1 ind. Tanemsbrua, K. 3.-14.5 (KWO, TKR, PWB, OHE mfl.). 1 ind. Sverresborg, Tr. 4.-8.5 (TKR, Snorre Henriksen, NKG, PWB mfl.). 1 ind. Låen, Se. 6.-20.5 (TRE, MVE, GBA, PWB, SBA). 1 ind. Rya, Hådalen og Gjettjønnå, Rø. 10.-20.5 (JSU, TGI mfl.). 1 ad. Storrødvolltjønnå, MG. 12.7 (OAF). 1 ind. Litvatnet, A. 15.11 (DOB).

Trane *Grus grus*

Til sammen 1031 traner, fordelt på Rissa (34), Orkdal (60), Meldal (451), Skaun (81), Melhus (144), Selbu (246), Klæbu (2), Malvik (2) og Trondheim (11) kommuner, ble registrert gjennom organiserte tellinger på rasteplasser under høsttrekket (GBA mfl.).

Store antall vår: 89 ind. Storøya, Se. 12.4 (Stein Narve Kjelvik, JSA). 64 ind. Horg, Mh. 19.4 (GAS). **Store antall høst:** 219 ad. Storøya, Se.

23.8-7.9 (JSA, LÅB, Torkjell Morset, SBA, GBA). 138 ind. Helgemo, Mh. 7.-11.9 (KWO). 307 ad. Muan, Md. 9.9 (GBA). 175 ind. ptS Haltdalen, Ho. 13.9 (DOB).

Tjeld *Haematopus ostralegus*

Anslagsvis 31 ind. ble registrert vinterstid.

Vinterfunn: 5 ind. Uthaug og Innstrandfjæra, Ø. 3.1-28.2. (HER, GDY, KAG, TRI). 12 ind. Linesøya, Å. 26.1 (GBA, PJO). 8 ind. Valsneset, B. 30.1 (AWI, ESÆ). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 1.2 (PWB, OHE, MMY, AWI). 1 ind. Valsneset, B. 3.2 (SME). 3 ind. Uthaug, Ø. 5.-31.12 (HER, TRI, MMY, TRE). 1 ind. Børse, Sk. 11.12 (ESÆ, KWO). **Nevneverdig innlandsfunn:** 1 ind. Stugusjøen, Ty. 21.5 (TRE).

Orientbrakksvale *Glareola maldivarum* NSKF <0,1>

Ny art for Norge! Terje Nordvik fikk seg en solid overraskelse da han på en tur i Grilstadfjæra en lørdag formiddag i slutten av august skremte opp en brakksvale! Identifikasjon av orientbrakksvale er alt annet enn uproblematisk, og artstilhørigheten ble endelig fastslått i løpet av dagen etter finstudier av bildene som var tatt av fuglen. Funnet var høyst uventet, men viser at det ikke bare er på forblåste øyer på ytterkysten at sjeldne arter dukker opp. En massetipp med noe pionérvegetasjon er faktisk ikke så ulikt artens naturlige biotop, som er åpne, tørre områder i tilknytning til vann. Den hekker nærmest oss i

India, men flere funn er gjort i Vest-Europa de siste årene.

Alle funn: 1 ad. Grilstadfjæra, Tr. 22.-23.8* (*TON, TKR, EKR, KWO, KAS mfl.).

Dverglo *Charadrius dubius*

Hekking ble konstatert på til sammen tre lokaliteter i Melhus (2) og Midtre Gauldal kommuner. Arten ble sett på ytterligere åtte lokaliteter i hekketid, fordelt på Melhus (5), Orkdal (2) og Trondheim kommuner. Nærmere detaljer presenteres ikke. Fuglen som ble fotografert på Gaulosen 18. april, utgjør trolig tidenes tidligste vårfunn i fylket.

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Gaulosen, Mh. 18.4 (EKR, TKR). **Høsttrekk:** 1 1K Gaulosen, Mh. 31.7 (EKR, TKR).

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Store antall: Opptil 360 ind. Grandefjæra, Ø. 30.7-30.8 (PWB, AWI, MVE mfl.). 290 ind. Brekstadfjæra og Hovsfjæra, Ø. 3.8 (AWI, MVE, HER, TRI).

Boltit *Charadrius morinellus*

Min. 23 ind. ble sett dette året, alle på hekkeplass. **Alle funn:** 5 ind. Ålmflåin og Rundhøa, Op. 29.5-3.7 (TRI, HER, MMA, THA). 1 sy. F Nordre Snøfjelltjønnin, Op. 31.5 (THA). 1 sy. Åmotsdalen, Op. 12.6 (PWB, OHE). 1 sy. Ryggen, Op. 15.6 (OHE). 5 ind. Øyffellet, Ty. 17.6 (TRE). 5 ind. Forollhogna, MG. 21.6

(THA). Min. 1 ind. Essandsjøen, Ty. 23.6-3.7 (Marte Lilleeng). 1 sy. F Bustvola, Ty. 25.6 (Johan Råghall). 3 ind. Elgsjøelva, Op. 18.7 (Egil Østby).

Heilo *Pluvialis apricaria*

Sent høsttrekk: Opptil 14 ind. Grandefjæra, Ø. 5.11-2.12 (HER, MMA, TAM, GBA).

Tundralo *Pluvialis squatarola*

Stort antall: Opptil 20 ind. Grandefjæra, Ø. 2.-3.10 (MVE, HER, TRI).

Vipe *Vanellus vanellus*

Fuglen i Grønningsbukta 28. februar kan godt ha vært en tidlig vårtrekker. Flokken i Grandefjæra i desember gjorde ikke overvintringsforsøk og bør betraktes som sene høsttrekkere.

Vinterfunn: 1 ind. Valsneset, B. 1.2 (GDY). 1 ind. Børse, Sk. 7.2 (KAS, GAS). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 28.2 (ABR). **Store antall:** Opptil 142 ind. Grønningsbukta, Ri. 27.-30.3 (ESU, ABR). Opptil 250 ind. Grandefjæra, Ø. 29.3-3.4 (KAS, BES, TGI, MMY). 166 ind. Gaulosen, Mh. 4.4 (TKR, DOB, OHO). 280 ind. Kvålsøran, Kvål, Mh. 8.4 (SBA, GBA, LÅB, Snorre Bangjord). Opptil 125 ind. Flønes, Se. 13.-15.4 (GBA, SBA, JEL, TGI, TRE). Opptil 105 ind. Grandefjæra, Ø. 22.11-12.12 (HER, MMY, TRE).

Polarsnipe *Calidris canutus*

Vårtrekk: 3 ad. Gaulosen, Mh. 20.5 (HÅS).

Sandløper *Calidris alba*

Åtte ind. ble sett i løpet av året. Antall ind. foregående år: 2008 (7), 2007 (1), 2006 (3) og 2005 (6).

Alle funn: 1 ind. Gaulosen, Mh. 5.6 (ESÆ, ONO). 1 ad. Hovsfjæra, Ø. 3.8 (AWI, MVE). 1 1K Gaulosen, Mh. 13.9 (GBA, EKR, FSC, KWO mfl.). 2 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 19.9 (OHE, PWB). 1 1K Kjervågsund, Titran, F. 29.9 (ESÆ, MMY). 1 1K Utstrandfjæra, Ø. 1.10 (SME, GDY). 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 30.11 (GBA, TAM, HER).

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

Fire par ble konstatert hekkende, og arten ble i tillegg observert i hekketid på fem potensielle hekkelokaliteter. Forekomsten på Gaulosen er vanskelig å vurdere, da lokaliteten benyttes både som hekkelokalitet og som rasteplass under trekket. Minimum tre spillende individer ble registrert, og minimum to par gjennomførte vellykket hekking. Ett ind. 16.-18.8 vurderes som en trekker, da arten ikke ble registrert på lokaliteten de to foregående ukene. Alle funn presenteres.

Hekkefunn: Min. 2 par fikk frem 4 pull. hver Gaulosen, Mh. 13.5-2.8 (EBA, KAS, MMA, ESP, KWO mfl.). 1 par m/ 2 pull. Stororkelsjøen, Op. 3.7 (GBA, SBA). 1 par m/ 1 pull. Unntjøna, Op. 3.7 (MMA). **Funn fra potensielle hekkeområder:** 1 ind. Molinga, Rø. 22.5 (TGI). 2 ind. Volløya, Mh. 24.5-1.8 (EBA, PWB, THA mfl.). Opptil 20 ind. Stororkelsjøen, Op. 1.6-5.8 (THA, ESÆ, PWB, TGI mfl.). Opptil 4 ind. Finnsjøen og Slåbergstjønnin, Op. 6.-28.6 (TGI, THA, ESÆ, PWB). 1 sy. Grilstadfjæra, Tr. 25.6 (THA). 2 sy. Ranheimsfjæra, Tr. 25.6 (THA).

Vårtrekk: 1 ind. Theisendammen, Tr. 15.5 (OHE). Opptil 6 ind. Volløya, Mh. 16.-18.5 (ESÆ, KWO, THA mfl.). 7 ind. Gaulosen, Mh. 17.5 (ESÆ). **Høsttrekk:** 1 ind. Gjølmesfjæra, Or. 21.-27.7 (RES). 1 ind. Vikaengene, Se. 24.7 (JSA). 3 ind. Grønningsbukta, Ri. 31.7 (ABR, ESU). Opptil 6 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 3.-30.8 (TRI, HER, MMA mfl.). 1 ind.

Fylkets sjette alaskasnipe, foreviget på Gaulosen, Melhus 22. mai 2009.

Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.

Leangenbukta, Tr. 7.8 (THA). 5 ind. Volløya, Mh. 11.8 (HER). 1 ind. Gaulosen, Mh. 16.-18.8 (THA, EVI). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 29.8 (TGM).

Alaskasnipe *Calidris melanotos* NSKF <0,6>

Årets observasjon var den sjette i fylket og den første siden 2001, da et individ ble sett på Gaulosen 23. juli. Arten er nå sett til sammen fire ganger på Gaulosen. De to siste observasjonene i fylket er fra Selbu. Tre fugler har blitt sett på vårtrekk i slutten av mai, og tre har vært fugler på høsttrekk.

Alle funn: 1 ind. Volløya, Tr. og Gaulosen, Mh. 22.-23.5* (*TBO, MVA, PWB, OHE, AWI mfl.).

Fjæreplytt *Calidris maritima*

Arten ble registrert i hekketid kun på to lokaliteter i løpet av året.

Funn fra hekkeområdene: Min. 1 ind. Ålmflåin, Op. 29.5-11.6 (HER, TRI, OHE, PWB). 1 par og 1 varslende ind. Fongen, Se. og Ty. 23.6 (AWI). **Sommerfunn på kysten:** 1 ind. Uthaug, Ø. 11.-30.7 (MMY, AWI, MVA, PWB). **Stort antall:** 150 ind. Avåtskjæra, Halten, F. 28.4 (HER, GBA).

Myrsnipe *Calidris alpina*

Anslagsvis 13 ind. ble sett på Ørlandet i perioden 1.1-31.3, og 13 ind. ble også registrert i perioden 1.11-31.12.

Funn fra hekkeområdene: 1 sy. Vollfjellet, Ho. 16.5-27.6 (DOB). Opptil 18 ind. Molinga, Rø. 22.5-27.6 (TGI, GAS, TON, JSA). Opptil 47 ind. Ålmflåin, Op. 29.5-5.7 (HER, TRI, MMY, HMM mfl.). 2 par Nesvold, Ho. 30.5 (EKR, TKR). Opptil 22 ind. Stororkelsjøen, Op. 31.5-19.6 (ESÆ, THA, TGI mfl.). Opptil 3 sy. Nordre Snøfjeltjønnin, Op. 31.5-2.7 (THA, PWB mfl.). 5 ad. Finnsjøen og Slåbergstjønnin, Op. 6.6-18.7 (ESÆ, THA, TGI). 1 sy. Gjetbekk-vika, Kjølén, Ty. 9.6 (TRE). 3 sy. Sørensfjellet, Rø. 11.6 (Knut Waagan). 4 sy. Gardkleppsjøen, Ty. 17.6 (TRE). 1 sy. M Kjervågsund, Titran, F. 20.6 (OHE). 1 sy. Været, B. 29.6 (HER). 1 ind. Litjnålsjøen, Ho. 16.7 (GBA, SBA). **Stort antall:** Opptil 400 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 29.8-19.9 (THA, OHE, MMY, ESÆ mfl.).

Fjellmyrløper *Limicola falcinellus*

Fire spillende hanner ble registrert på en lokalitet i Røros (EBA), og et par og en spillende hann på en lokalitet i Tydal (TRE). Arten er utvilsomt en sjelden hekkefugl i fylket, men likevel trolig noe vanligere enn funnmassen tilsier, da flere aktuelle lokaliteter i fjellet ikke besøkes årlig.

Høsttrekk: 3 ind. Gaulosen, Mh. 16.-23.8* (*ESP, *Trond Hervik, PWB, MMA mfl.). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 27.-29.8* (*TRE, ESU, ABR, HER mfl.).

Brushane *Philomachus pugnax*

Arten ble kun registrert på tre potensielle hekkelokaliteter i 2009. Makstallet på 13 ind. på Slettestjønnna ble sett 13.5, og det er sannsynlig at noen av disse ikke var lokale hekkefugler men skulle videre til andre hekkelokaliteter i fjellet.

Funn fra hekkeområdene: Opptil 6 M og 7 F Slettestjønnna, Re. 7.5-16.6 (MMY, AWI, PWB, MMA mfl.). Opptil 4 M og 2 F Molinga, Rø. 9.5-27.6 (EKR, TKR, BES, KAS mfl.). Opptil 1 M og 2 F Stororkelsjøen, Op. 3.-19.6 (GSÆ, ESÆ, THA, TGI mfl.). **Store antall:** Opptil 150 ind. Brekstadfjæra, Ø. 27.-30.8 (GDY, TRI). 500 ind. Grandefjæra, Ø. 30.8 (ELD, JOG mfl.).

Kvartbekkasin *Lymnocyrtus minimus*

25 ind. ble sett i løpet av året, noe som er en høy årssum. God rapportering er trolig en viktig årsak til den høye totalen. Ett overvintrende ind. i Trondheim og fire i Selbu presenteres ikke da arten er sårbar for forstyrrelser i kulden vinterstid og gjerne påtreffes på de samme lokalitetene fra år til år. Arten er trolig vanligere under høsttrekket enn funnmassen tilsier da den er vanskelig å registrere. Antall ind. foregående år: 2008 (15), 2007 (17), 2006 (11) og 2005 (19).

Vinter- og sene høstfunn: 1 ind. Sumpen, Storfosna, Ø. 1.2 (HER, TRI). 2 ind. Daløya, F. 11.2 (GBA). 1 ind. Døsvikfjæra, Ø. 7.11 (OHE, TKV). 1 ind. Nes, B. 7.11 (HER). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 30.11 (GBA, TAM, HER). 1 ind. Strindmarka, Tr. 9.12 (PWB). **Vårtrekk:** 1 ind. Gaulosen, Mh. 10.4 (KWO). **Høsttrekk:** 1 ind. Nes, B. 2.-15.10 (HER, MVE, ESP, MMA, EBA). 2 ind. Sula, F. 3.10 (SPR, TKR). 1 ind. Gaulosen, Mh. 6.-12.10 (PWB, THA, ESÆ, ESP). 1 ind. Graneggen, Byneset, Tr. 11.10

(TBJ). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 15.10 (THA). 1 ind. Leinøra, Tr. 21.10 (PWB). 1 ind. Husøya, Halten, F. 21.10 (GBA, HER). Opptil 3 ind. Sula, F. 23.-24.10 (MMY, TRE, ESP, PWB, KHE). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 25.10 (OHE).

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago*

Forekomsten i januar og februar var god og omfattet til sammen 35 ind. Disse fordelte seg på kommunene Ørland (22), Trondheim (5), Frøya (4), Bjugn, Hemne, Rissa og Åfjord. I desember ble tre ind. sett i Hitra, Rissa og Trondheim. Antall overvintrende ind. foregående år: 2008 (11), 2007 (2), 2006 (17) og 2005 (12).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

Til sammen 53 dobbeltbekkasiner er rapportert fra 15 potensielle hekkelokaliteter i løpet av året. Lokalitetene fordeler seg kommunevis på Tydal (4), Røros (3), Selbu (3), Oppdal (2), Holtålen, Midtre Gauldal og Meldal. Arten er vanligere på egnede lokaliteter i fjellet enn funnmassen tilsier.

Rugde *Scolopax rusticola*

Det ble registrert langt flere rugder vinterstid enn normalt i Sør-Trøndelag i 2009. Anslagsvis 15 ind. ble registrert, derav 1 ind. i januar, 13 ind. i februar og 1 ind. i desember. Den sterke forekomsten i februar ble registrert etter en periode med kraftig snøfall og kuldegrader. I februar ble 11 av 13 individer registrert på Kråkvåg og Storfosna. Antall ind. vinterstid tidligere år: 2008 (6), 2007 (3), 2006 (0) og 2005 (1).

Vinterfunn: 1 ind. Lauglolia, Tr. 18.1 (GBA). 1 ind. Djupmyra, Storfosna, Ø. 1.2 (HER, TRI). 3 ind. Neset, Kråkvåg, Ø. 1.2 (HER, TRI). 1 ind. Austråttlunden, Ø. 6.2 (HER). 1 ind. Liavatnet, B. 7.2 (SME). 1 ind. Storslåtøy, Kråkvåg, Ø. 14.2 (AWI, MVE, PWB, MMY). 1 ind. ble tatt av hønsehauk Hylla, Kråkvåg, Ø. 14.2 (AWI, MVE, PWB, MMY, HER). 1 ind. Lyngholmen, Storfosna, Ø. 14.2 (HER). Opptil 2 ind. Skaget, Storfosna, Ø. 14.-15.2 (AWI, PWB, MVE, MMY). 2 ind. Kjerkvika, Kråkvåg, Ø. 15.2 (MVE). 1 ind. Brødreskift, Stadsbygd, Ri. 13.12 (ABR, EBR).

Svarthalespove *Limosa limosa*

Seks ind. ble sett i løpet av året, hvilket er en laber forekomst. Kun én fugl er angitt å være av underarten *islandica*, men det er sannsynlig at alle funn hos oss dreier seg om denne underarten. Antall ind. foregående år: 2008 (3), 2007 (9), 2006 (12) og 2005 (18).

Alle funn: 1 ind. Grilstadfjæra og Leangenbukta, Tr. 4.5 (OHE, PWB). 1 ad. (ua. *islandica*) Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 6.5 (HER). 2 ind. Gjølmesfjæra, Or. 16.7 (RES). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 30.8 (TON). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 30.8 (ELD, JOG).

Lappspove *Limosa lapponica*

Seks ind. ble sett vinterstid.

Vinterfunn: 2 ind. Innstrandfjæra, Ø. 21.1-5.3 (HER, GDY, KAG, TRI). 2 ind. Grandefjæra, Ø. 21.1-7.2 (HER, PSR). 2 ind. Festholmbukta, Nes, B. 2.3 (HER). **Store antall:** Opptil 88 ind. Grandefjæra, Ø. 19.-24.9 (OHE, TGI, HER mfl.). 60 ind. Utstrandfjæra, Ø. 19.9 (OHE, TGI, ESP, PWB).

Småspove *Numenius phaeopus*

Tidlig vårtrekk: 2 ind. Kråkvågsvaet, Ø. 20.4 (HER).

Storspove *Numenius arquata*

Anslagsvis 128 overvintrende ind. ble sett på kysten i 2009, hvorav 105 på nyåret og 23 i desember. Det er ingen tvil om at flere storspover enn normalt tilbrakte vintermånedene hos oss, men den høye årssummen er trolig også i noen grad et resultat av bedre rapportering enn foregående år. Det kan ikke utelukkes at noen gjengangere gjemmer seg bak tallene, særlig på Ørlandet. Antall overvintrende ind. foregående år: 2008 (50), 2007 (42), 2006 (102) og 2005 (13).

Overvintrende ind.: Opptil 22 ind. Innstrandfjæra, Ø. 2.1-10.3 (SME, GDY, KAG, TRI mfl.). Opptil 23 ind. Grandefjæra, Ø. 3.1-15.3 (HER, AKO, TGI, MMY mfl.). 7 ind. Linesøya, Å. 26.1 (GBA, PJO). Opptil 2 ind. Valsneset, B. 29.1-3.3 (GDY, AWI, ESÆ, HER). 9 ind. Vallersund, B. 31.1 (HER, TRI). Opptil 18 ind. Kråkvåg og Storfosna, Ø. 1.-14.2 (AWI, MVE, PWB, MMY mfl.). Opptil 3 ind. Titran, F. 28.2-14.3 (MMY, AWI, PWB, TKV). 21 ind. Festholmbukta, Nes, B. 2.3 (HER). Opptil 19 ind. Grandefjæra, Ø. 2.-28.12 (HER, EYT, MMY, TRE). 1 ind. Valøya i Gjæsingen, F. 5.12 (TBO). 2 ind. Uthaug, Ø. 12.-13.12 (MMY, TRE, TRI). 1 ind. Haugen, Dolmøya, Hi. 22.12 (Rune Haugen). **Stort antall:** 150 ind. Storfosna, Ø. 10.4 (AKO, TGI).

Sotsnipe *Tringa erythropus*

Minimum ti ind. ble sett på høsttrekk, en årssum på høyde med de siste årene. Antall ind. foregående år: 2008 (14), 2007 (11), 2006 (6) og 2005 (38).

Alle funn: 1 ind. Gaulosen, Mh. 28.7-11.8 (DOB, KWO, TKR). 3 1K Grandefjæra, Ø. 30.7-4.8 (PWB, AWI, MVE mfl.). 1 ad. Grandefjæra, Ø. 3.-10.8 (AWI, MVE, SME, GDY). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 15.8 (AWI, MMY). 1 ind. Litvatnet, A. 16.8 (HAO). 1 ind. Midtsandan, Ma. 18.8 (KWO). 2 ind. Småbårhavna, Grandefjæra, Ø. 27.8 (TRE, GBA, HER).

Rødstilk *Tringa totanus*

Anslagsvis 72 overvintrende ind. er rapportert på kysten, et godt resultat. Det er sannsynlig at våre overvintrende rødstilker i all hovedsak tilhører den islandske underarten *robusta*.

Overvintrende ind.: Opptil 14 ind. Grandefjæra, Ø. 2.1-30.3 (TGI, MMY, EYT mfl.). Opptil 8 ind. Innstrandfjæra, Ø. 9.1-31.3 (KWO, AWI, KLA, Rolf Sandven mfl.). Opptil 11 ind. Kråkvåg og Storfosna, Ø. 1.2-21.3 (AWI, MVE, PWB mfl.). 24 ind. Rødbergeset, Stadsbygd, Ri. 21.2 (Hauk Paulsen). 2 ind. Titran, F. 28.2-14.3 (MMY, AWI, PWB, TKV). 1 ind. Botngårdsfjæra, B. 5.3 (HER). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 22.3 (HMH). Opptil 7 ind. Grandefjæra, Ø. 2.-30.12 (EYT, MMY, TRE, HER mfl.). Opptil 3 ind. Innstrandfjæra, Ø. 5.-13.12 (HER, TRI mfl.). 1 ind. Botngårdsfjæra, B. 8.12 (HER).

Skogsnipe *Tringa ochropus*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Moheimløken, Innbygda, Se. 12.-13.4 (GBA, JSA, SBA). 1 ind. Volløya, Mh. 13.4 (JSA). **Nevneverdig lokalitet:** 1 ind. Rorsøya, Halten, F. 27.4 (HER, GBA).

Grønnstilk *Tringa glareola*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Stavsengan, Tr. 26.4 (MMY). **Nevneverdig lokalitet:** 1 ind. Halten, F. 25.6 (GBA, HER).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

Strandsnipen i oktober og november er svært uvanlig i Trøndelag. Slike sene individer bør

sjekkes nøye for å utelukke en eventuell flekk-snipe. Individet på Gaulosen i oktober ble fotografert, og bildene viser definitivt en strandsnipe. Det er ikke usannsynlig at funnet på Høvringen i november dreier seg om samme fugl. **Første vårobserveasjon:** 1 ind. Leinøra, Tr. 25.-29.4 (HMH, TBJ). **Sent høsttrekk:** 1 ind. Leinøra, Tr. 25.9-23.10 (NKG, AWI). 1 ind. Tanemsbrua, K. 1.-2.10 (OHO). 1 ind. Høvringen, Tr. 23.11 (Vidar Krøke).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*

Til sammen 61 ad. ble registrert i hekkeområdene i fjellet og to ungfugler på høsttrekk i lavlandet. Hekking ble konstatert ved Slettestjønnen, Nordre Snøfjelljønnin, Finnsbrekka og Stråsjøen.

Funn fra hekkeområdene: 1 ind. Havsjøen, Rø. 20.5 (TGI). Opptil 7 ind. Slettestjønnen, Re. 24.5-8.7 (PWB, MMY, AWI mfl.). Opptil 5 ind. Molinga, Rø. 30.-31.5 (GAS, TKR, EKR). Opptil 14 ad. Nordre Snøfjelljønnin, Op. 31.5-16.7 (THA, Ola Ragnar Gjølra, PWB). Opptil 11 par Stororkelsjøen, Op. 1.-28.6 (KAS, BES, MVA, PWB mfl.). Opptil 12 ind. Finnsjøen og Slåbergstjønnin, Op. 6.6-18.7 (ESÆ, THA, TGI, PWB mfl.). 4 ind. Stortjønnina, Finnsbrekka, Ty. 17.6 (TRE). 2 ind. Vesleorkelsjøen 26.6 (OMS, GSÆ). 3 ind. Stråsjøen, Se. 2.7 (AWI). 1 ind. Steinhaugen, Stikkillen, Rø. 3.7 (BRE). **Høsttrekk:** 2 1K Grønningbukta, Ri. 1.-3.8 (ABR, Jakob Bjørgan, NGR, ESU).

Polarjo *Stercorarius pomarinus*

Fem ind. ble sett, alle adulte fugler på høsttrekk. Forekomsten varierer mye fra år til år, avhengig av værforhold og observatordekning på kysten i trekkperiodene. Antall ind. foregående år: 2008 (4), 2007 (85), 2006 (1) og 2005 (14).

Alle funn: 2 ad. ptV Festholmen, Nes, B. 23.9 (HER). 1 ad. ptSV Tarvafjorden, B. 23.9 (HER). 1 ad. Festholmen, Nes, B. 25.9 (OMS, GSÆ). 1 ad. Valøya, Tarva, B. 1.10 (HER, MVE, EBA).

Tyvjo *Stercorarius parasiticus*

Store antall: 36 ind. ptSV Valsneset, B. 31.8 (HER). 35 ind. ptV Kjervågsund, Titran, F. 29.9 (ESÆ, MMY). **Nevneverdig lokalitet:** 1 ind. Øyan, Or. 17.10 (Arne Bretten).

Fjelljo *Stercorarius longicaudus*

2009 var et bunnår for smågnagere i fjellet, og fjelljoen gikk derfor ikke til hekking. 21 ind. ble sett i fjellet og ett ind. på kysten i løpet av sommeren.

Alle funn: 1 ind. Haldalen, Ho. 23.5 (DOB). 1 ind. Ålmflåin, Op. 1.6 (MVA). 1 ind. Finnsjøen, Op. 6.6 (TGI, THA, ESÆ). 12 ind. Gardkleppsjøen, Ty. 10.-17.6 (TRE). 1 ind. Sørensfjellet, Rø. 11.6 (Knut Waagan). 1 ind. Stortjønnina, Finnsbrekka, Ty. 17.6 (TRE). 1 ind. Stororkelsjøen, Op. 19.6 (RES). 1 ad. Fongen, Ty. 23.6 (AWI). Min. 1 ind. Essandsjøen, Ty. 25.-27.6 (Marte Lilleeng). 1 ad. Asen, B. 27.6 (SME). 1 ind. Solhaugen, Op. 13.7 (JGR).

Storjo *Stercorarius skua*

Tolv ind. ble sett, hvorav ett i mai, ett i juni og resten på høsttrekk i august og september. Antall ind. foregående år: 2008 (6), 2007 (3), 2006 (11) og 2005 (23).

Alle funn: 1 ind. Valsneset, B. 24.5 (GDY). 2 ind. ptØ Kjervågsund, Titran, F. 21.6 (OHE, AKO, TGI, MMY). 1 ind. ptNØ Kvisten, F. 16.8 (TON). 1 ind. ptS Gjæsingen, F. 21.8 (DOB). 1 ind. Melstein, B. 22.8 (SBA, GBA, HER). 1 ind. Titran, F. 23.8 (PWB, TKV, EBA). 1 ind. Tarvafjorden, B. 9.9 (HER). 1 ind. ptSV

Ung svartehavsmåke Teslia, Trondheim 1. september 2009. Denne fuglen pendlet mellom Ranheimsfjæra og Teslia i mer enn seks uker frem til den sist ble sett 13. oktober. Foto: Espen Lie Dahl.

Fylkets tredje svartehavsmåke dukket opp bare tre uker etter den andre. Denne ungfuglen var fargemerket som pullus ved Hamburg i Tyskland samme sommer. Gjenfunnet styrker teorien om at artens fremgang som hekkefugl langs de sørlige kystene av Østersjøen og Nordsjøen er en viktig årsak til økningen i funnmassen i Norge det siste tiåret. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Valsneset, B. 27.9 (HER, TRI). 1 ind. ptSV
Titran, F. 27.9 (MMY, AWI). 1 ind. Sula, F. 29.9 (SPR, KHE, THA, KLA). 1 ind. Sula, F. 30.9 (SPR, KHE, THA, KLA).

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus* NSKF <0,3>

To funn av svartehavsmåker ble gjort i 2009! Det første individet ble oppdaget i Ranheimsfjæra, Trondheim 30. august og holdt stand helt til 13. oktober, mens fugl nummer to ble sett i Brekstadfjæra, Ørland 20.-21. september. Begge var årsunger. Sistnevnte fugl var fargemerket, og den viste seg å være merket som reirunge på Pionierinsel i Elbe-deltaet ved Hamburg i Tyskland. En 3K som ble sett på Gaulosen, Melhus 27. april 1993, er det eneste tidligere funnet i fylket. Det er imidlertid ikke veldig overraskende at arten skulle dukke opp her igjen, sett i lys av den gode forekomsten de sørligste fylkene våre har opplevd de siste årene. Faktisk har mer enn halvparten av alle norske funn kommet etter årtusenskiftet, trolig en direkte følge av at arten øker i antall som hekkefugl langs de sørlige kystene av Østersjøen og Nordsjøen. Det er derfor lov å håpe på at det ikke vil gå så mye som 16 nye år før vi får besøk av arten igjen.

Alle funn: 1 1K Ranheimsfjæra, Grilstadfjæra, og Teslia, Tr. 30.8-13.10* (*TBO mfl.). 1 1K Brekstadfjæra, Ø. 20.-21.9* (*HER, BES, GDY, KAG, KAS, SME, TRI).

Dvergmåke *Hydrocoloeus minutus*

Høsten 2009 var preget av værsystemer med til dels kraftige vestlige vinder på kysten av Trøndelag. Det resulterte i en uvanlig god opptreden av unge dvergmåker, og anslagsvis tolv individer ble sett, de fleste i Ørland. Antall ind. foregående år: 2008 (2), 2007 (6), 2006 (0) og 2005 (2).

Alle funn: 2 1K Innstrandfjæra, Ø. 29.8 (OHE, ESÆ, THA, MMY). 1 1K Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 29.8 (ESÆ, THA, MMY, OHE). 1 1K Valsneset, B. 31.8 (HER). 1 1K Uthaug, Ø. 31.8 (GDY). 1 1K Tarvafjorden, B. 8.9 (HER). 1 1K Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 19.9 (OHE). 1 1K Grilstadfjæra, Tr. 19.9

(MVA). 2 1K Døsvika, Ø. 25.9 (TRI, HER). 1 1K Grandefjæra, Ø. 28.9-2.10 (HER, TRI, PWB, MVE). 1 1K Valsfjorden, B. 1.10 (HER, MVE).

Sabinemåke *Xema sabini* <1,20>

Sabinemåker blir som regel sett trekkende forbi på sjøen under havsfuglkikking, men årets fugl var et unntak fra regelen. Den hadde tilhold i Bjugn fjorden utenfor Uthaug i fire dager i oktober til glede for mange skuelystne. Antall ind. foregående år: 2008 (0), 2007 (5), 2006 (1) og 2005 (3).

Alle funn: 1 1K Uthaug, Ø. 9.-12.10* (*HER, SME, GDY, KAG mfl.).

Hettemåke *Larus ridibundus*

Utvalgte funn fra hekkeområdene: 60 ind.

Solhusøra, Fannrem, Or. 13.4-21.5 (HMH, KAS, SBA mfl.). Opptil 300 ind. Gaulosen, Mh. 30.4-12.7 (KAS, GAS, NVA mfl.). Opptil 275 ad. og 63 1K Gåstjørna naturreservat, MG. 1.5-31.7 (MMY, PWB). Opptil 62 ind. Reksåsvatnet, Mh. 2.5-4.6 (Øystein Hegge, AWI, MMA, ONO mfl.). Opptil 30 ad. og 3 1K Slettestjønnå, Re. 10.5-31.7 (MMY). 190 ind. Munkholmen, Tr. 26.6 (GBA, SBA). **Store antall vinter:** 52 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 10.1 (MMY, DOB). 64 ind. Korsvika, Lade, Tr. 18.1 (DOB). **Store antall vårtrekk:** Opptil 380 ind. Midtsand, Ma. 1.-10.4 (DOB, SBA, ETH, GBA mfl.). 300 ind. Nidarø, Tr. 9.4 (ETH).

Ung sabinemåke Uthaug, Ørland 9. oktober 2009. Foto: Hans Einar Ring.

Fiskemåke *Larus canus*

Sent innlandsfunn: 1 1K Stugusjøen, Tydal 8.12 (TRE).

Sildemåke *Larus fuscus*

Det er svært uvanlig med vinterfunn av sildemåke her til lands. Forrige vinterfunn i Sør-Trøndelag var en 4K+ som ble sett ved Nidarø, Trondheim i januar og februar 2001 (Solbakken mfl. 2005). Fuglen på Solhusøra i Orkdal viste karakterer som stemmer overens med en av underartene *graellsii* eller *heuglini*. Disse lar seg ikke uten videre skille i felt, men det er sannsynlig at funn i Trøndelag dreier seg om *graellsii*.

Vinterfunn: 1 3K Nidarø, Tr. 29.1-9.2* (*MMY, MVE, KAS, OHE mfl.). **Tidlig vårtrekk:** 1 ad. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 28.3 (HER). 1 ad. Garten, Ø. 29.3 (TRI). 1 ad. Nidarø, Tr. 30.3 (ALI). **Høye antall:** 106 ad. Udduvoll, Tr. 15.5 (AWI). 128 ad. Melstein, B. 30.5-10.6 (HER, TRI). **Annet nevneverdig funn:** 1 ad. (ua. *graellsii*/*heuglini*) Solhusøra, Fannrem, Or. 1.6* (HMH).

Gråmåke *Larus argentatus*

Innlandsfunn: 1 ad. Aursunden v/ utløpet, Rø. 21.3 (KAS, MVA). 1 2K Flønes og Storøya, Se. 22.-29.4 (TRE, MVE). 3 ind. Kurråsen, Rø. 1.5 (TTH). 1 ad. Øvre Roasten, Rø. 17.7 (GBA, SBA).

Grønlandsmåke *Larus glaucoideus*

Ni ind. ble sett, hvorav åtte i første halvår. Min. tre ulike 2K-fugler hadde tilhold i Trondheimsområdet på ettervinteren og våren. Disse kunne skilles fra hverandre blant annet på ulike skader i stjert- og vingefjær. Til sammen seks ind. i Trondheimsfjorden er et svært godt resultat, men til gjengjeld var arten nesten helt fraværende på kysten. Den adulte fuglen i Trondheim er trolig en gjenganger som har vært sett i fjorden vinterstid gjennom flere år. Antall ind. foregående år: 2008 (5), 2007 (16), 2006 (9) og 2005 (13). **Alle funn:** Min. 3 2K div. lok. Tr. og Ma. 1.1-8.5 (SBA, GBA, PWB, EBA mfl.). 1 2K Uthaug og Innstrandfjæra, Ø. 9.1-28.3 (HER, GDY, KAG, TRI mfl.). 1 3K Buvika, Sk., Orkanger, Or. og Gaulosen, Mh. 11.1-3.5 (GFI, GBA, SBA, HMH, MMA mfl.). 1 ad. div. lok. ml. Leangenbukta og Klefstadbukta, Tr. 16.-25.1 (GBA, ESÆ, DOB, AWI). 1 2K Buvika, Sk. og

Det er svært uvanlig med overvintrende sildemåker i Norge. Denne 3K-fuglen holdt til på Nidarø i Trondheim på ettervinteren og ble foreviget 31. januar 2009.

Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.

Gaulosen, Mh. 18.1-25.5 (PSR, OHE, TKV mfl.). 1 3K+ Kråkvågsvaet, Ø. 10.4 (AKO, TGI). 1 1K Kjervågsund, Titran, F. 30.9 (MMY, ESÆ, TGI).

Polarmåke *Larus hyperboreus*

Med 13 ind. ble 2009 et brukbart år for arten. Hele åtte ind. på Titran 1. mars er bemerkelsesverdige og trolig det høyeste dagsantallet som noen gang er registrert i fylket. 3K-fuglen ved Gaulosen i mai kan godt være samme ind. som oversomret i området året før. Antall ind. foregående år: 2008 (10), 2007 (5), 2006 (14) og 2005 (18). **Alle funn:** 1 2K Uthaug, Ø. 2.-15.1 (HER, SME, GDY, KAG, TRI). 1 2K Nidarø til Rotvollfjæra, Tr. 3.-11.1 (SBA, GBA, EBA mfl.). 1 ad. Valsøya, B. 31.1 (HER, TRI). Min. 7 ad. og 1 2K Titran, F. 28.2-1.3 (MMY, AWI, PWB). 1 3K Gaulosen, Mh. 10.-21.5 (FSC, GBA, KWO, OHO). 1 ad. Husholmen, Hemnfjorden, He. 15.9 (KTO).

Svartbak *Larus marinus*

Innlandsfunn: 1 ad. Flønestangen, Se. 12.4 (JSA).

Krykkje *Rissa tridactyla*

Hekkefunn: Opptil 192 ind. hvorav min. 80 par hekket, Halten, F. 27.4-22.10 (GBA, SBA, HER mfl.). Ca. 10 par hekket, Gimsan, F. 11.-22.6 (NKG, GBA, HER). **Stort antall:** 520 ind. ptV Kjervågsund, Titran, F. 29.9 (ESÆ, MMY).

Makrellterne *Sterna hirundo*

2K/3K: 1 2K Titran, F. 21.6 (TGI, MMY, AKO, OHE). 2 2K Hamnaholmen, Akset, Hi. 16.7 (HER).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea*

2K/3K: 1 2K Emåsværet, F. 30.5 (DOB, TBO). 1 2K Melstein, B. 10.6 (HER, TRI). 2 2K og 1 3K Munkholmen, Tr. 26.6 (GBA, SBA).

Lomvi *Uria aalge*

Unge lomvier forlater reiret få dager etter klekkingen og blir passet av faren frem til de blir selvstendige. På denne tiden kan de svømme langt fra kolonien, og det er sannsynlig at årets pullus ikke er klekket i Trøndelag men på Runde, som er den nærmeste kjente hekkeplassen.

Nevneverdig funn: 1 ad. m/ 1 pull. Little Horsa, Saløyan, F. 21.8 (SBA, GBA, HER).

Alke *Alca torda*

Store antall: 350 ind. Garten, Ø. 7.11 (ESÆ, MMY). 355 ind. Midtsandan, Ma. 13.12 (DOB).

Teist *Cephus grylle*

Store antall: 125 ind. Været/Almenningen, Ro. 18.4 (ABR, EBR, ESU). 120 ind. Gjæsingen, F. 28.4 (DOB). Opptil 386 ind. Halten, F. 28.4-23.7 (GBA, HER). 365 ad. Kunna, F. 29.4 (HER, GBA).

Alkekonge *Alle alle*

Stort antall: 500 ind. Melstein, B. 31.10 (NKG).

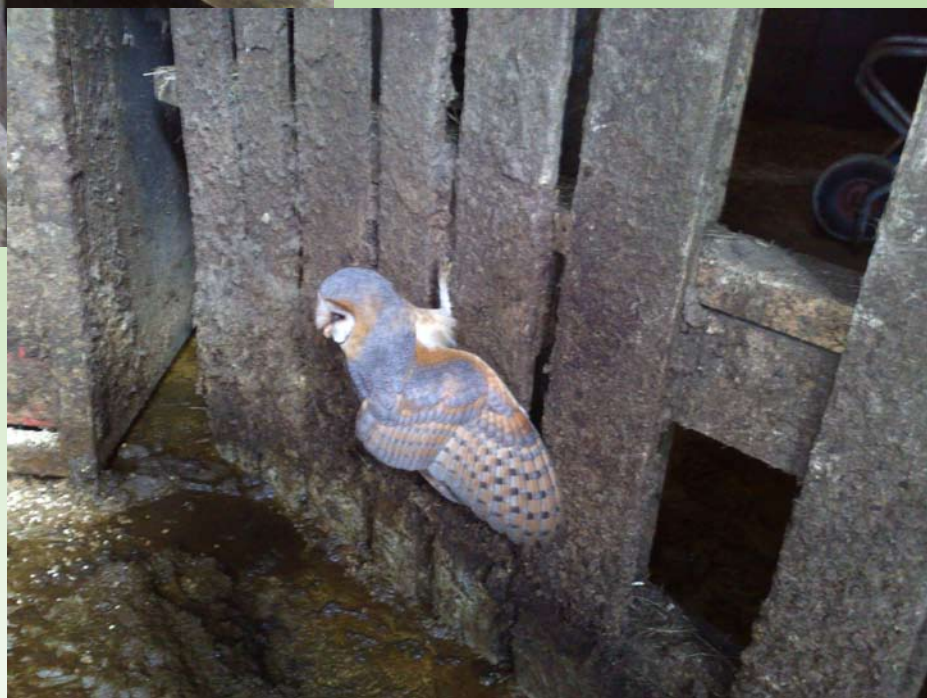
Denne 3K grønlandsmåken ble oppdaget i Buvika, Skaun 11. januar 2009.

Foto: Sigurd Bangjord.

En tårnugle som hadde tilhold ved Slottplassen på Storfosna, Ørland medio mai 2009, var en høyst uventet ny art for fylket. På dagtid holdt fuglen til inne i et fjøs, hvor den til slutt endte sine dager i gjødselsrenna. Nyheten om fuglen nådde dessverre fuglemiljøet én dag for sent, og ingen ornitologer fikk sett fuglen i live. Bildet er tatt 9. mai.
Foto: Rune Krogh.

Tårnugla på Storfosna var av den østlige underarten *guttata*, som nærmest oss hekker i Danmark og Sør-Sverige. Store partier med gråblå farge på oversiden og mørke skygger rundt øynene er blant kjennetegnene som skiller underarten fra den vestlige formen *alba*. Foto: Rune Krogh.

Lunde *Fratercula arctica*

Kun observasjoner fra fylkets eneste hekkekoloni presenteres.

Hekkekoloni: Opptil 69 ind. Halten, F. 28.4-23.7 (GBA, HER).

Skogdue *Columba oenas*

Med én enkelt observasjon ble 2009 et normalår for denne sjeldne arten. Nord-Trøndelag hadde imidlertid en rekordartet forekomst på hele 26 ind. dette året (Sørhuus mfl. 2010), og det skal bli spennende å se om funnmassen vil øke også her i årene som kommer. Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (1), 2006 (3) og 2005 (0).

Alle funn: 1 ind. Viggeja, Sk. 3.10 (MVE).

Ringdue *Columba palumbus*

Store antall vinter: 20 ind. Garten, Ø. 4.1 (AWI, PWB, MMY). 17 ind. Grilstadfjæra, Tr. 8.12 (PWB). 18 ind. Ringve, Tr. 20.12 (MFR, TMO). 16 ind. Singsaker, Tr. 21.12 (DOB). **Stort antall høsttrekk:** 600 ind. Klett, Leinstrand, Tr. 28.9 (ESÆ).

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto*

27 ind. er innrapportert. Antall ind. foregående år: 2008 (21), 2007 (29), 2006 (20) og 2005 (15).

Alle funn: Opptil 3 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 1.1-19.12 (KAS, BES mfl.). Opptil 4 ind. Oppdal sentrum, Op. 24.1-17.2 (PWB). 1 ind. Othilienborg, Tr. 25.-29.1 (Bjørn Lysklett, Arne Aspaas). 3 ind. Gjøsivika, Rø. 30.1 (Kari Stensrud). 2 ind. Sistranda, F. 28.2-10.4 (PWB, MMY,

AWI). 1 sy. Lerberen, Ø. 24.3 (TRI). 1 par Dyrvik, F. 10.4 (TKR, EKR, FSC). 1 ind. Gjølme, Or. 22.4 (MMA). 1 ind. Stavne, Tr. 4.5 (ALI). 1 ind. Prestelva, Stadsbygd, Ri. 20.5 (EBR). 1 ind. Kottenget, B. 4.6 (GDY). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 12.6 (Åge Ivar Harjø). 1 ind. Valentinlyst, Tr. 10.7 (Karel Krizak). 1 ind. Follo, Or. 2.9 (MMA). 2 ind. Ranheim, Tr. 6.9-19.12 (Trond Sørhuus, BFU, GBA, MMA). 1 ind. Tungasletta, Tr. 14.9 (Roar Pettersen). 1 ind. Merkefeltet, Nes, B. 10.10 (HER).

Turteldue *Streptopelia turtur*

To individer ble sett på kysten høsten 2009, noe som er en normal opptreden for arten. Antall ind. foregående år: 2008 (3), 2007 (2), 2006 (3) og 2005 (2).

Alle funn: 1 ind. Linesøya, Å. 19.9 (ALI). 1 IK Sula, F. 12.-14.10* (Ingvald Olsen).

Tårnugle *Tyto alba guttata* NSKF <0,1>

Ny art for fylket og et særdeles uventet funn! Fuglen, som var av den østlige underarten *guttata*, ble oppdaget ca. 9. mai. Den holdt til inne i et fjøs om dagen og jaktet i åkerlandskapet om natten. Den ble til slutt funnet død i gjødselsrenna i fjøset 18. mai. Hans Einar Ring var på stedet og tok bilder av den døde fuglen 19. mai. Ingen fuglekikkere fikk se fuglen i live da nyheten dessverre nådde fuglemiljøet én dag for sent. Fuglen oppbevares ved Vitenskapsmuseet i Trondheim. Funnet er bare det tyvende i landet og det første av en *guttata* siden 1973. Denne underarten har

vist en solid framgang i Danmark de siste årene takket være en storstilt oppsetting av rugekasser, og det er således ikke utenkelig at arten vil dukke opp igjen hos oss.

Alle funn: 1 ind. (ua. *guttata*) Slottplassen, Storfosna, Ø. ca. 9.-18.5* (Rune Krogh, Bjørn Atle Skaget).

Hubro *Bubo bubo*

Det ble registrert aktivitet i 34 revirer i 2009.

Med aktivitet menes at fugl er sett eller hørt eller at sportegn er funnet. En god del av disse dreier seg trolig ikke om etablerte par, men enslige ungfugler. Det ble registrert hekking eller hekkeforsøk på åtte lokaliteter. Hvor mange unger som eventuelt kom på vingene vites ikke, da prosjektet har valgt å ikke forstyrre fuglene i hekketida. I hele ti kommuner ble det ikke registrert aktivitet av fugl (MVE).

Haukugle *Surnia ulula*

Fem individer er rapportert, men ingen indiksjoner på hekking er registrert. Antall ind. foregående år: 2008 (2), 2007 (2), 2006 (1) og 2005 (6).

Alle funn: 1 ind. Martavollen, Rø. 7.-9.5 (PWB, TKR, EKR). 1 ind. Majastua, Innerdalen, Re. 6.6 (Thore Henriksen, RJA). 1 ind. Stråsjøen-Prestøyan, Se. 18.10 (HLI). 1 ind. Tjønndalen, Ty. 7.11 (Kjell Arnfinn Aune). 1 ind. Flora, Se. 6.12 (TMØ).

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

Arten er rapportert på 16 lokaliteter i hekketid,

fordelt på Trondheim (7), Åfjord (3), Melhus (2), Bjugn, Hemne, Klæbu og Meldal kommuner, men kun syv av disse var syngende fugler. I tillegg ble det gjort funn ved seks lokaliteter høst og vinter.

Lappugle *Strix nebulosa* <0,2>

Ett ind. ble sett i indre deler av fylket i hekketid. Sett i lys av tre hekkefunn i Hedmark i 2010, er dette et særdeles spennende funn (Berg 2010)! Nord-Trøndelag hadde to funn av tre ind. i 2009 (Sørhuus mfl. 2009), og uvanlig mange funn ble også gjort på Østlandet (Solheim 2009). Årets observasjon er bare den andre i fylket etter 1970. Sist arten ble sett hos oss var den velkjente fuglen som hadde tilhold på Tiller i Trondheim i februar og mars 1997 (Bangjord mfl. 1998).

Hornugle *Asio otus*

Kun fem ind. ble observert i løpet av året, og kun én av disse dreide seg om en ropende fugl. Den betydelige nedgangen i forhold til 2008, da arten ble funnet på 18 lokaliteter, inkludert åtte konstaterte hekkinger, skyldes dårlig næringstilgang som en følge av sammenbrudd i smånagerbestanden. **Alle funn:** 1 ind. Brandvik, B. 17.2 (HER). 1 ind. Slupphaugen, Søvatnet, He. 27.3 (AWI). 1 sy. M Herno, Singsås, MG. 30.3 (MVE). 1 ind. Brandvik, B. 10.4 (HER). 1 ind. funnet død Mausundvær, F. 18.9 (NN via MMA).

Jordugle *Asio flammeus*

Arten ble registrert ved fem potensielle hekkeområder, fordelt på Røros, Bjugn, Frøya, Osen og Ørland kommuner. I tillegg ble det gjort åtte funn av fugler på vårtrekk, og to høstfunn i august. Ingen hekkefunn ble konstatert, men jevnlig observasjoner av ett ind. i Grandefjæra i perioden 4. mai til 11. juli, og tre ind. samme sted 12. juni, kan indikere at arten gjorde hekkforsøk her. **Nevneverdig funn:** 1 ind. Sauøya, F. 28.4 (HER, GBA).

Perleugle *Aegolius funereus*

Beskjedne fem ind. ble registrert i hekketid i Sør-Trøndelag i 2009. Disse fordelte seg med én fugl hver i Meldal, Melhus, Oppdal, Snillfjord og Røros kommuner. Den dårlige forekomsten skyldes en særdeles dårlig tilgang på smånagere i vårsesongen. I tillegg ble det gjort tre høstfunn i oktober og to vinterfunn i desember. **Nevneverdige lokaliteter:** 2 ind. rm. Titran, F. 3.10 (MMY, TGI, ETH, TRE mfl.). 1 ind. Nes, B. 11.10 (HER).

Tårnseiler *Apus apus*

Novemberfunn av tårnseiler er svært uvanlig, og så sene individer bør sjekkes ekstra nøye for å utelukke en eventuell gråseiler. Det har vært flere novemberfunn av gråseiler i Norge de siste årene. **Sene høstfunn:** 2 ind. Fagerli, Sverresborg, Tr. 4.10 (HLI). 1 ind. Felleskjøpet, Ila, Tr. 13.11 (Otto Frengen).

Isfugl *Alcedo atthis* <0,6>

Et høyst uventet, men desto mer gledelig funn! Dette er sjette gang arten observeres i fylket. Sist den gjestet oss var i 2001, da et individ ble sett ved Svorkmo i Orkdal 16. mai. **Alle funn:** 1 ind. Kromneset, Flesvik, Sn. 6.9 (Martin Krokstad).

Hærfugl *Upupa epops*

Med to observasjoner ble 2009 det niende året på rad med registreringer av hærfugl i Sør-Trøndelag. Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (3), 2006 (6) og 2005 (1).

Alle funn: 1 ind. Fuglem, Se. 26.4 (Bjørn Tore Olsen). 1 ind. Enodden, MG. 1.11 (Audun Brandegg).

Vendehals *Jynx torquilla*

To hekkefunn ble gjort, begge i Trondheim. I tillegg ble to funn gjort i hekketid i Selbu og Røros. Nærmere detaljer presenteres ikke.

Gråspett *Picus canus*

Den gode trenden fra 2008 fortsatte også i 2009. Arten ble registrert i hekketid på 36 lokaliteter fordelt på Agdenes (6), Oppdal (6), Snillfjord (6), Hemne (4), Meldal (4), Klæbu (2), Midtre Gauldal (2), Åfjord (2), Bjugn, Hitra, Rissa, Røros, Trondheim og Ørland. Tilsvarende tall for 2008 er 32 lokaliteter. I tillegg ble arten registrert på 30 ulike lokaliteter utenfor hekketiden. Det er sannsynlig at god rapportering er en viktig årsak til at antallet er vesentlig høyere enn for få år siden.

Grønnspekk *Picus viridis*

Grønnspekk er rapportert fra 32 lokaliteter i hekketiden, fordelt på Oppdal (12), Hemne (5), Snillfjord (4), Rissa (2), Bjugn, Klæbu, Melhus, Meldal, Rennebu, Roan, Selbu, Skaun og Trondheim. I tillegg er arten registrert på 20 lokaliteter utenfor hekketiden. Verdt å merke seg er at hele ti av disse er i Trondheim kommune, hvor arten var svært uvanlig for bare få år siden. Grønnspekk er utvilsomt i spredning i fylket, men som for flere av de andre spetteartene, er det sannsynlig at økt rapportering også bidrar til den høye årssummen. I 2008 ble arten registrert på 26 lokaliteter i hekketiden.

Svartspekk *Dryocopus martius*

Svartspekk er rapportert i hekketiden fra 35 lokaliteter i kommunene Trondheim (6), Malvik (5), Melhus (4), Midtre Gauldal (4), Meldal (3), Orkdal (3), Snillfjord (3), Klæbu (2), Oppdal (2), Bjugn, Rissa og Selbu. I tillegg foreligger det rapporter fra ytterligere 26 lokaliteter utenom hekketiden. **Nevneverdig lokalitet:** 1 ind. Ramnåsheia, Hi. 15.9 (Egil Soglo).

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos*

Hvitryggspett ble sett på 21 lokaliteter i hekketiden, fordelt på Snillfjord (8), Hemne (8), Agdenes (2), Bjugn, Meldal og Orkdal kommuner. Hekkeforsøk ble konstatert på fem lokaliteter. Arten ble i tillegg registrert på ytterligere to lokaliteter utenfor hekketiden. Spesielt gledelig er en hann som ble fotografert mens den hakket ut reirhull i Bjugn i mai, en indikasjon på at arten begynner å få forfeste også på Fosen? Dette er første kjente observasjon i fylket på nordsiden av Trondheimsfjorden i nyere tid. Arten ble registrert på 15 lokaliteter i hekketid i 2008.

Alle funn: 1 par Sengsdalen, He. 27.3-9.5 (AWI, JOB). 2 ind. Fenes, Sn. 4.-24.4 (MMY, AWI, PWB, JØB). 1 par Vinjelia, He. 7.4 (HER, GBA). 1 M Eidem og Nordåsen, A. 7.-15.4 (MVE, TMO). 1 F Sæterlia, Sn. 11.4 (TMO). 1 sy. M Terningsvatnet, Sn. 22.4 (MVE). 1 par og 1 M Kleppskardklumpen, Sn. 22.4 (MVE). 1 M Litlvatnet, Sn. 22.4 (MVE). 1 sy. Roberglia, He. 1.5 (THA, MVA). 1 M hakket ut reirhull Nedre Svanatjørna, B. 3.5 (Ivar Herfindal, Kristin Alice Teksdal). 1 par Krokstadøra, Sn. 9.5 (JØB). 1 par Skottlifjell, He. 9.5 (JOB). 1 ind. v/ reir Heim, He. 9.5 (JOB). 1 ad. Bjørsetdammen, Md. 16.5 (Karl Inge Jensen). 1 par matet unger Grytdalen, Or. 21.5 (TBJ). 1 sy. Vingvågen, Sn. 23.5 (HLI). 1 par Lonin v/ Mosætra, He. 23.5 (Asbjør)

Tretåspett hann Flora, Selbu 8. desember 2009. De fleste aktive fuglekikkere rapporterer nå sine observasjoner i Artsobservasjoner, noe som for første gang gjør det mulig å sammenfatte den årlige forekomsten i fylket for en art som tretåspett. Foto: Trond Haugskott.

Sæterbø, Jørulf Vullum). 1 M Berg, Sn. 29.5 (JØB). 1 sy. Kjønsvika, He. 2.6 (Arnfinn Kjønsvik). 1 M og 1 K Smidalen, A. 6.-21.6 (TMO). 1 ind. Aunhaugen, Holla, He. 7.6-31.10 (Gunn Nyborg, Jørulf Vullum). 1 ind. Tillermarka, Tr. 27.7 (TKR). 1 FF Grustaket, Fannrem, Or. 10.10 (Lavrans Skuterud).

Dvergspett *Dendrocopos minor*

På 20 lokaliteter ble det registrert dvergspett i hekketid i 2009. Observasjonene fordelte seg kommunevis på Trondheim (5), Hemne (2), Meldal (2), Midtre Gauldal (2), Oppdal (2), Røros (2), Agdenes, Melhus, Orkdal, Rissa og Snillfjord. I tillegg ble arten registrert på ni lokaliteter til andre årstider. 25 lokaliteter hadde observasjoner i hekketid i 2008.

Tretåspett *Picoides tridactylus*

På til sammen 26 lokaliteter er det rapport tretåspett i hekketid i 2008. Kommunevis fordeler de seg på Meldal (3), Røros (3), Trondheim (3), Klæbu (2), Rissa (2), Selbu (2), Snillfjord (2), Agdenes, Malvik, Midtre Gauldal, Oppdal, Orkdal, Rennebu, Skaun, Tydal og Åfjord. Arten er også rapportert fra 14 lokaliteter til andre årstider. **Nevneverdig lokalitet:** 1 F Tilfredshet kirkegård, Tr. 6.5 (MVE).

Trelerke *Lullula arborea* <0,2>

Et høyst uventet funn i utkanten av Bymarka! Funnet fra Søreim er funn nr. 2 i fylket. Det første var et ind. på Titran, Frøya 7.-14.11.1999 (Størkersen mfl. 2000). **Alle funn:** 1 ind. Søreim, Tr. 20.4 (THA).

Sanglerke *Alauda arvensis*

Med seks ind. var det flere vinterfunn enn normalt i 2009. Funnt fra slutten av februar kan være tidlige vårtrekkere.

Vinterfunn: 1 ind. Døsvika, Ø. 3.1 (HER).

1 ind. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 4.1 (AWI, MMY, PWB). 1 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 4.1 (AWI, MMY, PWB). 1 ind. Uthaugsfjæra, Ø. 28.2 (HER, TRI). 1 ind. Snekkerverkstedet, Innstrandfjæra, Ø. 28.2 (HER, TRI). 1 ind. Midtsandan, Ma. 23.12 (TRE).

Fjellerke *Eremophila alpestris*

Det ble registrert 17 ind. i fylket i 2009, og med ett unntak er samtlige funn fra Oppdal kommune. Til sammenligning ble 15 ind. registrert i 2007 og 22 ind. i 2008. I de to sistnevnte årene var alle funn fra Oppdal kommune.

Alle funn: Opptil 8 ind. Ålmflåin, Op. 20.5-5.7 (PWB, AWI, HER, TRI mfl.). 2 ind. Finnsjøen, Op. 6.6 (TGI, THA, ESÆ). 1 sy. Forollhogna, MG. 21.6 (THA). 1 M og 1 par m/ 3 IK Finnshø, Op. 28.6 (PWB).

Sandsvale *Riparia riparia*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Eidsvatnet, B. 27.4

(GDY). 1 ind. Gaulosen, Mh. 27.4 (TKR, EKR, FSC). 6 ind. Gaulosen, Mh. 28.4 (MMA). 3 ind. Midtbyen, Tr. 28.4 (TGI). **Sent høsttrekk:** 1 ind. Midtsandan, Ma. 17.10 (ESÆ).

Låvesvale *Hirundo rustica*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Lensvik, A. 15.4 (AWI).

Stort antall: 2000 ind. Litvatnet, A. 3.9 (GBA, EBA, HER).

Amursvale *Cecropis daurica* NSKF <0,3>

Sør-Trøndelags tredje amursvale dukket opp bare 13 dager etter den forrige. De to første observasjonene i fylket er fra Titran, Frøya 24.5.2003 (Mjølshes mfl. 2005) og Eidsvatnet, Bjugn 13.-19.5.2008 (Olsen mfl. 2010).

Funn fra tidligere år: 1 ind. Songosen, Gangåsvatnet, Or. 1.6.2008* (*KAS, THA, TGI, ESÆ, HMH, RES, AWI mfl.).

Taksvale *Delichon urbicum*

Tidlig vårtrekk: 4 ind. Gaulosen, Mh. 28.4 (MMA, RES). 1 ind. Låen, Se. 29.4 (TRE, MVE).

Svartryggerle *Bjorsetdammen*, Meldal 13. april 2009. Foto: Karl Inge Jensen.

Sør-Trøndelags første tundrapiplerke ble ringmerket på Titran 1. oktober 2009. En gul grunnfarge på brystet, rosa undernebb og en tydelig håndsvingfjærprojeksjon er blant kjennetegnene som skiller arten fra den snarlige lappiplerken. Foto: Edvin Thesen.

Tartarpiplerke *Anthus richardi* <0,42>

Med tre funn ble 2009 et normalår for arten. De to fuglene på Titran 4. oktober ble sett samtidig. Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (2), 2006 (1), 2005 (6) og 2004 (3).

Alle funn: 1 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 30.9 (MMA). 1 ind. Kjervågsund, Titran, F. 4.10 (*OHE, TGI, PWB). 1 ind. Nyjord, Titran, F. 4.-6.10 (TRE, AWI, PWB mfl.).

Trepiplerke *Anthus trivialis*

Tidlig vårfunn: 2 sy. Storfosna, Ø. 11.4 (TGI, AKO). 1 sy. Leira, Tr. 19.4 (JSA). 1 sy. Rotvoll, Tr. 23.4 (AKO). 1 ind. Strand, Os. 25.4 (Arne Vanebo). 1 ind. Nordmyra, Tr. 27.4 (TBJ). 1 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 30.4 (THA). **Sent høstfunn:** 1 ind. Vikaengene, Se. 4.10 (JSA).

Tundrapiplerke *Anthus gustavi* NSKF <0,1>

En ny og lenge etterlengtet art for Sør-Trøndelag! Fuglen hadde tilhold ved nettene i Suzukidammen på Titran, og ble «gått inn» i nettet av Jan Egil Larsen.

Alle funn: 1 rm. Titran, F. 1.10* (*JEL, TGI, MMY, ESÆ, ETH).

Heipiplerke *Anthus pratensis*

Vinterfunn: 1 ind. Dalehamn, Storfosna, Ø. 1.2 (HER, TRI).

Gulerle *Motacilla flava*

Nevneverdige lokalitet: 1 ind. Titran, F. 22.8 (TRE, AWI, PWB).

Vintererle *Motacilla cinerea*

Det ble registrert 81 individer (inkl. pulli) i fylket i 2009, med følgende kommunefordeling: Trondheim (47), Klæbu (9), Selbu (5), Rennebu (4), Oppdal (3), Meldal (3), Melhus (2), Malvik (2), Skaun (2), Holtålen (2), Tydal (1) og Ørland (1). De fleste registreringer er fra hekketiden. Kun lokaliteter med observasjoner i hekketida (mars-august) som er nye i forhold til oppsummeringen til Reinsborg & Bangjord (2007) nevnes. Arten er svært sjelden i Ørland kommune.

Nevneverdige funn i hekketid: 2 ind. Nidarø, Tr. 7.-13.4 (JEL, Thore Henriksen, RJA mfl.) og opptil 3 ind. s.st. 8.8-12.9 (OHE, THA, TON). 1 sy. M Mølneå bru, Øverbygda, Se. 22.-23.4 (TRE, TMØ). 1 ind. Muan, Md. 29.4 (JGR). 1 ad. M Litjlsindvatnet, Se. 3.5 (THA). 2 ind. Tillerbrua, Tr. 8.-15.5 (EKR, TKR). 1 par fikk fram 2 kull på hhv. 3 og 2 pulli Tillermarka, Tr. 12.5-19.6 (EKR, FSC, TKR). 1 F Tomset, Strindmarka, Tr. 16.5 (PWB). 2 ind. Minillhaugen, Re. 24.5 (JGR). 1 ad. Egga, Ho. 21.6 (ESP). 2 ad. m/ reir, Svartdalsætrin, Re. 25.6 (JGR). 1 1K Garbergosen, Se. 14.7 (PWB). 1 ind. Ålen, Ho. 26.7 (TKR, EKR). 1 F Leinøra, Tr. 29.7 (TKR, FSC, KWO). 2 1K Gardåa, Op. 5.8 (PWB). 1 ad. M Ishoel, Op. 6.8 (PWB). 1

Sør-Trøndelags første hekkefunn av svartrødstjert ble konstatert på Røros sommeren 2009. Her er hannen på vei for å mate unger 24. juli. Foto: Georg Bangjord.

ind. Ilabekken, Tr. 9.-17.8 (TON, NKG). 1 ind. Golfbanen, Øverbygda, Se. 12.8 (JSA). 1 ind. Amunddalen, Klæbu 15.8 (SHA). 1 ad. sørenden av Rensjøen, Se. 23.8 (JSA). **Kystfunn:** 1 ind. Utstrandfjæra, Ø. 19.9 (OHE, TGI). **Vinterfunn:** 1 ind. Leangenbukta, Tr. 3.1 (SBA, GBA). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 5.12 (PWB). 1 ind. Øvre Leirfoss, Tr. 28.-31.12 (TON, JET).

Linerle *Motacilla alba*

Sene høst- og vinterfunn: 1 ind. Øvre Leirfoss, Tr. 8.-15.11 (TON, JET, SHA). 1 ind. Melhus, Mh. 11.11 (Jostein Hårstad). 1 ind. Oppdal, Op. 17.12 (NN via PWB).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

Årets fugl viser karakterer som ligger innenfor variasjonen hos en 2K hunnfarget eller adult hunn svartryggerle. Samhekkinger mellom linerle og svartryggerle forekommer imidlertid regelmessig, og det er ikke mulig å utelukke med sikkerhet at fuglen kan være en hybrid. Sist underarten ble registrert i fylket var i 2007, da én *yarrellii* samt én antatt hybrid ble sett. Fuglen i Snillfjord i 2006 hekket sammen med en linerle hunn.

Alle funn: 1 2K+ FF Bjørsetdammen, Md. 15.-17.4* (*Karl Inge Jensen, MRE). **Funn fra tidligere år:** 1 M Aunet, Sn. sommeren 2006 (Roger Wigan, GBA).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Sent vårfunn: 5 ind. Naustanbergan, Ma. 3.5 (SFB). **Funn i hekketiden:** 2 ind. Draksten,

Se. 25.5 (Bjørn Staven). 1 ind. Låen, Se. 14.7 (PWB). 2 ind. Gislehåen, Rø. 17.7 (GBA, SBA). 8 ind. nedre deler av Røavassdraget, Rø. 17.-18.7 (GBA, SBA). 1 ind. Østrungen, Se. 18.7 (TMØ). 7 ind. Kromgruvefeltet, Feragen, Rø. 30.8 (Torfinn Rohde).

Jernspurv *Prunella modularis*

Tidlig vårfunn: 1 sy. Lundåsen, Tr. 25.3 (THA). **Vinterfunn:** 1 ind. Lundåsen, Tr. 23.12 (THA). 1 ind. Opphaug, Ø. 23.12 (TRI).

Rødstrupe *Erithacus rubecula*

I vintermånedene januar, februar og desember er det rapportert 110 rødstruper i Sør-Trøndelag. Av disse er 69 ind. fra januar, 25 fra februar og kun 16 fra desember. Kommundefordelingen var Trondheim (62), Frøya (9), Malvik (7), Orkdal (6), Hemne (5), Rissa (5), Ørland (4), Agdenes (2), Bjugn (2), Skaun (2), Melhus (2), Selbu (2), Snillfjord og Åfjord. På vartrekket var det en influks av rødstruper i kommunene ved Trondheimsfjorden i siste halvdel av mars, mens en markant influks i innlandskommuner kunne registreres 10. april.

Innlandsfunn vinter: 1 ind. Kjøsnes, Vikvarvet, Se. 5.-29.12 (TMØ). 1 ind. Kvelløhaugen, Se. 13.12 (JSA).

Nattergal *Luscinia luscinia* <1,14>

I likhet med 2008, så kunne 2009 oppvise to funn av denne sjeldne arten i Sør-Trøndelag. Før disse funnene må man tilbake til 2002 for å finne de

nesten funn, også da var det to syngende hanner.

Alle funn: 1 sy. nedre Lersbakken, Leinstrand, Tr. 30.5-13.6* (*K.G. Larsson, GBA mfl.). 1 sy. Kjøsnes, Vikvarvet, Se. 7.-17.6* (*TMØ, JSA, ESÆ, THA mfl.).

Blåstrupe *Luscinia svecica*

Kystfunn: 1 rm. Nes, B. 24.8 (HER). 1 rm. Nes, B. 1.9 (HER).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* <3,18>

Sør-Trøndelags første hekkefunn av svartrødstjert var et av de definitive ornitologiske høydepunktene i fylket i 2009! Åstedet var Røros sentrum, og historien startet med at Jon Suul fant en syngende fugl i Bergmannsgata 26. juni. Det ble fort klart at det var to hanner og en hunn til stede, og 4. juli ble et reir funnet. Fem unger ble klekket ut. En av dem ble funnet død utenfor reiret 7. august (ESÆ), og 20. august ble to av ungene tatt av en katt (Håvard Lundal via Muséum Stavanger).

Alle funn: 1 2K sy. M Bergmannsgata 25, Rø. 26.6-15.8* (*JSU, AKO, EBA, TGI mfl.). 1 ad. M og 1 F fikk frem 5 pull. Røros sentrum, Rø. 2.-29.7* (JSU, KAS, BES, AKO, ESÆ, KLA, TGI mfl.).

Svartstrupe *Saxicola torquatus rubicola/hibernans* <0,13>

Med to nye funn i 2009 foreligger det nå til sammen 13 observasjoner i fylket. Hele åtte av disse har kommet i perioden 2007-2009. Arten hekker i Møre og Romsdal, og det er ikke umulig

Svartstrupe hunn Midtsandan, Trondheim 22. mars 2009. Med to nye funn i 2009 er hele åtte av tretten funn i fylket gjort i løpet av de siste tre årene. Foto: Georg Bangjord.

at det kan finnes uoppdagede par i Sør-Trøndelag også. Fuglen på Titran i september 2004 var fortsatt i juvenil drakt og hadde neppe flydd veldig langt fra plassen den var klekt. Frøya og Hitra byr trolig på de beste mulighetene for å finne arten hekkende hos oss.

Alle funn: 1 F Midtsandan, Tr. 22.-23.3* (*EBA, GBA, THA, Bård Nyberg). 1 IK M Kjervågsund, Titran, F. 27.9-6.10* (*MMY, AWI mfl.).

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

Sent funn: 2 ind. Rødberg, Stadsbygd, Ri. 9.11 (ESU).

Ringtrost *Turdus torquatus*

Et høyst uvanlig vinterfunn ble gjort i slutten av februar 2009. Vinteren 2008/2009 var det usædvanlig mange vinterfunn av ringtrost i Norge (Falkenberg 2009). I Nord-Trøndelag ble to funn gjort i februar (Sørhuus mfl. 2010).

Vinterfunn: 1 2K M Mekanikerhagen, Titran, F. 28.2 (MMY, PWB, AWI).

Gråtrost *Turdus pilaris*

Stort antall: 2000 ind. Øverbygda, Se. 17.4 (Bård Nyberg).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

Det ble registrert 39 ind. vinterstid. i 2009, med følgende månedsfordeling: januar (23), februar (6), mars (5) og desember (5).

Overvintrende ind.: 1 ind. Djupdalen, Ø. 1.1 (TRI, HER). 1 ind. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 1.1 (TRI, HER). Opptil 5 ind. Leangen til Rotvoll, Tr. 1.-15.1 (KLA, SBA, GBA, JSA, EBA). 1 ind. Oppdal sentrum, Op. 2.1 (Lena Eriksson). 2 ind. Viggja, Sk. 2.1 (JSA). 2 ind. Saksvik, Ma. 3.-29.1 (Roald Vang, PWB). 1 ind. Grefstad, Md. 3.1 (JGR). 1 ind. Brekstad, Ø. 4.1 (MMY, AWI, PWB). 1 ind. Kattem, Tr. 6.1 (THA). 3 ind. Ringebukta, Tr. 11.1 (Ivar Herfindal, Kristin

Alice Teksdal). 1 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 14.1 (KAS). 2 ind. Flatholmen, Muruvika, Ma. 17.1-12.2 (GBA, SBA, AWI, Bente og John Elveland). 1 ind. ptSV Tungasletta, Tr. 20.1 (JSA). 1 ind. Værebukta, Tr. 21.-24.1 (PWB, AWI). 1 ind. Skaget, Storfosna, Ø. 14.2 (AWI, MVE, PWB, MMY, HER). 1 ind. Uthaug, Ø. 15.2 (HER). 1 ind. Kråkvåg, Ø. 15.2 (MMY, AWI). 3 ind. Titran, F. 28.2-1.3 (MMY, PWB, AWI). 1 ind.

Gjølme, Or. 27.3 (MMA). 2 ind. Austråttlunden, Ø. 27.3 (HER). 1 ind. Buvika, Sk. 28.3 (MMA). 1 ind. Titran, F. 28.3 (TRI, Grethe L.-H. Ring). 1 ind. Oddatunet, Jonsvatnet, Tr. 5.-23.12 (GBA, LÅB, SBA). 3 ind. Olderen, Storstvatnet, A. 6.12 (MFR, TMO). 1 ind. Beian, Ø. 10.12 (EYT).

Duetrost *Turdus viscivorus*

Min. 104 duetroster ble registrert i 2009, noe som er tidenes beste årstotal i Sør-Trøndelag! Fra før var 2005 beste år med 78 ind. Kun ett hekkfunn ble konstatert, og to flyvedyktige unger fra dette er inkludert i årstotalen. 35 ind. som ble loggført i Haldalen 13. april, er det største dagsantallet noensinne for en lokalitet i fylket, og summen overgår sågar årstotalen for 2007. Årets funn fordeler seg kommunevis på Holtålen (min. 37), Røros (18), Midtre Gauldal (17), Tydal (8), Rennebu (7), Selbu (6), Meldal (4), Orkdal (3), Malvik (2), Agdenes og Snillfjord. Antall ind. foregående år: 2008 (63), 2007 (28), 2006 (39) og 2005 (78).

Hekkefunn: 2 ad. matet 2 juv. Kjølén, Haldalen, Ho. 6.6 (DOB). **Stort antall:** Opptil 35 ind. Kjølén, Haldalen, Ho. 11.4-10.5 (DOB, PWB, AWI).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*

Det er rapportert 107 individer i 2009. Av disse var 89 i hekketid, derav 82 syngende hanner. Kommunefordeling: Bjugn (45), Ørland (36), Trondheim (5), Frøya (5), Osen (4), Agdenes (3), Åfjord (3), Rissa (3), Malvik, Selbu og Hemne. Arten er tildels tallrik i de frodige urteengene og tindvedkrattene i Bjugn og Ørland kommuner. Eksempelvis kan nevnes følgende tall av syngende hanner: 15 Grandefjæra, Ørland, 10 Storfosna, Ørland og 10 Nes, Bjugn. En grundig taksering av sivsangerbestanden i Bjugn og Ørland mangler imidlertid, og totalbestanden er trolig langt større enn det som er angitt her. Om høsten (15.-29.8) foreligger det registreringer av 18 individer fra Bjugn og Ørland, derav var 16 rm. Nes, Bjugn. **Nevneverdig funn:** 1 sy. M Vennatjønnna, Ma. 5.6 (THA).

Juvenil duetrost Kjølén, Haldalen, Holtålen 6. juni 2009. Arten hekker fåtallig i fylket, men det er sjelden nyutflydde unger blir sett. Foto: Dag O. Bollingmo.

Draktmessig ligner hybriden mest en myrsanger, men særlig den kraftige øyenbrynstreken, samt antydning til hette, gir et hint om at fuglen også har sivsanger-gener i seg. Foto: Magne Myklebust.

En hybrid myrsanger x sivsanger ble ringmerket på Stavsengan, Trondheim 1. juli 2007. Den ble hørt syngende og fanget igjen de to påfølgende somrene. Begge bilder er tatt 4. juli 2009. Foto: Magne Myklebust.

Sivsanger x myrsanger *Acrocephalus schoenobaenus* x *A. palustris* **NSKF** <0,1>

Første funn i landet av denne hybridkombinasjonen. En myrsangeraktig sang ble hørt under rutinemessig ringmerkingsarbeid på Stavsengan 1. juli 2007, og på neste nettrunde ble fuglen fanget. I hånd ble det fort klart at det ikke dreide seg om en ordinær myrsanger, da særlig en bred og markert overøystripe ga fuglen et særpreget utseende. Fuglen ble senere bestemt ved hjelp av DNA-analyse (Lifeld mfl. 2009). Den har senere blitt kontrollert og hørt syngende på samme lokalitet i 2008 og 2009.

Alle funn: 1 sy. M Stavsengan, Tr. 10.6-4.7* (OHE, MMY, ESP, PWB, SPR). **Funn fra tidligere år:** 1 sy. M rm. Stavsengan, Tr. 1.-9.7.2007* (*MMY, FSC, AWI, ETH). 1 sy. M Stavsengan, Tr. 8.6-12.7.2008* (MMY, KAS, ESP, AWI).

Myrsanger *Acrocephalus palustris* <0,21>

Funn nr. 21 i fylket. Arten har opptrådt mer regelmessig de siste årene enn den gjorde tidligere. Til sammen ni individer er registrert de siste fire årene, og man må helt tilbake til 2004 for å finne et år uten funn. Den økte forekomsten bør ses i sammenheng med at arten også har blitt vanligere på Østlandet det siste tiåret, og det er sannsynlig at funnmassen i Sør-Trøndelag vil fortsette å øke i årene fremover.

Alle funn: 1 sy. Husvikstranda, Mistfjorden, He. 21.6* (*HER, AKO, TGI).

Gulsanger *Hippolais icterina*

Tidlig vårfunn: 1 sy. Karlslyst, Hommelvik, Ma. 9.5 (GBA, SBA).

Hauksanger *Sylvia nisia* <0,122>

Med 17 hauksangere registrert, ble 2009 et meget godt år for arten i Sør-Trøndelag. Kun rekordåret 2002 med 31 ind. overgår 2009. Årene mellom de to toppårene kunne by på følgende forekomst: 2008 (6), 2007 (15), 2006 (8), 2005 (14), 2004 (8) og 2003 (10). Det er t.o.m. 2009 registrert 122 individer av hauksanger i fylket. Som vanlig var det Nes som hadde de aller fleste funn også i 2009. På Nes ble det rm. 6 ind. i august, 9 i september og 1 i oktober. Titran-satserne starter såpass sent med fangst på høsten at det kun er «baktroppen» av hauksangerne man får fanget opp.

Alle funn: 16 1K rm. Nes, B. 24.8-8.10 (HER, TRI, GBA mfl.). 1 1K rm. Titran, F. 1.10 (JEL, TGI, MMY, ESÆ).

Møller *Sylvia curruca*

Om våren og sommeren er 53 ind. registrert i perioden 14.5-27.7, og av disse er 51 syngende hanner. Om høsten er 22 ind. registrert i perio-

den 27.7-13.10. Til sammenligning var de samme tallene (vår/høst) for 2008 og 2007 hhv. 39/15 og 13/32.

Tornsanger *Sylvia communis*

Tidlig vårfunn: 1 sy. Midtsandan, Ma. 1.-9.5 (EVI, GBA, SBA).

Hagesanger *Sylvia borin*

Tidlig vårfunn: 1 sy. Kleppeshølen, Mh. 15.5 (MVE).

Munk *Sylvia atricapilla*

I likhet med løvsanger, så kom munk tidligere enn normalt på vårtrekk i 2009. Aldri før har så mange aprilfunn blitt rapportert til LRSK! Med 7 ind. i januar-mars, 5 ind. i november og 4 ind. i desember så var det også flere vinterfunn enn normalt.

Sene høst- og vinterfunn: 1 par Hundhammen, Ma. 1.-4.1 (Kjell Tore Hansen). 1 F Saksvik, Ma. 23.1-2.4 (Roald Vang). 1 ind. Sørdrøya, F. 24.1-28.2 (Rannveig Riiber). 1 ind. Sverresborg, Tr. 25.1 (Rune Skjesol). 1 M Bakkaunet, Tr. 15.3 (Peter Johan Schei). 1 F Charlottenlund, Tr. 22.-24.3 (PWB). 2 ind. Brødreskift, Stadsbygd, Ri. 3.11 (ESU). 1 F Fagerlia, Se. 8.11 (Torkjell Morset). 2 rm. Nes, B. 9.-16.11 (HER). 1 F Nes, B. 4.12 (HER). 1 F Naustanbergan, Ma.

Tornskate hann Håsjøen, Røros 24. juli 2009. Fuglen ble sett forsvinne med en øyenstikker i nebbet, kanskje på vei for å mate unger? Foto: Georg Bangjord.

20.-31.12 (SFB). 1 M Myrvang, Vestrått, Ø.
28.-31.12 (HER, TRI). 1 M Ringve, Tr. 30.12 (ABR). **Tidlig vårtrekk:** Opptil 2 sy. Ringve, Tr. 25.-30.4 (GBA, SBA, PWB). 1 sy. Risvollan, Tr. 27.4 (TON). 1 M Kunna, F. 27.4 (HER, GBA). 1 2K M rm. og 1 F Halten, F. 27.-28.4 (HER, GBA). 1 M Leinøra, Tr. 27.-29.4 (TBJ). 1 2K M rm. Stavsengan, Tr. 27.4 (OHE, Torjus Haukvik). 1 sy. Nedre Leirfoss, Tr. 29.4 (TON). 1 ind. Kvisthaugen, Ma. 30.4 (SFB). 1 sy. Kleppeshølen, Mh. 30.4 (MVE). 1 sy. Blåsmoen, Or. 30.4 (MMA). 1 sy. Laugolia, Tr. 30.4 (KAS, NVA). 1 sy. Sundet, Gaulosen, Tr. 30.4 (KAS, NVA). 1 sy. Stavne, Tr. 30.4 (JSA).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus* <0,78>
Med fire ind. ble 2009 et forholdsvis labert år for gulbrynsanger, sammenlignet med de gode forekomstene de siste årene. Arten har de siste årene vært regulær i lite antall på kysten i september og oktober, og forrige år uten funn er 1998. Antall ind. foregående år: 2008 (6), 2007 (10), 2006 (14) og 2005 (15).

Alle funn: 1 ind. rm. Nes, B. 15.9* (*HER, TRI, GDY). 1 ind. rm. Titran, F. 1.10* (*TGI, MMY, ESÆ, JEL). 1 ind. Lundskogen, Titran, F. 8.10 (KAS). 1 1K rm. Lundskogen, Titran, F. 10.10* (*KAS, BES, Otto Frengen, ETH mfl.).

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix*

Det ble registrert fem individer i fylket i 2009. I Laugolia ble det observert to varslende ind. 24. mai, en sterk hekkeindikasjon. Antall ind. foregående år: 2008 (6), 2007 (2), 2006 (6) og 2005 (2).

Alle funn: 1 par Laugolia, Tr. 6.5-22.6 (TKR, KWO, EKR, FSC mfl.). 1 sy. Sundet, Rø. 17.5-20.6 (TTH). 1 sy. Gruvfjellet, Se. 24.6 (AWI). 1 ind. Titran, F. 22.8 (ESP, EBA, PWB, AWI mfl.).

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Sent høstfunn: 1 Nes, B. 9.11 (HER).

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*

Aldri før har løvsangeren kommet så tidlig på vårtrekk i Sør-Trøndelag som i 2009! Hele 17 individer ble registrert i april.

Tidlige vårfunn: Opptil 3 sy. Storsten, Md. 13.-15.4 (JGR). 1 sy. Nordgjerder, Grefstad, Md. 15.4 (JGR). 1 sy. Garbergosen, Se. 15.4 (TRE). 1 sy. Stavsengan, Tr. 21.4 (OHE). 1 sy. Damvatnet, Sn. 22.4 (MVE). 1 ind. Leinøra, Tr. 28.4 (ESÆ). 1 sy. Herjuan, Ma. 30.4 (SFB). 1 ind. Tillermarka, Tr. 30.4 (TKR). 4 sy. Rusasetvatnet, Ø. 30.4 (TRI). 2 sy. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 30.4 (HER, GBA). 1 sy. Hammersborg, Sverresborg, Tr. 30.4 (NVA). **Sene høstfunn:** 3 ind. rm. Titran, F. 4.-11.10 (AWI, OHE, TGI, ØAA mfl.).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus*

Stjertmeis ble registrert på ti lokaliteter i hekketiden, fordelt på Trondheim (5), Hemne (3) og Agdenes (2) kommuner. I tillegg foreligger det observasjoner fra 30 lokaliteter utenom hekketid.

Lappmeis *Poecile cinctus*

Funn av lappmeis utenfor hekkeområdene er svært uvanlig. De eneste kjente hekkelassene i fylket er furuskogene rundt Femunden i Røros. **Alle funn:** 3 ind. Nordvika, Femunden, Rø. 28.3 (MVE). 1 ind. Bosbergheia, Tr. 16.12 (TBJ).

Trekryper *Certhia familiaris*

Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Sula, F. 25.10 (PWB, ESP).

Tornskate *Lanius collurio*

To ind. ble sett i 2009, noe som må karakteriseres som et normalår. Julifunnet på Røros er svært

interessant, da en hann ble sett forsvinne med en øyenstikker i nebbet. Var den på vei for å mate unger? Antall ind. foregående år: 2008 (1), 2007 (5), 2006 (2) og 2005 (2).

Alle funn: 1 M Solgløtt, Håsjøen, Rø. 24.7* (GBA, SBA). 1 1K Titran, F. 3.-4.10* (*TGI, TRE, OHE, KAS mfl.).

Varsler *Lanius excubitor*

Tre hekkefunn ble gjort i Meldal (2) og Rissa. I løpet av året ble 91 individer registrert, inkludert elleve unger fra hekkefunnene. Årets observasjoner fordeler seg kommunevis på Trondheim (25), Meldal (12), Rissa (10), Ørland (7), Bjugn (5), Klæbu (4), Orkdal (4), Hitra (3), Midtre Gauldal (3), Selbu (3), Agdenes (2), Hemne (2), Melhus (2), Oppdal (2), Røros (2), Skaun (2), Rennebu, Roan og Ålfjord. Årets total på 91 ind. er ikke langt bak rekordåret 2008, da 109 ble registrert. Det gode resultatet er noe overraskende, da 2009 var et atskillig dårligere smågnagerår enn 2008 i Sør-Trøndelag. En stor andel av funnene er fra årets fire første måneder.

Hekkefunn: 1 ad. og 4 pull. Fisklausa, Md. 14.6 (ONO, Kjetil Sigvaldsen). 1 ad. og 5 1K Løkkjønn, Md. 17.6 (JGR). 1 ad. matet 2 1K Bordholmen, Storvatnet, Ri. 11.-14.7 (Peter Nilsson).

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*

Høstens telling av fugler på hamstringstrekk i Trondheim resulterte i 278 nøttekråker i løpet av én time, og 159 av disse trakk ut av byen. Verdt å merke seg fra årets forekomst er også to funn i Holtålen og ett hver fra Tydal og Rissa.

Funn utenfor Trondheim, Malvik, Melhus, Skaun og Orkdal: 1 ind. Vassfjellet skisenter, K. 1.3 (Ivar Myklebust). Opptil 6 ind. Seminarplassen, K. 22.7-23.10 (MVA, Tore Vang). Min. 4 ind. div. lok. Se. 3.8-9.11 (JSA, TMØ, GBA mfl.). 2 ind. Lunden, Ås, Ty. 4.8 (Ingebrigt Kirkvold). 1 ind. Støren, MG. 20.8 (MHU). 1 ind. Lensvik, A. 17.9 (TON). 1 ind. Buheim, Stadsbygd, Ri. 10.10 (EBR). 1 ind. Gåre, Ho. 14.10 (TRE). 1 ind. Ålen, Ho. 12.11 (TTH). **Store antall:** Min. 159 ind. div. lok. Tr. 20.8 (GBA, KWO, Arild Espelien, JSA, LNO, Lars Løfaldli).

Kaie *Corvus monedula*

Observasjonene fra Rennebu er fra et hekkeområde for arten. Ree (1994) angir kaie som hekkfugl i både Orkdal og Rennebu.

Kystfunn: 1 ind. Reinsgrenda og Kvithyll, Ri. 4.-20.1 (ESU, ABR). 1 ind. Troningen, Stokkøya, Ålfjord 21.3 (NKG). 2 ind. Lensvik, A. 7.-9.4 (HER, RES). 2 ind. Myrvoll, Ytre Snillfjord, Sn. 7.4 (HER, GBA). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 17.10 (ABR, Elsa Bjørgan, Jakob Bjørgan mfl.). **Nevneverdige innlandsfunn:** 10 ind. Oppdal sentrum, Op. 6.4 (Bård G. Stokke). 1 ind. Stugudalen, Ty. 8.-23.5 (TRE, TGI). Opptil 50 ind. Voll, Re. 13.5-1.7 (MMA, OMS, GSÆ, Ola Ragnar Gjæra). 2 ind. Stamnan, Re. 13.5-19.6 (MMA, Tor Ålbu).

Kornkråke *Corvus frugilegus*

Sammenlignet med 2008 ble det færre registreringer av kornkråke utenfor hekkeområdene i Trondheim i 2009. Hekkefunnet i Midtbyen i Trondheim er det første LRSK kjenner til herfra.

Funn utenfor Trondheim: 1 2K Grande, Brekstad og Innstrandfjæra, Ø. 4.1-22.2 (MMY, AWI, PWB mfl.). 1 ad. div. lok. Stadsbygd, Ri. 16.1-17.3 (EBR, EMB, ABR mfl.). 1 2K Buvika, Sk. 18.1-28.4 (KWO, MMY, MVE mfl.). 1

ad. Innstrandfjæra, Ø. 24.1-4.3 (TRI, HER, GBA mfl.). 1 2K Storøya, Se. 13.4 (TGI, JEL). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 6.5 (HER). 1 ad. og 2 1K Gaulosen, Mh. og Tr. 15.8-17.10 (Arild Espelien, RES, AWI mfl.). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 14.10 (HER). **Nevneverdig hekkfunn:** 1 par hekket i park ved Gunnerushuset, Kalvskinneret, Tr. mai-juni (Ivar Myklebust, MMY).

Svartkråke x kråke *Corvus corone x C. cornix*
Individet var svært mørkt, men det karakteristiske mønsteret til kråke kom likevel forholdsvis tydelig fram i fjædrakten. Fuglen må derfor ha vært en hybrid.
Alle funn: 1 ind. Grilstadfjæra og Ranheimsfjæra, Tr. 4.-5.4* (*GBA, EKR, TKR).

Ravn *Corvus corax*
Stort antall: 69 ind. Tverrbekklia, Nyvassdalen, B. 19.3 (HER).

Stær *Sturnus vulgaris*
Mot slutten av 2008 holdt fortsatt 2000 stær stand i Ørland, men antallet var redusert i januar 2009. Toppnoteringen i Ørland i de to første månedene av 2009 var 500 ind. 1.1. Mot slutten av året kunne Ørland skilte med 3000 ind. 2.12 og 2000 ind. 12.12, men etter 13.12 var det en markant reduksjon av antallene i stærflokkene både i Ørland og på Stadsbygd, Rissa.
Vinterfunn Ørland: Opptil 500 ind. Ørland (fastlandet) 1.1-28.2 (HER, TRI, SME mfl.). Opptil 200 ind. Storfosna og Kråkvåg, Ø. 13.-15.2 (MMY, AWI, MVE mfl.). Opptil 3000 ind. div. lok. Ø. 1.-31.12 (EYT, HER, MMY mfl.).
Øvrige vinterfunn: Opptil 65 ind. Strømmen, Reinsgrenda og Kvithyll, Ri. 3.1-22.2 (ABR, EBR, ESU mfl.). Opptil 34 ind. Stadsbygd, Ri. 10.1-22.2 (ABR, EBR, ESU mfl.). 30 ind. Brattøra, Tr. 19.1 (HMH). 24 ind. Fevåg, Ri. 25.1 (ESU, ABR). 18 ind. Sørburøya, F. 25.1 (Magne Werkland). Opptil 12 ind. Linesøya, Å. 26.1-14.2 (GBA, PJO). 1 ind. Tärnesodden, Å. 27.1 (GBA). Opptil 10 ind. Valsneset, B. 30.1-7.2 (AWI, ESÆ, HER). 1 ind. Gjølme, Or. 1.-21.2 (MMA). 25 ind. Tunga og Brundalen, Tr. 2.2 (ELD, PWB). 27 ind. Kråkvika, Valsfjorden, B. 9.2 (HER). 60 ind. Nes, B. 9.2 (HER). Opptil 19 ind. Titran, F. 11.-28.2 (GBA, PWB, MMY, AWI). 4 ind. Holet, Norddyrøya, F. 16.2 (Frank Lyngvær). 9 ind. Storvatnet, A. 22.2 (TMO). 9 ind. Lysøysundet, B. 25.2 (HER). 8 ind. Hammarvika, F. 28.2 (MMY, PWB, AWI). 30 ind. Grønning, Stadsbygd, Ri. 1.-29.12 (ABR, NGR). 20 ind. Valøya, Gjøsing, F. 5.12 (TBO). 120 ind. Olderen, Storvatnet, A. 5.-6.12 (TMO, MFR). 80 ind. Reinsgrenda, Ri. 10.12 (ESU). 20 ind. Bjørnholmen, B. 12.12 (TRE, MMY).

Rosenstær *Sturnus roseus* NSFK <1,15>
To ungfugler ble registrert i Sør-Trøndelag høsten 2009, og disse utgjør funn nr. 15 og 16 i fylket.
Alle funn: 1 1K Daløya, F. 5.9* (*TKV, Eva Sofie Dahlø). 1 1K Uthaug, Ø. 7.-8.11* (*MVA, PWB, MMY, ESÆ mfl.).

Pilfink *Passer montanus*
Arten er nå relativt vanlig i lavlandet på sørsida av Trondheimsfjorden fra Orkdal til Malvik. Den har ekspandert kraftig i fylket de siste 20 år, og denne ekspansjonen fortsetter. I 2009 foreligger flere hekkfunn i Oppdal og Rissa, og den blir stadig mer tallrik i Ørland kommune. Observasjoner fra Hitra og Agdenes vitner ytterligere om en art som utvider sitt utbredelsesområde.

Ung rosenstær Uthaug, Ørland 7. november 2009.
Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.

Kystfunn: Opptil 15 ind. Buheim, Stadsbygd, Ri. 1.1-8.4 (ESU, ABR, EBR mfl.). 4 ind. Kvithyll, Ri. 10.1-22.2 (ESU, ABR, EBR). 2 ind. Innstrand, Ø. 15.1-5.4 (HER, ABR, TRI). 2 ind. Botngård, B. 15.-23.1 (GDY, KAG). 16 ind. Brekstad, Ø. 25.1 (Gørild Slette). 10 ind. Prestbukta, Stadsbygd, Ri. 8.2 (ESU). 1 par hekket Grønning, Stadsbygd, Ri. 1.-10.5 (TON, ABR, EBR, EMB). 1 par hekket Buheim, Stadsbygd, Ri. 10.-22.5 (ABR, EBR, EMB, ORY). 4 ind. Leira, Botn, Ri. 9.7 (ORY). Opptil 15 ind. Grønning, Stadsbygd, Ri. 2.8-29.12 (ESU, ABR, NGR). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 7.8-24.9 (HER, MHU, GBA). 5 ind. Buheim, Stadsbygd, Ri. 8.10-24.12 (EBR, EMB). 1 ind. Aunhaugen, Holla, He. 24.10 (Asbjørg Sæterbø, Jørulf Vullum). 2 ind. Valsneset, B. 30.10 (GDY). 3 ind. Uthaug, Ø. 7.11 (EBA, FSC). 3 ind. Langstranda, Nes, B. 7.11 (HER). 3 ind. Innstrandfjæra, Ø. 9.11-30.12 (MMA, HER). 3 ind. Hoøya, Ø. 17.11 (SME). 2 ind. Åsly skole, Årnset, Ri. 19.11 (Elsa Bjørgan). 2 ind. Ingdalen, A. 4.12 (TMO). 6 ind. Bjørnavågen, Hestvika, Hitra 20.12 (Stig Wahlberg). 2 ind. Brannberget, Stadsbygd, Ri. 24.12 (TGM). 2 ind. Frigaard, Opphaug, Ø. 28.12 (TRI, Grethe L.-H. Ring). 3 ind. Pertrøa, Stadsbygd, Ri. 31.12 (Elsa Bjørgan). **Nevneverdige innlandsfunn:** 7 ind. Brennan, Op. 1.1-18.2 (PWB). 2 ind. Gorsetlia, Op. 11.1-28.3 (PWB). 4 ind. Sødalen, Rø. 24.1 (Inger Aandstad Sødal). Opptil 20 ind. Meldal sentrum, Md. 30.1-21.5 (Astrid Skogen, Johan Martin Lium, MMA). Opptil 10 ind. Galæen, Rø. 21.2-13.5 (GGA). Opptil 5 ind. Nestu Rise, Skorem, Op. 26.2-22.6 (PCH), inkl. unger hørt i reir i juni. 1 M Myrenget, Op. 23.3 (PCH). 2 ind. Kjøsnes, Vikvarvet, Se. 15.4-31.10 (TMØ). 2 ind. Aursunden, Rø. 18.-19.4 (MVA). Hekking Gjetjønnå, Rø. 9.5-13.6 (EKR, TKR, BRE), med 1 ad. og 1 pull. 13.6. 2 ind. Brekken, Rø. 24.5 (GGA). 2 ind. Røros sentrum, Rø. 9.-23.7 (OMS, GSÆ, SBA, GBA). 2 ind. Kvellohaugen, Se. 9.10-29.11 (TRE, JSA). Opptil 10 ind. Brennan, Op. 29.11-23.12 (PWB). 5 ind. Galæen, Rø. 5.12 (GGA).

Gråspurv x Pilfink *Passer domesticus x P. montanus*
Alle funn: 1 ind. Beian, Ø. 4.1* (*MMY, PWB, AWI).

Bokfink *Fringilla coelebs*
I rapporteringsperioden 1.12-15.3 er det rapportert 125 bokfinker i Sør-Trøndelag. Av disse er 84 ind. fra januar, 19 fra februar, 2 fra første halvdel av mars og 20 fra desember. Kommunefordeling: Trondheim (47), Bjørn (15), Malvik (12), Frøya (11), Ørland (9), Orkdal (6), Rissa (5), Skaun (4), Åfjord (3), Melhus (3), Klæbu (3), Hitra (2), Osen, Hemne, Meldal, Snillfjord og Agdenes.
Innlandsfunn vinter: 1 M Varsmoen, Md. 24.1-27.2 (MRE).

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*
I rapporteringsperioden 1.12-31.3 er det rapportert 205 bjørkefinker i Sør-Trøndelag. Av disse er 132 ind. fra januar, 52 fra februar, 18 fra mars og 3 fra desember. Kommunefordeling: Frøya (94), Trondheim (82), Malvik (13), Bjørn (4), Åfjord (3), Skaun (3), Hitra (2), Ørland (2), Orkdal og Klæbu. I likhet med hos slektningen bokfink var vinterforekomsten godt over snittet for arten i 2009, med spesielt sterke tall for januar måned for begge arter. Den sterke forekomsten for bjørkefink i Frøya så man imidlertid ikke i tilsvarende grad hos bokfink.
Store antall vinterstid: Opptil 40 ind. Sørøya, F. 24.1-1.3 (Rannveig Riiber, MMY, AWI, PWB). Opptil 25 ind. Holet, Norddyrøya, F. 11.-23.2 (Frank Lyngvær).

Stillits *Carduelis carduelis*
Det ble registrert 28 stillits i fylket i 2009. Dette er en klar nedgang fra 77 ind. i 2008, mens så var det året også med god margin et rekordår. Forekomsten i 2009 er en forekomst litt over snittet de siste år: 2008 (77), 2007 (16), 2006 (9), 2005 (23) og 2004 (8). Det som skiller 2009 fra 2008 er et totalt fravær av observasjoner i andre halvår. Som vanlig gjør Malvik kommune seg sterkt

Flere båndkorsnebb hadde tilhold ved Ringve i Trondheim på senhøsten 2009. Denne hannen ble festet til minnebrikken 24. oktober.
Foto: Trond Hervik.

gjeldende på funnstatistikken for denne fuglearten, med 18 av totalt 28 individer i 2009.

Alle funn: 1 ind. Buheim, Stadsbygd, Ri. 1.1 (EBR). 1 ind. Værebukta, Tr. 16.1 (GBA). Opptil 10 ind. Midtsandan, Ma. 17.1-5.4 (GBA, SBA). Opptil 8 ind. Naustanbergan, Ma. 29.1-22.3 (PWB, SFB). 1 ind. Ranheim, Tr. 9.2 (Annar Kirkvold). 1 ind. Veneset, Ervika, B. 17.-19.2 (KAG, TRI, HER). 1 ind. Melhus, Mh. 20.-21.3 (Torbjørn Tranmæl). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 6.4 (ABR). 2 ind. Galåen, Rø. 10.4 (GGA). 1 ind. Driva, Op. 1.-13.5 (PCH). 1 ind. Stugudalen, Ty. 24.-25.5 (Solveig Aamdal).

Tornirisk *Carduelis cannabina*

Det ble registrert 209 individer i 2009, av disse ble 159 registrert i Ørland kommune. Til sammenligning var tallene for 2008 hhv. 186 i fylket og 147 i Ørland. Som vanlig er det utfordrende å estimere antall tornirisk registrert i Ørland, men tallet 159 er en sum av høyeste antall på hver enkelt lokalitet i kommunen. LRSK oppfordrer observatørene til å være mer presise når de skal legge inn tornirisk fra Ørland i Artsobservasjoner. Spesielt gjelder dette Grandefjæra, som er et svært stort område. En presis lokalitetsangivelse gjør antallsvurderinger enklere for LRSK, og er generelt mer verdifull i et forvaltningsmessig perspektiv.

Nevneverdige funn fra Ørland: 1 M Grande, Ø. 8.4 (HER) er et tidlig vårfunn. 2 ind. Haugan, Storfosna, Ø. 25.-30.6 (Reidar Haugan). 30 ind. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 3.8 (AWI, MVE). 35 ind. Brekstadfjæra, Ø. 15.8 (HAO). **Funn utenfor Ørland:** 1 M Grilstadfjæra, Tr. 11.4 (AWI). 2 M Storvatnet, A. 15.4 (MVE). Opptil 3 ind. Nes, B. 26.4-17.6 (HER, GBA, SME mfl.). 5 ind. Reinsøya, Halten, F. 27.4 (HER, GBA). 1 M Seter, Botngård, B. 6.5 (HER). 1 M Gaulosen, Mh. 22.5 (ELD). Opptil 35 ind. Nes, B. 2.8-8.9 (AWI, MVE, TGM mfl.). 2 ind. Grilstadfjæra, Tr. 6.9 (JSA).

Bergirisk *Carduelis flavirostris*

Vinterfunn: 1 ind. Uthaug, Ø. 3.1 (HER). Opptil 12 ind. Ranheimsfjæra og Grilstadfjæra, Tr. 12.1-16.3 (HER, AWI, TKV, OHE). Opptil 14 ind. Orkanger, Or. 18.1-3.2 (HMH, MMA). 1 ind. Grande-Beian, Ø. 1.2 (PWB, OHE, MMY mfl.). 1 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 29.3 (KAS, BES). Opptil 29 ind. Grandefjæra, Ø. 2.-14.12 (HER, MMY, TRE). **Store antall vårtrekk:** 100 ind. Kråkvåg, Ø. 11.4 (TGI, AKO). 70 ind. Sorem, Tr. 20.-24.4 (THA, ESÆ mfl.). **Funn fra hekkeområdene i fjellregionen:** 2 ind. Gravtjennin, Se. 16.5 (JSA). 2 ind. Søndre Snøfjelltjønn, Op. 12.6 (OHE). 1 sy. Stororkel-sjøen, Op. 19.6 (RES). 2 ind. Skrikdalen, Re. 25.6 (JGR).

Brunsisik *Carduelis cabaret*

Kun ringmerkede ind. presenteres. Det ble rm. 158 brunsisiker i Sør-Trøndelag i 2009, alle på Nes i Bjugn. Til sammenligning ble det rm. 383 ind. i 2008 og 207 ind. i 2007. **Alle funn:** 158 rm. Nes, B. 10.8-13.10 (HER, TRI, ABR).

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Funn av polarsisik av underarten *hornemanni* skal behandles av NSKE, og tas følgelig ikke med her. Denne omtalen gjelder funn av polarsisik av underarten *exilipes* og individer som ikke er bestemt til underart. Det ble registrert totalt 55 ind. av polarsisik i fylket i 2009, hvorav 5 ble bestemt til *exilipes*. Til sammenligning ble det registrert 43 ind. i 2008, 16 ind. i 2007, 79 ind. i 2006, 5 ind. i 2005 og 36 ind. i 2004. Forekomsten i 2009 har flere interessante trekk. Det ble knapt ringmerket polarsisik dette året; kun 2 rm. på Nes i Bjugn. Normalt er tallet mye høyere fra denne lokaliteten. Dette kan forklares med en svært beskjeden høstforekomst, kun 4 av totalt 55 ind. i fylket ble registrert om høsten. De øvrige 51 ble registrert i de tre første månedene av året. Det later til å ha vært en markert influks av polarsisik i Sør-Trøndelag i siste halvdel av januar. Det er bra geografisk spredning på funnene, og de fleste funn fra januar-mars er fra føringsplasser. Kommunedeling: Trondheim (23), Oppdal (9), Klæbu (6), Bjugn (4), Frøya (3), Ørland (3), Orkdal (3),

Norges andre svarthetteparula ble fanget tilfeldig i et mistnett på Titran, Frøya 11. oktober 2009. Arten ble dermed det fjerde nye tilskuddet på fylkets artsliste i 2009. Foto: Thomas Kvalnes.

Med sine gule og grønne fargetoner og kraftige hvite vinge-bånd ligner denne nordamerikanske gjesten ikke på noen europeiske arter. Svarthetteparula er den vanligste parulaen i Europa. Fleste funn er gjort på De britiske øyer, hvor arten er nesten årlig. Foto: Thomas Kvalnes.

Rissa (2), Malvik (1) og Melhus (1).

Ubestemt underart: 2 ind. Oddatunet, Jonsvatnet, Tr. 13.1 (GBA). 1 ind. Botngård, B. 15.1 (GDY). 2 ind. Tilfredshet kirkegård, Tr. 16.1-8.2 (MVE). Opptil 2 ind. Tiller, Tr. 20.1-28.3 (TKR, EKR). Opptil 2 ind. Innstrand, Ø. 22.1-6.2 (HER, GDY, KAG, TRI). 2 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 24.1 (AWI). Opptil 2 ind. Brennan, Op. 24.1-18.2 (PWB). Opptil 2 ind. Brennavegen 10, Brøttem, K. 25.1-3.4 (MVA, Roald Vang). Opptil 3 ind. Ole Laulos/Ringvålvegen, Heimdal, Tr. 25.1-20.2 (OHO). 1 ind. Brundalen, Tr. 26.1 (PWB). 1 ind. Tyholt, Tr. 27.1 (SHA). 1 ind. Karinelund, Moholt, Tr. 31.1-2.2 (OHE). 1 F Kattem, Tr. 1.2 (TON). 2 ind. Orkanger havn, Or. 4.2 (MMA). 1 ind. Austråttlunden, Ø. 6.2 (HER). 1 ind. Brekka, Fannrem, Or. 7.2 (RES). 2 ind. Gorsetlia, Op. 7.-8.2 (PWB). Opptil 2 ind. Straumen, Ri. 8.2-22.3 (AWI, KWO, TKR). 4 ind. Tanem, K. 12.2-22.3 (Steinar Barstad). 1 ad. M Haugnessvingen, Fossegrenda, Tr. 14.2 (Morten I. Wedege). 2 ind. Stølen, Op. 17.2 (PWB). 1 ind. Veneset, Ervika, B. 19.2 (HER, TRI). 1 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 22.2 (KAS, BES). Opptil 3 ind. Nestu Rise, Skorem, Op. 23.2-22.3 (PCH). 1 M Varmbo, Mh. 25.2 (ALI). 1 M Klubben, F. 1.3 (MMY, PWB, AWI). 1 ind. Naustanbergan, Ma. 8.3 (SFB).

1 ind. Dragvoll, Tr. 8.3 (Paul Bendon). 1 ind. Stokkanhaugen, Tr. 24.3 (RJA). 1 F Nidarø, Tr. 25.3 (ALI). 1 ind. Tomset, Tr. 8.4 (PWB). 1 rm. Nes, B. 19.9 (HER, TRI). **Ua. exilipes:** 2 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 24.1 (KAS, BES). 1 ind. Titran, F. 10.10 (KAS, AWI). 1 ind. (tidvis sammen med 2 *hornemanni*) Sula, F. 23.-24.10 (TRE, ESP, PWB, KHE, MMY). 1 rm. Nes, B. 31.10 (HER).

Polarsisik, underarten *hornemanni* *Carduelis hornemanni hornemanni* NSKF <0,18>
NSKF har pr. dags dato godkjent 2 funn av 3 individer av denne vestlige underarten av polarsisik fra Sør-Trøndelag i 2009.
Alle funn: 1 1K rm. Nes, B. 8.10* (HER). 2 ind. Titran, F. 10.10* (*KAS, AWI, Inga Koszalka, BES).

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*
Invasjonshøsten 2008 ebbet ut i november og resulterte i 200 ind. det året. Det var nærmest ingen etterdønninger av invasjonen å snakke om inn i 2009. Det ble registrert 20 ind. i 2009. Til sammenligning var antall ind. de siste årene 2008 (200), 2007 (3), 2006 (13), 2005 (0) og 2004 (7).
Alle funn: 1 ind. Lines-Vågan, Linesøya, Å. 27.1 (GBA). 1 ind. Nes, B. 17.4 (HER). Opptil 8

ind. Ringve, Tr. 20.10-31.12 (PWB, AWI, EBA mfl.). 5 ind. Titran, F. 24.10 (HMH, ONO). 1 FF Austråttlunden, Ø. 27.-29.10 (HER, ONO). 1 ind. Gløshaugen, Tr. 19.11 (OHE, Ragnhild Hannaas). 1 ind. Kvellohaugen, Se. 24.11 (JSA). 1 ad. M Melandsjø, Hi. 15.12 (Dagrun Beate Skarsvåg). 1 FF Kammen, Leinstrand, Tr. 19.12 (KAS).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*
Det ble registrert 6 individer i 2009. Til sammenligning ble det registrert 6 ind. også i 2008, 10 ind. både i 2007 og 2006, 12 ind. i 2005 og 7 ind. i 2004. I de velkjente områdene for arten i Buvika ble det registrert anslagsvis tre syngende hanner, alle i et konsentrert område rundt elva Vigda på grensen mellom Skaun og Melhus kommuner. For tredje året på rad er første registrering av rosenfink ved Nerbekken foretatt 30. mai av Eirik Spets. De tre øvrige funn fra 2009 var 1K-fugler om høsten. For femte året på rad ble rosenfink ringmerket på Stavsengan.
Alle funn: 1 sy. ad. M Nerbekken, Buvika, Sk. 30.5-15.6 (ESP). 2 sy. Bakkelia-Dalan, Mh. og Sk. 24.-25.6 (ESP, PWB, TRE). 1 1K rm. Stavsengan, Tr. 4.8 (JEL). 1 1K rm. Nes, B. 2.9 (HER, GDY). 1 1K Sula, F. 1.10 (SPR, EKR, THA mfl.).

Konglebit *Pinicola enucleator*

Det ble registrert 63 ind. i 2009. En etterdønning av invasjonen høsten 2008 (144 ind.) ble registrert i januar og februar, med 41 ind. registrert i Trondheim og Klæbu. De 22 ind. som ble registrert fra november og desember er alle fra Tydal.

Alle funn: 1 M Leangenbukta, Tr. 3.1 (SBA, GBA). 1 ind. Rotvollneset, Tr. 4.1 (SBA, GBA). 15 ind. Lokmyran, Bymarka, Tr. 7.1 (THA). 12 ind. Søremsåsen, Tr. 21.1 (TKR). 12 ind. Vassfjellet, K. 8.2 (TGI). 7 ind. Ustgardsvollen, Ty. 21.11 (John Ade Kålås). 12 ind. Hilmo, Ty. 28.11 (TMØ). 1 1K M og 2 FF Stugudalen, Ty. 8.12 (TRE).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

Det ble registrert 158 individer i Sør-Trøndelag i 2009, med følgende kommunefordeling: Trondheim (104), Melhus (19), Orkdal (16), Oppdal (6), Skaun (5), Klæbu (2), Snillfjord (2), Malvik, Meldal, Midtre Gauldal og Roan. Det startet friskt for arten i 2009, med en forekomst i januar og februar som var godt over gjennomsnittet. Utover våren og forsommeren kunne imidlertid ikke 2009 matche det meget sterke året 2008. Blant annet var merketallene for Stavsengan og føringstallene fra Gimse lavere. Det ble ringmerket 36 ind. på Stavsengan, Tr. 10.4-25.8 (JEL, TGI, OHE, MMY mfl.). Året før ble 62 ind. merket der. På Gimse, Melhus ble opptil 14 ind. registrert 20.3-9.5 (ESP, Hans Brede, MVA). I 2008 ble opptil 40 ind. registrert på lokaliteten om våren.

Andre nevneverdige funn: 15 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 24.1 (KAS). 12 ind. Torshus, Fannrem, Or. 25.1 (Reidun Gaustad). Opptil 18 ind. Nedre Leirfoss, Tr. 28.3-28.5 (TKR, EKR, KAS mfl.). 1 F Bessaker, Ro. 25.4 (Arne Vanebo). 1 ind. Krokstadøra, Sn. 14.5 (JØB). 1 ind. Berg, Sn. 24.5 (JØB). **Hekkefunn:** 2 ad. m/ 3 1K Tilfredshet kirkegård, Tr. 28.6 (MVE).

Svarthetteparula *Dendroica striata* NSKF <0,1> Titran på Frøya kan i perioder om høsten være en svært interessant fuglelokalitet. På formiddagen den siste dagen med nettfangst på Titran høsten 2009, kunne Andreas Winnem plukke en svart-hetteparula ut av Hauksangernettet! Dette er andre funn for Norge, og første nordamerikanske spurvefugl på Titran. Fuglen ble senere funnet død i felt og oppbevares i dag ved Vitenskaps-muséet i Trondheim. Fuglen var en av tre nordamerikanske spurvefugler som ble registrert i Midt-Norge høsten 2009, etter kraftige vestlige vinder i slutten av september. I tillegg til svarthetteparulaen ble en hvitkronespurv (*Zonotrichia leucophrys*) og en gråkinnskogtrost (*Catharus minimus*) registrert på Ona, Sandøy i Møre og Romsdal hhv. 2.-9.10 og 8.10. De to sistnevnte fuglene utgjorde førstefunn og andre-funn for Norge.

Alle funn: 1 1K F rm. Titran, F. 11.10* (*AWI, TKV, Eva Sofie Dahllø, Inga Koszalka, Otto Frengen).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Vinterfunn: 1 FF Grilstadfjæra, Tr. 9.1-7.2 (GBA, EBA, SBA). **Kystfunn:** 1 M Gjæsingen, F. 30.4 (DOB). 1 M Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 26.5 (HER). 1 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 29.8 (OHE, ESÆ). 3 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 19.9 (OHE, PWB, JOG, TGI).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

Vinterfunn: Opptil 120 ind. Garten, Grande og Grandefjæra, Ø. 3.1-27.2 (HER, AWI, PWB, MMY mfl.). 2 M Valsneset, B. 1.2 (GDY). 14 ind. Vassfjellet, K. 7.2 (OHE). 1 ind. Kråkvåg, Ø. 13.-15.2 (AWI, MVE, PWB). 1 ind. Uthaugsfjæra, Ø. 28.2 (HER, TRI). 2 ind. Hilmo, Ty. 4.12 (TMØ). 3 ind. Grandefjæra, Ø. 12.-14.12 (MMY, TRE, HER). 1 ind. Graneggen, Byneset, Tr. 21.12 (TBJ). **Stort antall vårtrekk:** 100 ind. Driva, Op. 27.3 (PWB).

Observatører

ABR Alfred Brødreskift
AKO Anne Kolstad
ALI Arild Lindgaard
AWI Andreas Winnem
BAT Beate Aas Thesen
BES Beata Elisabeth B. Solbakken
BFU Bjørn Fuldseth
BRE Britt Rennemo
DOB Dag Olav Bollingmo
EBA Erik Bangjord
EBR Ebbe Brødreskift
EKR Emil Krokan
ELD Espen Lie Dahl
ELI Eirik Lie
EMB Emil Brødreskift
ESP Eirik Spets
ESU Edgar Sumstad
ESÆ Einar Sæter
ETH Edvin Thesen
EYT Eva Yttertun
FSC Fredrik Schevig
HAO Hans A. Olsvik
HER Hans Einar Ring
HLI Heiko Liebel
HÅS Håkon Sørheim
GAS Gunnar Aadne Solbakken
GBA Georg Bangjord
GDY Gunnar Dybvik
GFI Gunn Frilund
GGA Gisle Galåen
GSÆ Gisle Sæterhaug
HMH Hans Martin Høiby

IJØ Ingar J. Øien
JEL Jan Egil Larsen
JET Jan Erik Tangen
JGR Jørgen Grefstad
JOB Jan Ove Bratset
JOG Jan Ove Gjershaug
JSA Jostein Sandvik
JSU Jon Suul
JSØ Jørgen Søraker
JØB John Øystein Berg
KAG Kari Groven
KAS Kjetil Aadne Solbakken
KHE Knut Hellandsjø
KLA Kjell Larssen
KTL Kjell Thore Leinhardt
KTO Knut Totland
KWO Kjell Jostein Woldvik
LNO Lorentz Noteng
LÅB Liv Åse H. Bangjord
MFR Martin Fremstad
MHU Magne Husby
MKL Magnar Klingan
MMA Morten Martinsen
MMY Magne Myklebust
MRE Morten Ree
MVA Morten Vang
MVE Morten Venås
NGR Norvald Grønning
NKG Nils Kristian Grønvik
NVA Nils Valland
OAF Ole A. Forseth
OHE Oddvar Heggøy

OHO Olav Hovlandsvåg
OMS Ole Martin Sæterhaug
ONO Ola Nordsteien
ORY Odd Rygh
PCH Per Christiansen
PIV Per Inge Værnesbranden
PJO Per Jordhøy
PSR Peter Sjolte Ranke
PWB Per Willy Bøe
RES Roger Espen
RJA Runar Jacobsson
SBA Sigurd Bangjord
SFB Stephen F. Barstow
SHA Snorre Hansen
SME Svein Melum
SPR Ståle Prestøy
TAM Tormod Amundsen
TBJ Terje Bjerkan
TBO Tor Bollingmo
TGI Terje Gimnes
TGM Tor G.M. Eriksen
THA Trond Haugskott
TKR Torgeir Krokan
TKV Thomas Kvalnes
TMO Torstein Mostad
TMØ Torgeir Møst
TON Terje O. Nordvik
TRE Tore Reinsborg
TRI Torgeir Ring
TTH Thorleif Thorsen
ØAA Øyvind Aas

Bangjord, G., Myklebust, M. & Størkersen, Ø.R. 1998: Fugler i Sør-Trøndelag 1997. Meddelelse nr. 22 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 25 (2): 3-23.

Berg, T. 2010. Lappuglene kommer! *Vår Fuglefauna* 33: 112-117.

Falkenberg, F. 2009. Formidabel vinterforekomst av ringtrost. Nedlastet fra <http://www.birdlife.no/fuglekunnskap/nyheter/?id=417> 11.12.2010.

Lifjeld, J.T., Marthinsen, G., Myklebust, M., Dawson, D.A. & Johnsen, A. 2009. A wild Marsh Warbler x Sedge Warbler hybrid (*Acrocephalus palustris* x *A.schoenobaenus*) in Norway documented with molecular markers. *J. Ornithol.* 151: 513-517.

Olsen, T.A., Bunes, V., Egeland, Ø., Gullberg, A., Mjølunes, K.R. & Tveit, B.O. 2010. Sjeldne fugler i Norge 2008. Rapport for Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* 33: 4-48.

Mjølunes, K.R., Bunes, V. & Solbakken, K.Aa. 2005. Sjeldne fugler i Norge i 2003. Rapport fra norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norveica* 29: 68-109.

Ree, M. 1994. *Viltet i Meldal*. Meldal kommune. 84 s.

Reinsborg, T. & Bangjord, G. 2007. Vintererla i Trøndelag. *Trøndersk Natur* 34 (1): 4-13.

Solbakken, K.Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2005. Fugler i Sør-Trøndelag 2001. Meddelelse nr. 26 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 33 (2): 15-33.

Solbakken, K.Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2007. Fugler i Sør-Trøndelag 2004. Meddelelse nr. 29 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 34 (2): 15-29.

Solheim, R. 2009. Lappugla – en klimaflyktning på vei sydover? *Vår Fuglefauna* 32: 164-169.

Størkersen, Ø.R., Myklebust, M. & Solbakken, K.Aa. 2000. Fugler i Sør-Trøndelag 1999. Meddelelse nr. 24 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 27 (2): 84-108.

Sørhuus, T., Reinsborg, T., Værnesbranden, P.I., Kolaas, T. & Nyberg, B. 2010. Fugler i Nord-Trøndelag 2009. *Trøndersk Natur* 37 (1): 11-34.

Winnem, A.M., Myklebust, M., Solbakken, K.Aa. & Sæter, E. 2008a. Fugler i Sør-Trøndelag 2006. Meddelelse nr. 31 fra den lokale rapport- og sjeldenehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 35 (2): 20-39.

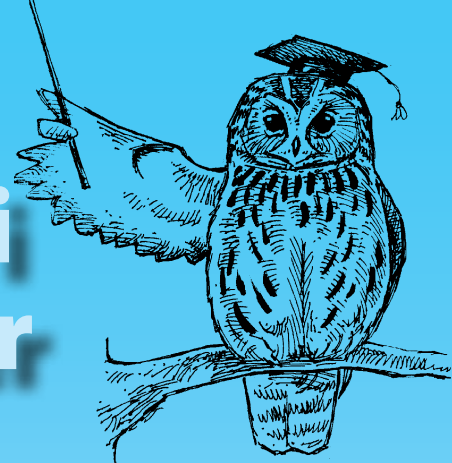
Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2009a. Fugler i Sør-Trøndelag 2008. Meddelelse nr. 33 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 36 (2): 27-51.

Winnem, A.M., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2009b. Fugler i Sør-Trøndelag 2007. Meddelelse nr. 32 fra den lokale rapport- og sjeldenehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 36 (1): 13-34.

Winnem, A.M., Myklebust, M., Solbakken, K.Aa., Sæter, E. & Venås, M. 2008b. Fugler i Sør-Trøndelag 2005. Meddelelse nr. 30 fra den lokale rapport- og sjeldenehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 35 (1): 22-39.

Generelle råd ved rapportering i Artsobservasjoner

LRSK i Sør- og Nord-Trøndelag registrerer med glede at de fleste aktive fuglekikkere i fylket nå har begynt å legge inn sine observasjoner på nettsiden www.artsobservasjoner.no/fugler. En observasjon som er lagt inn i Artsobservasjoner er å betrakte som rapportert til LRSK. Komitéene bruker Artsobservasjoner som verktøy til å samle og bearbeide funnmassen som presenteres i rapportene.

Ved innlegging i Artsobservasjoner oppfordres observatørene til å ta med så mye relevant informasjon som mulig om hvert enkelt funn. Art, antall, lokalitet og dato er helt nødvendig, mens alder og kjønn bør tas med for arter hvor det er relevant. Husk at systemet automatisk foreslår dagens dato når du legger inn observasjoner. Hvis funnet er gjort tidligere, må du aktivt endre både startdato og sluttdato under rapporteringen. Klokkeslett kan også være av betydning, for eksempel for å avgjøre hvor mange individer av grønlandsmåke som er sett i Trondheim i løpet av en vinter.

Aktivitet og hekketrium angis i dag i samme felt i rapporteringsskjemaet. Forhåpentligvis vil dette bli endret i en fremtidig versjon. Prioriter å bruke hekketrium der det er relevant. Det er viktigere å rapportere en fugl som "observert i hekketid, passende biotop" enn som "næringssøkende". Hvis du har sett et andekull og angir "pull" under Alder, uten samtidig å velge hekketrium, blir ikke funnet registrert som hekking i systemet. Det blir det heller ikke hvis du kun bruker kommentarfeltet for å beskrive hekking, uten at et hekketrium velges som aktivitet.

Det er også viktig å velge det kriteriet som er det sterkeste beviset på hekking. Hvis du har funnet et reir med unger i, og ser at foreldrene kommer og mater ungene, er riktig valg "Reir, egg/unger", og ikke "Mat til unger". Sistnevnte er i hovedsak aktuelt for spurvefugler hvor du ser voksenfugler med mat, men ikke har funnet noe reir.

Bruk alder når det er relevant, men la gjerne være ellers. Å oppgi alderen til en fugl som 1K+, eller som 2K+ på etterm vinteren og våren, gir i realiteten ingen nyttig informasjon om funnet. Alle fugler er per definisjon 1K+. Ofte er det å foretrekke å bruke betegnelsen adult fremfor 2K+. Til høyre på hver linje i rapporteringsskjemaet går det an å hake av for "skal rapporteres til LRSK". Bruk denne når du rapporterer spesielle funn som ikke fanges opp av rapporteringsmalen. Det kan for eksempel være en lirype i Trondheim, eller en skogsnipe på Frøya. For alle observasjoner som fanges opp av rapporteringsmalen, trenger du derimot ikke aktivt å fortelle systemet at LRSK skal varsles om funnet. Dette skjer automatisk for disse artene, og det forenkler komitéarbeidet om disse ikke tagges med "skal rapporteres til LRSK".

All saksbehandling av uvanlige funn skjer nå også i Artsobservasjoner. Har du sett en art som LRSK eller NSKF ønsker beskrivelse av, så skal beskrivelsen lages i Artsobservasjoner. Når du har logget inn, vil du nederst til høyre på forsiden finne en restanseliste hvor du finner alle dine observasjoner som skal beskrives. Klikker du på ett av funnene i listen, så vil et skjema komme frem. Her kan du lage beskrivelse og laste opp bilder og annen dokumenta-

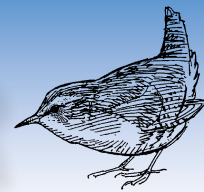
sjon. LRSK oppfordrer observatørene til å bruke Artsobservasjoner til å beskrive funn. Dette er arbeidsbesparende både for observatørene og for LRSK. Hvis du ikke finner en art i restanselisten din, så kan du også søke den opp under fanen "Vis funn", og så trykke på "Administrer funn". Til høyre på linjen for observasjonen skal det da være et skjemasymbol. Trykker du på dette, vil rapportskjemaet komme frem. I dag tar det imidlertid opp til et døgn fra en observasjon legges inn til det er mulig å lage en beskrivelse, noe som forhåpentligvis vil bli endret.

Lag gjerne beskrivelser så fort som mulig etter at observasjonen er gjort. Det er ingen grunn til å vente til årets slutt når observasjonen ikke lenger er fersk men kun et fjernt minne. LRSK ser gjerne at eventuelle digitale bilder lastes opp i full oppløsning sammen med beskrivelsen. Dokumentasjonen er da bevart i LRSK sitt arkiv for ettertiden, og den kan brukes til å illustrere rapporten for det aktuelle året. Bilder som lastes opp til allmenn beskuelse i Artsobservasjoner, blir automatisk komprimert av systemet. Bildene bør derfor lastes opp på nytt når en beskrivelse lages. Fristen for å lage beskrivelser til LRSK og NSKF er 1. februar året etter observasjonen er gjort. Funn som beskrives etter dette, vil i noen tilfeller ikke komme med i rapporten for det aktuelle året men i stedet bli publisert i neste årsrapport.

Alle observatører oppfordres til å legge inn sine observasjoner fra 2010 i Artsobservasjoner så fort som mulig, da arbeidet med disse rapportene påbegynnes umiddelbart.

SMÅSTYKKER

Føringsplasser og viltkamera

- full kontroll 24 timer i døgnet

Tekst og foto: Per Ivar Nicolaisen

Denne vinteren er det opprettet føringsplasser utenfor tettbebyggd strøk en rekke steder i Nord-Trøndelag - alle av ren og skjær entusiasme! Flere deler også sine opplevelser fra føringsplassen via blogger på Internet.

Selv har jeg hatt en føringsplass i gang siden november 2010 i utkanten av en typisk trøndersk granskog - og har til nå hatt mange hyggelige opplevelser. Artsmangfoldet til nå har ikke vært det helt store, men innslaget av nøttekråke har gjort sitt til at plassen blir besøkt så ofte som mulig.

Sommeren 2010 var Høgskolen i Nord-Trøndelag med på et prosjekt for å overvåke hønsefuglreir. I den anledning ble det kjøpt inn flere viltkamera. Disse kameraen står naturligvis på lager i vinterhalvåret - og det slo

Nøttekråke på føringsplassen.

meg at dette måtte utnyttes! Dermed har jeg fått lov til å låne noen kamera som jeg monterte opp i forbindelse med føringsplassen. Hensikten var ganske grei: *"Hva skjer når jeg ikke er tilstede?"*

Kameraene har innebygd infrarød blitz og kan dermed ta bilder i mørket. Kameraene utløses v.h.j.a en infrarød bevegelsessensor som sitter i front, og alt innen for en vinkel på 58 grader blir fotografert. Kameratypen som her er benyttet har i tillegg til stillbilder (4 Megapixel) også mulighet til å ta video (640 x 480). Video-kvaliteten er ikke god, men grei nok til sitt bruk.

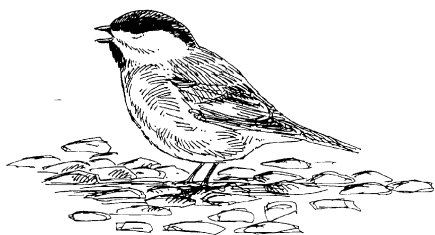
Gjennom vinteren har jeg fått inn en rekke morsomme bilder via viltkameraene. I starten må det vel innrømmes at det var mange bilder av meg selv, som av ren nyssgjerrighet testet om kamerene virket.

Litt senere utpå vinteren har det resultert i både nøttekråke, nøtteskrike, ekorn og en plag-som hund (som har besøkt føringsplassen flere ganger i løpet av vinteren, gjerne på sene kveldstimer....).

Kameraene har vært effektive på kråkefuglene, mens de derimot ikke ser ut til å fange opp meisene som frekventerer matfatet. Muligens er meisene rett og slett for små eller for raske. Et annet problem som har meldt seg er små busker som settes i bevegelse p.g.a. vind. Disse har også hatt en tendens til å utløse kamera.

Tross noen små problemer, så er dette en enkel og grei måte å få fanget opp hva som skjer på føringsplassen når man selv ikke er tilstede, selv om de minste fuglene "slipper gjennom" - og bildekvaliteten er så som så. Det neste blir vel å utvide med en mobil enhet, slik at bilder automatisk sendes som MMS til egen mobiltelefon..... *Hi-tech fuglekikking!*

Ønsker du å lese mer om slike kamera, kan du f.eks. google etter "Game camera" eller "Vilt-kamera". Da skal du få opp en god del lesestoff. Søk f.eks. på "Kameraovervåking av hønsefugl-reir 2010".

Nøtteskrike og nøttekråke på føringsplassen.

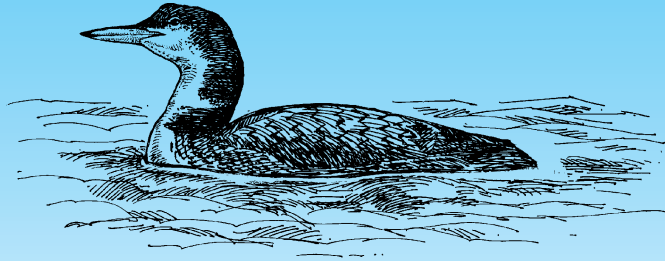

Nøttekråke på føringsplassen.

Uønsket gjest (en vorsther) på føringsplassen.

Innkalling til årsmøte i NOF-ST 26. mars 2011

Helgen 25.-27. mars arrangerer NOF-ST tur til Kråkvåg og Storfosna i Ørland kommune. Lørdag bruker vi dagen til å se på fugl på Kråkvåg og Storfosna. På ettermiddagen blir det en felles middag, før årsmøtet for 2011 blir avholdt lørdag kveld kl. 18.00. Søndag tar vi fergen over til Ørlandet og bruker dagen der.

Kråkvåg og Storfosna ligger midt mellom Ørlandet og Hitra og er forbundet til hverandre med en bro. Vinterstid huser de næringsrike gruntvannsområdene rundt øyene store mengder med sjøfugler av mange arter. I løpet av helgen kan vi forvente å se blant annet små- og islom, gråstrupe- og horndykker, sjøorre, havelle og andre dykkender, måker, alkefugler og fjæreplytt. Mange arter opptrer i gode antall. Hvis vi er heldige kan vi også få med oss gulnebbblom, praktærfugl eller en polar- eller grønlandsmåke. Enkelt-individer av forskjellige arter med rovfugler, vadere og spurvefugler som i hovedsak er trekkfugler, velger ofte å overvintre her ute i havgapet. I begynnelsen av april har også de første trekkgjestene som sanglerke, tjeld, storspove og snøspurv ankommet.

Overnatting på Kråkvåg vil foregå i den gamle befalsbrakken. Her bor vi i køyesenger på firemannsrom med eget bad på rommet. Dyne og pute finnes på stedet, mens sengesett eller sovepose må tas med. Huset har ellers et godt utstyrt kjøkken og en romslig stue.

Det går ferge til Storfosna fra Værnes i Agdenes og fra Garten på Ørlandet. Fergen fra Værnes går kl 18.30 fredag kveld (må bestilles). Det

er også mulig å ta ferge kl 10.40 lørdag formiddag (må bestilles). Til og fra Garten går det ferge omtrent hver time på fredag og noe sjeldnere lørdag og søndag. Fergetider finnes på <http://www.fosenlinjen.no>

NOF-ST dekker noen av utgiftene i forbindelse med turen, men det vil bli en egenandel på 100 kr pr person pr natt. I tillegg kommer 100 kr for de som ønsker å være med på en felles middag lørdag kveld, altså 300 kr til sammen for to overnattinger og middag. All annen mat må hver enkelt sørge for selv. Det er en butikk på Storfosna som er åpen lørdag formiddag.

Dagsorden for årsmøtet, årsmelding og regnskap for 2010 vil bli lagt ut på

NOF-STs nettsider

<http://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/sor-trondelag/>

i god tid før årsmøtet. En turrappport fra en tilsvarende tur i 2008 finnes på

<http://www.birdlife.no/organisasjonen/st/turref0108.pdf>.

Påmelding og spørsmål kan rettes til Andreas Winnem (97042313, andreas.winnem@gmail.com) **innen tirsdag 22. mars**. Styret håper at mange medlemmer har lyst og mulighet til å bli med. Medlemmer i NOF-NT og andre interesserte er også velkomne til å være med på arrangementet. Denne helgen blir garantert en begivenhet, både fuglemessig og sosialt!

Vennlig hilsen styret

Spesielle observasjoner

ANDRE HALVÅR 2010

Emil Kristoffer Krokan

Denne gangen dekker vi perioden 1. juli t.o.m 31. desember 2010.

Observasjonene er hentet fra artsobservasjoner

www.artsobservasjoner.no/fugler.

Det understrekes at ingen av observasjonene er behandlet av NSKF eller LRSK.

Bildet øverst viser styltesnipa på Stjørdal 23. oktober.

Foto: Torgeir Krokan

Lommer - andefugler

I perioden september-desember ble en rekke **islommer** observert i kommunene Ørlandet, Bjugn, Frøya, Åfjord og Leka. Dens nære slektning **gulnebbblommen** ble observert i atskillelige mindre mengder, jevnt fordelt i kommunene Frøya, Ørlandet, Bjugn, Leka og Tautra. **Dvergdykkere** ble stadig oftere sett ved mange lokaliteter fordelt utover i begge Trøndelagsfylkene gjennom hele halvåret. En **toppdykker** ble observert utenfor Ørin, Verdal 31.7. Også en **toppdykker** ble sett i Hammervannet, Levanger 5.9. Hele 15 **toppdykkere** ble observert utenfor Tautra i perioden

september-desember. Ett individ ble sett i Vellamelen, Steinkjer 25.9. Tre **toppdykkere** ble sett i Leksdalsvatnet, Steinkjer 26.9. To **toppdykkere** ble observert ved Korsen, Gjørv 30.10. En **toppdykker** ble rapportert fra Levangerbukta, Levanger 31.10.

Høstens eneste **grålire**-observasjon ble gjort fra Sklinna, der to individer ble observert fra 30.9.-3.10. En **havsvale** ble ringmerket på Titran, Frøya 27.8. Hele 81 **havsvaler** ble ringmerket på Heimøya, Sklinna mellom 26.9-2.10. En **havsvale** ble funnet forkommen på en fiskebåt på Ulvøya, Hitra 4.11.

To **tundragjess** ble observert i Falstadbukta, Levanger 4.9. En adult **tundragås** ble sett i Gaulosen, Melhus fra 5.-21.9, fikk også besøk av en 2k **tundragås** 18.9. En **tundragås** ble observert helt ute på Sula 24.-25.9. To uker senere trakk to **tundragjess** forbi på samme lokalitet. En **dvergås** ble sett i et kort tidsrom i Fiborgtangen, Levanger til manges skuffelse 3.9. En **sædgås** ble rapportert fra Lensmyra, Røra 22.9. En **sædgås** sett rastende ved Storøya, Selbu 25.9. Ett individ ble observert i Fiborgtangen, Levanger mellom 27.-30.9. En **sædgås** ble sett i Eidsbotn 5.10. En

sædgås ble observert på Storleiret, Frosta 14.10. En **sædgås** ble sett i Grandefjæra, Ørlandet i perioden 9.-30.10. Senere ble det sett ett ind. ved både Djupdalen og Innstrand, Ørlandet. En **ringgås** ble observert i Grønningsbukta naturreservat 8.8. En ung **ringgås** ble meldt fra Øverbygda, Selbu 3.-4.10.

En **mandarinand** hann ble observert i Buvika, Skaun fra 29.8-3.9. En **snadderand** ble sett i Gaulosen 31.7. Også en **snadderand** ved samme lokalitet 12.8. En **snadderand** ble observert i Eidsvatnet, Bjugn 29.8. **Skjeand** var en gjenganger i begge Trøndelagsfylkene i høsthalvåret. En **praktærfugl** hunn ble observert ved Hoøya, Ørlandet 18.9. Den stasjonære **praktærfuglen** i Straumen, Inderøy ble sett i perioden 17.10-13.12. Tre hunnfargede **lappfiskender** ble observert i Tjønne-litjønna, Orkdal i perioden 4.9-3.10. En **lappfiskand** ble sett i Ånøya, Skaun mellom 4.-18.10. Også ett individ ble sett i Hammervannet fra 15.10-15.11. Fire **hunnfargede** lappfiskender ble observert ved Svorkmyran, Orkdal 15.10. En **lappfiskeand** ble rapportert fra Litlatvatnet, Agdenes 22.10.

Rovfugler - trane

En **svartglente** ble observert ved Kvam, Steinkjer 15.7. En **svartglente** ble rapportert fra Stensåsen 17.7. En **svartglente** ble sett ved Vikvarvet, Selbu 26.8. En adult **sivhauk** hann ble observert i Lømsen, Steinkjer 22.-26.7. En hunnfarget **sivhauk** ble sett i Hammervannet 30.7. En ung **sivhauk** ble meldt fra Klingsundet, Steinkjer 20.8. En voksen **sivhauk** hunn ble sett ved Vinge-Velvang, Stjørdal 22.8. En **sivhauk** hann ble rapportert fra Leksdalsvatnet 27.-29.8. En ung **sivhauk** ble observert i Grandefjæra 28.8. En hunnfarget **sivhauk** ble rapportert fra Lømsen 30.10. En **steppehauk** ble observert i midten av august ved Tunnsjøen, Verdal. En **steppehauk** ble rapportert fra Leksdalsvatnet 26.-27.8. En **musvåk** ble observert ved Ekne, Levanger 2.8. To **musvåker** ble rapportert fra vemundvik 19.9.

En **lerkefalk** ble observert på Tautra i perioden 31.7-16.8. En ung **lerkefalk** ble sett på Lade, Trondheim 19.8. En **lerkefalk** ble observert ved Raset, Verdal 10.9.

En **vaktel** ble hørt ved Myrallykkja, Ånøya 4.7. En **vaktel** ble rapportert fra Tiller, Trondheim 9.7. En **vaktel** ble hørt syngende ved Lånke skole, Stjørdal fra 12.7-4.8. En **vaktel** ble hørt på Nes, Bjugn 29.7. En **vaktel** ble meldt fra Vikan, Stjørdal i en periode i august. En **vaktel** ble hørt ved Leirbekken, Grandefjæra 22.8.

En **åkerrikse** ble hørt kreksende ved Forbregd, Verdal 14.16.7. En **vannrikse** ble meldt fra Finnanger, Otterøy i perioden 3.9-17.9. En **vannrikse** ble hørt ved Byakjela, Melhus i begynnelsen av oktober. En **vannrikse** ble observert lydyttrende ved Skjelstadmarka, Stjørdal 1.10. En **vannrikse** ble rapportert fra Ånøya i en tidagersperiode i starten av oktober. En **vannrikse** ble hørt ved Ørin fra 16.10-11.11. En **vannrikse** ble rapportert fra Låen, Selbu i månedsskifte oktober/november. En **vannrikse** ble sett på Titran 22.11. En **vannrikse** ble meldt fra Litvatnet, Agdenes 14.12. En **sivhøne** ble observert ved Tindvekrattet, Grandefjæra 20.10. En **sivhøne** ble observert ved Byavatnet, Levanger 12.-20.12.

Vadefugler - alkefugler

En **dverglo** ble observert i Feragen, Røros 22.7. Tre ungfugler ble sett i Gaulosen 31.7. En **dverglo** ble rapportert fra Gjølmesfjæra, Orkanger 13.8. En **dverglo** ble sett ved Stavsengan, Trondheim 4.9. Det ble rapportert om flere **svarthalespover** fra begge Trøndelagsfylkene, observasjonene ble gjort på de faste vaderlokalitetene.

Stiltesnipe Halsøen, Stjørdal 23. oktober. Foto: Torgeir Krokan.

Kvartbekkasiner ble også rapportert i ikke så altfor beskjedne antall, observasjonene ble gjort på lokaliteter som Grilstadfjæra, Sula, Sklinna, Halten, Værebuktra, Neadeltaet, Valøya, Verdalsøra, Rinnleiret, Hovsfjæra, Grandefjæra og Gran, Steinkjer. Den høyreste Nord-Amerikanske vaderen **Stiltesnipe**, tok overraskende turen innom Halsøen, Stjørdal til glede for mange fugleentusiaster over hele landet. Det tredje funnet for landet var et faktum da den ble oppdaget 16.10, den ble sist sett 8.11.

En **storjo** ble sett utenfor Sklinna, leka 5.7. En **storjo** ble observert ved Ytter-Vikna, 6.7. Også ett individ ble observert ved Otterøya 17.9. En adult **polarjo** ble observert på Munkholmen, Trondheim 17.7. To **polarjo** ble sett ved Otterøya 12.9. Syv **polarjo** ble observert på trekk utenfor Sklinna i månedsskiftet september/oktober. To **polarjo** ble sett utenfor Tarva,

Bjugn 17.10. En **polarjo** ble rapportert fra Grilstadfjæra 21.10.

En adult **dvergmåke** ble observert i Gjølmesfjæra 15.7. Tre unge **dvergmåker** ble sett i Lømsen 27.7. En **dvergmåke** ble rapportert fra Ørin 31.7. Hele tolv unge **dvergmåker** ble observert Rengen, 8.8. En ung **dvergmåke** ble rapportert fra Klingsundet 8.8. En **dvergmåke** ble sett i Gaulosen 20.8. En ungfugl ble også observert ved samme lokalitet 9.10. En **polarmåke** ble sett ved Garten, Ørlandet 23.9. En ung **polarmåke** ble observert på Storleiret, Frosta 6.11. En adult **grønlandsmåke** ble observert på Titran 4.10. Også en adult **grønlandsmåke** ble sett utenfor Høvringen, Trondheim 13-15.11. En adult **splitterne** ble observert i Kråkvågsvaet 20.7.

En **polarlomvi** ble observert i Uthaug havn 2.12.

Duer - spetter

En **skogdue** ble observert ved Langåsdammen, Levanger 23.8. En **turteldue** ble observert på Sula 24.9. En **turteldue** ble sett ved Grønbakken, Ørlandet 30.10. En **hærfugl** ble sett ved Vormstad 7.7. En **vendehals** med fem unger ble rapportert fra Storløkkja i begynnelsen av juli. En **vendehals** ble observert ved Leinstrand, Trondheim 12.9.

Spurvefugler

En **sibirpiplerke** ble observert på Sula 25.9. En **lappiplerke** ble sett på Hoøya 29.8. En **lappiplerke** ble observert i Grandefjæra 9.9. En **lappiplerke** ble observert trekkende over Gaulosen 29.9. Trøndelags første **blåstjert** dukket opp på kystparadiset Sula, og framskaffet en ubeskrivelig glede blant den trofaste Sulagjengen 9.10. En **svartstrupesteinskvett** hunn ble oppdaget på Kråkvåg 26.10. Hele elleve **hauksanger** ble rapportert fra Nes, Bjugn i perioden august-oktober. En **hauksanger** ble meldt fra Singsaker, Trondheim 15.8. En **hauksanger** ble sett ved Rørvik 12.9. To **hauksangere** ble observert på Sula 24.9. En **hauksanger** ble sett på Titran 7.10. En **hauksanger** ble ringmerket på Sula 8.10. En **hauksanger** ble observert på Stabben, Titran 8.10. En **hauksanger** ble ringmerket på Leinstrand, Trondheim 8.10. En **hauksanger** ble ringmerket på Sandfærhus, Stjørdal 9.10. En **gresshoppesanger** ble ringmerket på Titran 6.10. En **rørsanger** ble observert i Øyvatnet 11.7. En ung **rørsanger** ble ringmerket på Sula 7.10. En **myrsanger** ble ringmerket på Nes 16.8. En **bøksanger** ble observert på Høylandet 4.7. En **bøksanger** ble ringmerket på Titran 29.9. En **gulbrynsanger** dukket noe uventet opp på Stråsjøen-Prestøya naturreservat 10.9. En **gulbrynsanger** ble observert i den spektakulære hagen i Bekkasinveien, Katterem 18.9. To **gulbrynsangere** ble sett på Sula 24.9. En **gulbrynsanger** ble ringmerket på Sklinna 29.9. En **gulbrynsanger** ble sett på Sula 2.10. Også en **gulbrynsanger** ble sett på Leinstrand, Trondheim 3.10. En **gulbrynsanger** ble ringmerket på Nes 7.10. En **gulbrynsanger** ble observert på Sula 10.10. En **blekbrynsanger** ble oppdaget på Sula 2.10. En **dvergfluesnapper** ble observert på Kjervågsund, Frøya 1.10. Fem **lappmeiser** ble rapportert fra Røstberget 14.8. En **lappmeis** ble ringmerket sensasjonelt nok på lokaliteten Nes, Bjugn 29.10. En **tornskate** var stasjonær i Hasvåg i juli måned. En hunnfarget **tornskate** ble sett på Sklinna i månedsskiftet september/

Blåstjert Sula, Frøya 10. oktober. Foto: Emil Kristoffer Krokan.

Hauksanger Sula 8. oktober. Foto: Torgeir Krokan.

Rørsanger Sula 7. oktober. Foto: Torgeir Krokan.

oktober. En **svartkråke** ble observert ved Leksdalsvatnet 27.8. Nok et halvår ble gjort med svært mange **konglebit**-observasjoner i begge Trøndelagsfylkene. En **båndkorsnebb** ble sett i Verrabotn 9.10. Tre **båndkorsnebb** ble observert på Tautra 21.10.

En **rosenfink** hann ble sett i Halsan 21.7. En **rosenfink** ble observert på Halten 27.9. En **rosenfink** ble ringmerket på Sklinna 29.9. En **vierspurv** ble observert på Verdalsøra 22-23.9. En **hortulan** dukket opp på Sula 24.9.

NORSK ORNITOLOGISK FORENING (NOF)

avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

NOF avd. Nord-Trøndelag

<http://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/nord-trondelag/>

NOF avd. Sør-Trøndelag

<http://www.birdlife.no/organisasjonen/st/>

Swarovskipakke !

Fakta om Swarovski ATS 65 & 80

- * Robust gummiarmert teleskophus i korrosjonsbestandig lettmetall.
- * Vann- og støvtett teleskophus og okularer med nitrogenfylling.
- * Ypperlig optisk kvalitet med antirefleksbehandling.
- * Modellene leveres i normal- eller HD glass, samt rett eller vinklet versjon.
- * Beltefokusering gir godt grep.
- * Kompakt og lett.
80 ATM HD er 35cm langt, vekt 1610g m/okular

Teleskoppakke med teleskophus, 20-60x zoom okular, original beredskapsveske og Swarovski stativ nr 1.

Pakke m/ ATM 80 HD glass	Kr 28.490	(Kr 32.670)
Pakke m/ ATM 80 normalglass	Kr 21.890	(Kr 25.070)
Pakke m/ ATM 65 HD glass	Kr 22.790	(Kr 26.170)
Pakke m/ ATM 65 normalglass	Kr 18.090	(Kr 20.770)

Ny Swarovski EL - Swarovision

Swarovski lanserer ny EL kikkert med økt kantskarphet.

Den nye EL Swarovision kommer foreløpig i 8,5x42 og 10x42. Fabrikken har teknisk sett gjort svært mange endringer det ytelsen er forbedret noe. EL har fått redusert nærgrense, større synsfelt og økt øyevastand. For de fleste vil det være endringen til linser med "flat field" som gir økt kantskarphet som er mest merkbart.

Modell	Synsfelt	Vekt	Nærgrense	Vår pris
8,5x42	133m/1000m	795g	ca. 1,5m	Kr 18.790
10x42	112m/1000m	800g	ca. 1,5m	Kr 19.690

Nikon Monarch - bestselger TILBUDSPRIS!

Monarch 8x42

NÅ Kr 2.590
(anbefalt 3.440)

Monarch 10x42

NÅ Kr 2.890
(anbefalt 3.890)

Nikon Monarch 8x42 og 10x42 har vært vår bestselger i flere år og er trolig de mest solgte kikkertene i denne prisklassen i Norge. Modellene er gummiarmert, vanntette, har høy oppløsning, kort nærgrense (2,5m), god kontrast, lav vekt (610g) og lav pris. 8x36 modellen er den rimeligste av alle de 8 ulike Monarch modellene. Den koster kun 2.190 kr!

Doghouse pop-up kamouflasjetelt

Velegnet til naturfoto og som skjul til tiur- og orrfugleik

Teltene fra Ameristep er pop-opp telt med selvbærende konstruksjon, som det bare tar noen få sekunder å reise.

Bunnmål 160x160, vekt 6,5 kg, høyde 175cm.

TILBUDSPRIS!
NÅ Kr 895 (før 1.195)

Gyldendals store fugleguide

Behandler samtlige 900 arter som kan sees i Norge og Europa. Tegninger i flere drakter av hver fugleart. Boka er oppdatert på kjennetegn for vanskelige arter.

Ny revidert norsk utgave 2010 tilrette lagt for forholdene i Norge, med ny systematikk, mange nye bedre plansjer.

Boka som er det desiderte førstevalg blant fuglekikkere i hele Europa

NY UTGAVE

Pris Kr 398 - fri frakt

Norges sommerfugler

Er du interessert i å lære våre sommerfugler å kjenne, så er dette boken du skal skaffe deg. Norges sommerfugler er ny, faglig oppdatert og komplett!

I tillegg til en generell del om sommerfuglenes biologi og adferd, presenterer boka alle våre 872 arter dagsommerfugler og nattsvermere med plansjer, kart og beskrivelse.

152 fargeplansjer, 872 kart og flotte fargefotos. Utgitt sommer 2009.

Pris Kr 390 + bokfrakt

Guide til Norges fugleliv

Endelig en guide til norske fuglelokaliteter! I denne boka presenteres rundt 330 av de mest interessante områdene i landet og alle de spennende artene.

Rikt illustrert med kart og fargefotos. Hele 672 sider, A5-format og softcover.

Andre fuglebøker forteller hvordan fuglene ser ut - denne forteller hvor og hvordan du finner dem!

NYHET

Pris Kr 398 + bokfrakt

MEDLEMSBLAD

Returadresse:
Trøndersk Natur,
c/o NOF avd. Sør-Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim

